

Yang Primirung Isinulat Ni Pablo Tung Mga Taga CORINTO

Patkaw Ang Pasanag Tung Kumpurming Mag-basa

Atiing pangyadwang pagliliwutun ni Pablo long nagparakawutun (tung mapa telengay yang pinanawan na) yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo, nagdistinu ra duun tung siudad ang Corinto (Mga Binuat-buatan 18:1-11). Atii kanay, yay pinakasiudad tung sinakepan yang intirung Acaya. Tulung klasí yang mga taung namagistar duun tung uras dang atii. May mga Giriego ang yay dating magbawanwa duun, may mga taga Roma, ig may mga Judiong mga dumarangep duun. Bantug yang siudad ang atii natetenged durung mga manggaranen duun ang maktel yang mga nigosyu nira. Sari-saring mga rilyun ang nagapgesan yang mga tau ig bantug ka yang mga pagurubraen nirang malalaway laliig baway. Ti Pablo nagtinir duun tung seled san takun may tenga ig durung namagpananged tung ipinag-pakawut nang nagtalig tung ni Jesu-Cristo (Mga Binuat-buatan 18:8).

Simanyan atiing pagtaklib da yang tulung takun ang ililiiten ni Pablo duun ang naglakted da tung Efesong pagparakawutun, kinawutan da ta sulat ang ipinaekel tung anya yang sam pundaan duun tung Corinto (7:1). Puiding

na Estefanas yang pinapagekel nira (16:17-18). Dispuis pa may balitang nagngel ni Pablo ang tanira unu duun pagsuruay-suayan da (1:11) ig may duma pa unung mga prublima nira. Purisu napagisip dang magbales ta sulat ang ya ra ka man taa. Yang mga prublima nira tinagaman nang sinulwaran ig kumpurming unu pay tinalimaan nira tung anya, tinagaman na ra kang tinuwal.

Kung natetenged tung kamtangan yang sulat ang naa, yang primirung pinabilugan na ya ra yang pagsuruay-suayan nira (kapitulu 1, 2, 3, 4). Magdasun, kung unu pay dapat ang buaten nira tung aruman nirang sam bilug ang pagbuat ta sasang durung pisan agkalaway (kapitulu 5). Tung kapitulu 6, 7, 8, 9, 10 tinuwal na yang mga tinalimaan nira tung anya tung sulat ang atiing ipinaekel da nira tung anya. Tung kapitulu 11, inintindi na yang mali nira ang yang mga baway ipinlek da nira yang pagtalirung nira tung mga kulu nira pati yang mga pasais nirang pagderemdemen tung nagadapatan yang pagpakugmatay ni Jesu-Cristo. Tung kapitulu 12, 13, 14 nagspainunuku tung nira natetenged tung tamang paggaramiten nira yang mgaabilidad ang ipinampaeyang yang Espiritu Santo tung nira sasa may sasa. Yang nabtang tung kapitulu 15 natetenged tung pagkabui si kang uman ni Jesu-Cristo ig kung unu pay apiktar na tung mga tumatalig ang napatay ra ubin tung mga bui pa. Tung kapitulu 16, baklu tapusay na yang pagsurulaten na, may mga impurtanti kang sinambit na tung nira ang katulad ka tung

pagsirimpanen nira tung itawang nira tung mga kaputulan nira duun tung Jerusalem.

Yang Kamtangan Yang Sulat Ang Binulus-bulus

1:1-9 Yang Intrada Yang Sulat

1:10-4:21 Yang Ipinagtapal Ni Pablo Tung Pagsuruay-suayan Nirang Pagkarampi-kampian

Kapitulu 5 Dapat Ang Ipaawig Da Kanay Nira Yang Sasang Aruman Nirang Pagpadayun Pa Tung Pagpakasalak Nang Malaway Ang Asta Mamanmanan Da

6:1-11 Dapat Ang Indi Magdirimandaan Yang Magpurutul Tung Katalungaan Yang Mga Usgadung Belagan Mga Tumatalig

6:12-20 Dapat Ang Gamiten Nira Yang Mga Tinanguni Nira Tung Ikadengeg Yang Dios Ang Ya Ray May Anya

Kapitulu 7 Yang Itinuwal Ni Pablo Tung Tinalimaan Nira Natetenged Tung Pagkarasawaen

Kapitulu 8 Yang Itinuwal Na Tung Tinalimaan Nira Natetenged Tung Mga Karning Nagisagud Tung Mga Bultu

Kapitulu 9 Yang Nagipasanag Na Kung Aywat Indi Nag Sikaren Yang Diritsyu Nang Magpasuitu Tung Mga Kaputulan, Kung Indi, Maning Pa Tung Pagpakirepen Da Ilem Tung Tanan Ang Mga Tau

10:1-11:1 Yang Ipinagpaaman Na Tung Nira Ang Indi Enged Mamagpakigsadu Tung Mga Kaarumanan Nirang Pamagsagud Tung Mga Bultu

11:2-16 Nagipasanag Na Kung Aywat Magk-

abagay Ang Yang Mga Baway Mamagtalirung Ang Kada Mamagsaragpun Da Nganing Tanirang Sam Pundaan

11:17-34 Nagipasanag Na Kung Unu Pay Dapat Ang Taradlengen Nira Tung Sistima Nirang Pagderemdemen Tung Nagadapatan Yang Pagpakugmatay Ni Gnuung Jesus

Kapitulu 12-14 Natetenged Tung Mga Abilidad Ang Nagipaeyang Yang Espiritu Santo Tung Nira Kung Unu Pay Tamang Paggaramiten Nira

Kapitulu 15 Natetenged Tung Pagkabui Si Kang Uman Ni Gnuung Jesus Pati Yang Pagkabui Si Kang Uman Yang Pagtalig Tung Anya

16:1-4 Natetenged Tung Pagturuwurun Nira Ta Kuartang Itawang Tung Mga Tumatalig Ang Pamangaliwag Duun Tung Jerusalem

16:5-12 Natetenged Tung Planu Na Pati Mga Planu Ni Timoteo May Ni Apolos

16:13-14 Yang Mga Ultimung Nagipaprusigir Na Tung Nira

16:15-18 Natetenged Tung Nirang Sam Pundaan Kung Tinu Pay Dapat Ang Ilalaen Nirang Panuntan

16:19-24 Yang Pagtapusan Yang Sulat

Yang Intrada Yang Sulat (1:1-3)

¹ Yang nagpasulat tia, yuung ti Pablo ang sasang apustul ni Jesu-Cristong magparakawutun tung mga tau natetenged tung anya. Bintengaw ra nganing anyang maging apustul na gated ya ra kang lagi ay kalelyagan yang Dios para tung yeen. Yaming nagpaekel

yang sulat ang atia, duruaami ni Sostenes*, ang yay sasang putul ta tung ni Ginuung Jesus.

² Yang sulat ang atia ipinaekel da yamen tung numyung sam pundaan ang pagsaragpun-sagpun asan tung siudad ang Corinto. Anday dumang may anya tung numyu, kung indi, ya ra yang Dios mismu natetenged pinabagayamu ra ni Jesu-Cristo tung anya. Bilang pinilikamu ra yang Dios ang yamu maging anya ra, kasir-aanamu ra ka yang mga tau tung maskin ay pang banwaay ang kumpurming pagambay kang pirmi tung ni Ginuu tang Jesu-Cristo ang ya ra ka man ay nagatingara nirang ultimu ilem ang Ginuu nira ig Ginuu ta ka.

³ Yang nagipagampu yamen para tung numyu ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman yang Ama tang Dios durua ni Ginuu tang Jesu-Cristong pamagpadagen-dagen tung numyu ig mas pang ikasadya mi yang kaampiran mi tung nirang naang baklu.

Pagpasalamat Ti Pablo Natetenged Tung Mga Abilidad Ang Ipinakdul Yang Espiritu Santo Tung Nira (1:4-9)

⁴ Pirmiaung pagpasalamat tung Ampuan tang Dios natetenged tung numyu. Yang nagapasalamatanu enged tung anyang yay pagpaturuwulunanu, ya ra yang kaneeman nang ipinagpaita na tung numyu ekel tung ni Jesu-Cristo.

---

* **1:1 1:1** Puiding tung ni Sostenes ipasulatay ni Pablo yang sulat ang naa. Ikumpalar tung sinambit na tung 16:21.

5 Ay kipurki natetenged ilem tung pag-pakgsasa mi tunganya, duruamug kagarbusu tung tanan ang nagipakdul yang Dios tung mga tauan na. Sasa ra asan tung pagpadakul na tung pagirintindien mi tung kamatuuran ang liit tunganya pati tung abilidad ming maayenamung mame tang-betang tung matinlung bitala yang kumpurming nagaintindian mi.

6 Asan da nga pruibaay ang talagang matuud ka man yang balitang naang ipinagpakawut yamen tung numyu natetenged tung ni Jesu-Cristo.

7 Purisu yang pinakawut na, mintras paglalangkagenamung pagpabat tung uras ang ipagpabistu yang Dios tung ni Ginuu tang Jesu-Cristong maggaraemen, indiamung pisan magkulangen ta mga abilidad ang atiang nagipaeyang yang Espiritu Santo tung numyung sari-sari[†].

8 Dispis pa, yang Dios mismu ya ray mag-padyun tung pagpabaked na tung pagtaraligen mi mintras buiamu pa ugud kung kawutun da nganing yang uras ang ipaglekat ni Ginuu tang Jesu-Cristo, anday mabangdan na tung numyu.

9 Talagang mataligan ta yang Dios ang ya ray buaten na ay tanya ka man ngani ay nagbeteng tung mga isip mi atiing primiru ang para mag-biringkitanamu ra yang paganingen nang “Ana na” ang ti Jesu-Cristo ang yay nagatingara tang pinakaagalen ta.

Yang Prublima: Pagberelag-belagan Tanira Ta

[†] **1:7 1:7** Katulad tung nagkarasambit na tung kapitulo 12-14.

*Kinaisipan Natetenged Tung Mga Manigmangulu
Kung Tinu Pay Mas Mataku Tung Nira (1:10-17)*

10 Ugaring ilem, mga putulu, may sasang nagaingaluku tung numyu sigun tung kateng-dananung naang ipinagpiar ni Ginuu tang Jesu-Cristo tung yeen. Kaministiran ang yamung tanan asan sasa ilem ay keresen mi. Indiamu ra magsuruag-suagan, kung indi, maguruyunanamu ra ilem ta mupiang magsarasaan ta kinaisipan may kinaisipan.

11 Aganingenamu ra yeen ta maning tia, mga putulu, ay natetenged may nabalitaanu tung mga aruman ni Chloe ang yamu unu asan pagsuruay-suayan.

12 Yang gustuung ianing tia ay katulad tung duma unu asan ang pamansianing ang tanira unu mga tauanu. Yang duma unu pamansianing ka ang tanira unu mga tauan ni Apolos. Yang duma unu pamansianing ka ang tanira unu mga tauan ni Pedro. Asta yang duma unu pamansianing ka ang tanira ilem unu ay ultimung mga tauan ni Jesu-Cristo.

13 Abaa naa pala kung maning tia yang nagibitala mi, midyu ti Jesu-Cristo ya ra ilem agiintraay mi belak-belak! Aywa yuung ti Pablo yay nagpakugmatay tung krus para tung numyu? Atiing pagpabenyal ming nagpapruiba, aywa, yang pinapruibaan mi ang yamuy maging mga tauanu?

14 Durug dakul yang pagpasalamatu tung Dios ang atiing asanaw pa tung numyu, anday

nabenyaganu, puira pa tung ni Crispo[‡] durua ni Gayo[§].

¹⁵ Maayen ilem ngani ang gesye ilem yang pinamenyaganu. Ay kung dakel-dakel pa, muya duun da ilem din mamaglaum ang yuu ray pinagsirungan nira ang para maging mga tauanu buat.

¹⁶ Elat kanay, nalipataw ra rin. Asta ti Estefanas palang sam pamilya, pinamenyaganu ka. Kung may duma pa asan, indi ra ilem nagademdemantu.

¹⁷ Ay ya pa agari, belagan kang laging yay itinuwul ni Jesu-Cristo tung yeen ang magpamenyagaw tung mga tau, kung indi, ang para magparakawutunaw tung nira yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo. Anda kay gustu nang maggamtaw yang pagkamatakuung mameetang-betang ta bitala. Ay kung yay batenu, yang nagipagpakawutung naa natetenged tung pagpalansang ni Jesu-Cristo tung krus asan da nga takleway yang nagadapatan nang asta anda ray pagbatuan ta isip yang mga taung pamamati.

Natetenged Tung Paganingen Ta Duma Ang Kalukuan Ilem Unu Yang Pagpalansang Yang Paganingen Ang Cristo Tung Krus (1:18-25)

---

^{‡ 1:14 1:14a} Ti Crispong naa yay sasang manigmangulu ra rin tung grupu yang mga Judio duun baklu nagtalig da yang sadili na tung ni Ginuong Jesus ang nagpatapnay. Asan da nga basaay ta tung Mga Binuat-buatan 18:8.   ^{§ 1:14 1:14b} Atiing duun pa rin ti Pablo tung Corinto, yang balay ni Gayong naa ya ray pinanlumunan na. Nasambit ni Pablo tung Roma 16:23.

18 Nagapagbitalaw ta maning tia, ay may nagaunksibaranu tung mga taung nagapampakawutanu yang balitang naa natetenged tung nagadapatan yang pagpalansang na tung krus*. Tung pagintindi yang mga taung duun dag panalunga tung kadiaduan ang anday katapusan, yang pagpabetang nira tung pagpalansang na tung krus, midyu kalukuan ilem. Piru tung pagintindi tang mga tumatalig ang nagatapnay ra yang Dios, duun da tung pagpakugmatay na nga bilugay ta yang puirsa nang pagtapnay tung yaten.

19 Ay ya pa agari, pagbinalawagay kang lagi yang pagirintindien yang mga tau may yang pagirintindien yang Dios. Katulad ang pisan tung sasang bitala yang Dios ang napabtang tung kasulatan ang maganing,

“Yang pagkamataku yang mga matataku, ya ray tuungunu. Yang pagkaansianu yang mga taung marautak, ya ray pasungawenu,” agaaning[†].

20 Ta, ay pa wa yang pagkamataku yang mga matataku? Ay pa wa yang nagakdekan yang mga sagad tung mga riglamantu yamen ang mga Judio? Ay pa wa yang pangatadlengan yang maraayen ang mangatadlengan? Indi wa

* **1:18** **1:18** Kung gustu tang pasadsaran kung unu pa enged ay nagadapatan yang pagpalansang ni Jesu-Cristo tung krus, yang matinlung basaen ta yang tung Galacia 6:12 ang maganing, “Yang pagpalansang ni Jesu-Cristo tung krus...yay ultimu ilem ang nagapatielan yang Dios ang magtapnay tung mga tau.” † **1:19**

1:19 Isaias 29:14

ang yang katataku nirang atiang nagadayaw ta kadaklan taa tung kaliwutan ang naa, ya ray binaliskad yang Dios ang binuat ang kalukuan da ilem?

21 Ay kipurki telengan mi. Kumus matak yang Dios, nagplanu ra kang lagi ang indi ra ka enged maimung mangatultul yang mga tau tung anya kung ya ka ilem yang pagkamataku nira yay taligan nira. Kung indi, uyun ang pisan tung isip na ang ekel ilem tung nagipagpakawut yamen ang naang paganingen ta duma ang kalukuan da ilem unu, asan da ilem nga tapnayay na yang kumpurming mananged.

22 Ay kipurki telengan mi ra ilem yang palaksu yang pagirisipen yang kadaklan ang mga tau. Yang mga masigkanasyunung mga Judio, pamagingaluk ta mga pruibang makabewereng ang ipaita yang Dios tung nira baklu ra mananged tung nagipagpakawut yamen ang naa. Pati yang belagan mga Judio ang taga dumarumang nasyun, yang pagasikad nira baklu ra panangeray nira yang nagipagpakawut yamen kung may magngel da nira asan ang madulang tung pagkamataku nira.

23 Ang pagkatapus ta yamen, yang nagipagpakawut yamen tung nirang tanan, ang yang paganingen ang Cristong pinilik yang Dios ang maggaraemen, imbis maggaraemen dang lagi, ya ra ipalansangay tung krus ang katulad ka tung sasang kriminal. Ang pagkatapus kung magngel da nganing tia yang mga masigkanasyunung mga Judio, ya rang pisan ay pagbalawagan yang mga isip nira. Asta

yang belagan mga Judio, kung magngeł da ka nganing nira tia, agipabtang da ilem nirang sasang kalukuan ilem.

24 Piru tung pagintindi yang kumpurming nag-pabteng da tung Dios ang para magtalig da tung ni Jesu-Cristo, maskin mga Judio kag belag, duun da tunganya nga bilugay nira yang builu yang kagaeman yang Dios ang nagtapnay tung nira, ig kung unu pag kawayang yang isip nang nagpapanaw tung planu nang naang durug tinlu.

25 Ay ya pa agari, yang planu yang Dios ang naang natetenged tung pagpakugmatay ni Giniung Jesus ang yay nagatelengan ta mga taung kalukuan ilem, ya pay landaw ang pisan tung tanan ang pagkamataku nirang mga tau. Ig naang planu nang nagalaum nirang maluway, ya pay landaw ang pisan tung tanan ang ketel nirang mga tau.

Natetenged Tung Paganingen Ta Duma Ang Kalukuan Ilem Unu Ang Tanirang Aranek Ta Pagkabetang Ya Pay Pinagpilik Yang Dios (1:26-31)

26 Puiding madeep mi yang gustuung ianing, mga putulu, kung pademdeman mi ra ilem yang mga pagkabetang mi atiing pagbeteng yang Dios tung mga isip ming para magtaligamu ra tung ni Giniung Jesus. Piraamu pa ka ilem ang bilug ay matataku tung pagterelengen yang mga masikatau mi? Piraamu pa ka ilem ang bilug ay darakulung mga tau? Piraamu pa ka ilem ang bilug ay abwat ta dugu?

27 Piru yamung pagalamku ta duma ang anday mga kaliwutan mi, yamu pay pinagpilik yang Dios ang para asan da tung numyu nga pakaeyakay na yang mga matataku. Yamung pagatelengan ta duma ang gegesyeamu ilem ang mga tau, yamu pay pinagpilik yang Dios ang para asan da tung numyu nga pakaeyakay na yang darakulung mga tau.

28 Yamung pagatelengan ta duma ang aranekamu ta dugu ang pagkatapus nagalamkuamu ka nirang anday kuinta, yamu pay pinagpilik yang Dios ugud asan da tung numyu nga paitaay na ang andang pisan ay kuinta na tung pagteleng na yang kumpurming nagapakumaal yang mga taung pamagpaguyud tung sistima yang kaliwutan ang naa.

29 Anday dumang pagasikad yang Dios asan, kung indi, ugud yang tanan ang mga tau asan da nga pisanay na ta ipagpabugal nira ang tanira maraayen tung pagterelengen na, ang yang kalaum nira ya ray patielan nang magtapnay tung nira buat.

30 Pati yamu, anda kay mapabugal mi asan kipurki ultimu ilem tanya yang may kabuatan ang ipinakapulitamu ra anya tung ni Jesu-Cristo. Asan da ka tung ni Jesu-Cristo nga bilugay mi kung unu pag kawayang yang isip nang nagpapanaw tung pinalanu na kung ya pa agari yang pagtapnay na tung yaten ang mga tau ang ya ra ka man taa yang kamtangan na. Natetenged ilem tung pagpakugmatay ni Jesu-Cristo, duunamu ra ngausgaray yang Dios ang saluamu rang pisan tung pagterelengen

na, duunamu ra ka nga pabagayay nang para mapagpalengetamu ra tung anyang magtuu.

³¹ Nagkamaninganamu ra ta maning tia ay ugud magkamatuud da tung numyu yang sasang bitalang nabtang tung kasulatan ang maganining,

“Kung tinu pay malelyag ang magpabantug, kaministiran ang ultimu ra ilem ti Yawi ya ray ipabantug na,” maganining.[‡]

2

Yang Panielan Yang Ipagtalig Nira Tung Ni Jesu-Cristo Belagan Yang Pagkamataku Yang Sasang Tau, Kung Indi, Ultimu Ra Ilem Yang Builu Yang Bitalang Pinagbatuan Yang Isip Nira (2:1-5)

¹ Pati yuu nganing, mga putulu, atiing pagkawutu asan tung numyu, yang pasaisu indi ka ipinablagu tung linyang atiang nagianingu. Kipurki atiing pagparakawutunu tung numyu sigun tung planung naang ipinagaingmatuud yang Dios*, indiamu ra ka ginamitanu ta abwat ang kinatakwanan ang yuu puirting mametang-betang ta bitala.

² Ay binilugu rang lagi yang isipu ang mintras asanaw pa tung numyu, anday dumang pabiluganu tung pagparakawutunu, kung indi, ultimu ilem ti Jesu-Cristo kapin da enged yang

---

^{‡ 1:31} **1:31** Jeremias 9:24; 2 Corinto 10:17   ^{*} **2:1** 2:1 Tung dumang mga kupia tung bitalang Giniriego, may sasang bitalang nasulat yang mga manikupia ang aparting bitalaay kay tung ilinakte tung abwat. Yang palaksu na belagan “ipinagaing-matuud, kung indi, inegteman na pa rin atiing tukaw ang numanyan ipinagpabunayag na ra.”

pagpalansang na tung krus kung unu pa enged ay nagadapatan na.

³ Purisu ta yeen, atiing asanaw pa tung numyu, kumus ipinleku ra yang pagtaligu tung sadiling kinatakwananu, anda ray dumang napanimananu tung sadiliu, kung indi, ya ra yang kaluluwayenu. Nagkeba-keba ra nganing ta mupia yang dedlaanu ay tung elerung nusias ilem indi masaranganu yang ipinaubra yang Dios tung yeen asan tung numyu.

⁴ Pati yang pagparakawutunu tung numyu, indiamu ka ginamitanu ta mga katadlengan ang makakaingganya ang para asan da rin ngaeklayu yang mga kinaisipan mi. Kung indi, yang bitalaw ipinadlut da yang Espiritu Santong pinaktel ang asta tinemengan da ta mupia yang mga isip mi ang asan da ka nga pruibaay mi ang talagang liit ka man tung Dios yang nagipagpakawutung atia tung numyu.

⁵ Yang pagasikad yang Dios asan ay ugud belagan yang pagkamataku ta aruman mi ka ilem ang tau ay panielan ming magtalig tung ni Ginuung Jesus, kung indi, ultimu ra ilem yang builu yang bitala yang Dios mismu ang ya ra ka man ay pinagbatuan yang mga isip ming nananged.

*Natetenged Tung Ultimung Makawawayang
Ta Isip Ang Ya Ra Yang Nagipagpakawut Na
Natetenged Tung Pagpakugmatay Ni Jesu-Cristo
(2:6-16)*

⁶ Ugaring, may makawawayang ta isip tung nagipagpasanagu tung numyung mga tumatalig

ang para magtegasananmu ra tung pagtalig mi. Piru yang kawayanganen ta isip ang naang nagianingu, belagan pariu tung pagkamatakung nagadayaw yang kadaklan ang mga tau numanyan taa tung kaliwutan ang naa ang ya enged ay nagausuy yang may mga katengdanan ang yang panalungaan nira talagang kalainan.

7 Kung indi, yang kawayanganen ta isip ang naa, ultimu ilem ang liit tung Dios. Yang nagadapatan na, ya ra yang planu nang inegteman na pa rin atiing tukaw ang pagkatapus numanyan ipinapanaw na ra tung ni Jesu-Cristo. Ya ka man mismu yang tinima na atiing indi na pa nagaimu yang kaliwutan ang yang katuyuan na ang para asanita ra nga palguray na tung kasusulawen na tung uri ta kaldaw.

8 Yang planu nang atiang durung pisan agkatinlu, andang pisan ay naerem yang may mga katengdanan taa tung kaliwutan ang naa, may sam bilug tung nira, andang pisan. Ay kipurki kung naintindian da nira tia, indi ra rin ipinalansang nira tung krus ti Ginuu ta ang ya ka pa man yang pinilik yang Dios ang kung maggaraemen da ngani tung uri, durung pisan agkasulaw yang pagkabetang na.

9 Piru andang pisan ay naerem nira natetenged tung planu nang naa ang katulad ang pisan tung nabtang tung kasulatan ang maganing,

“Yang indi ra dinakat ta mata, yang indi ra nagngel ta talinga, yang indi ra kinawut ta isip ta mga tau, yang pisan ay pinagsimpan yang Dios ang para ikaayen yang kumpurming

paginaal tung anya," agaaning[†].

10 Ay ta yaten ang paginaal tung anya, tung yaten da ipinabunayag na natetenged tung kalibrian ang naang pinagsimpan na ekel tung pagparasanagen yang Espiritu Santo tung mga painu-inu ta. Kipurki yang Espiritu Santo tanya, andang pisan ay indi na masangkad, maskin nganing yang planu yang Dios ang nagaegteman na pa rin atiing tukaw.

11 Kipurki tinu pa wasu ay nagakdek kung unu pay palaksu yang pagirisipen yang sasang tau kung belagan tanya mismung may sadili? Maning ka tia tung Dios. Andang pisan ay nakdek kung unu pay palaksu yang pagirisipen na sigen tung kalibrian tang naa, kung belag tung pasanag yang Espiritu Santo ang paglulukutan da kang lagi tanira tung pagkadios.

12 Ang pagkatapus numanyan ta yaten, atiing pagtalig ta tung ni Ginuong Jesus, yang narisibi ta ya ra mismu yang Espiritu Santo ang belagan kang lagi lugud tung sistimang pagandar taa tung kaliwutan ang naa. Ya ray ipinatinir yang Dios tung yaten ugud maintindian ta kung unu pay palaksu yang kalibrian ang naang ipinakdul na ta diwaldi tung yaten ekel tung pagpakugmatay ni Jesu-Cristo.

13 Dispuis kung unu pay kamtangan yang kalibrian tang naa, ya ka man mismu ay nagipagpakawutu tung mga tau. Belagan ang

---

[†] **2:9** **2:9** Isaias 64:4; 65:16. Anday dumang pinagsimpan na, kung indi, ya ra yang kalibrian tang mga tau ang lugud da ka asan yang mga kaayenan ang pinangkuuan na.

maganing ang ya ngayapayu tung mga taung nagadayaw ang matataku, kung indi, ya ituldukay tung yeen yang Espiritu Santo. Kumpurming unu pay itinulduk na tung yeen ya ray nagapaatuuanu yang nagibitalaw ang ya ka agipaeyangay na tung isipu.

¹⁴ Piru yang taung indi nagatiniran yang Espiritu Santo, indi enged magpayun tung nagitulduk yang Espiritu Santo, ay tung pagintindi na, kalukuan ilem. Indi ka ilem nganing kayanan nang intindien natetenged ultimu ra ilem yang Espiritu Santo ay sarang magpasanag tung anya ang para masadsaran na ra rin yang mga bagay ang atia.

¹⁵ Piru yang taung nagatiniran da yang Espiritu Santo, ya ray sarang ang magpasadsad kung unu pay nagadapatan yang kumpurming nagipasanag yang Espiritu Santo tung anya natetenged tung kalibrian na. Piru yang tau mismung atia, kung tagaman ang santiaren yang mga aruman nang indi nagatiniran yang Espiritu Santo, indi ra enged mamaresmesan nira kung unu pay palaksu yang pagirisipen na pati mga ubra-ubra nang nangimaklu ra.

¹⁶ Yang indi nira ipagmaresmes tung anya ay katulad ang pisan tung sasang nabtang tung kasulatan ang anda unung pisan ay taung nagaintindi kung unu pay palaksu yang pagirisipen ni Yawi. Anda unung pisan ay mapagsugpat tung anya[‡]. Piru ta yaten ang kumpurming nagatiniran da yang Espiritu Santo, nagaintindian ta ra

---

[‡] **2:16 2:16** Isaias 40:13; Roma 11:34

kung unu pay palaksu yang pagirisipen ni Jesu-Cristong nagipasanag tung yaten yang Espiritu Santo.

3

*Nagapasanagan Na Tanira Ang Midyu
Dereeegen Pa Yang Dating Pagkatau Nirang
Mapinagpanadili (3:1-4)*

¹ Ta yeen, mga putulu, atiing asanaw pa tung numyu atiing primiru, indiaw ra ka ilem napagpasanag tung numyu ang pariu ka tung pagparasanagenu tung mga tumatalig ang pagpamangulu ra tung Espiritu Santo. Kung indi, nagpaintindiaw ra ilem tung numyu ang yamu pariu ka ilem tung mga taung kemkem pa yang dating pagkatau nirang mapinagpanadili. Ay ya pa agarai, atii kanay, bakluamu ra ka ilem napagtalig tung ni Jesu-Cristo. Purisu indiamu pa nagaske kung unu pay magkatamang buaten ming magusuy tung kalelyagan yang Dios ubin kung unu pay dapat ang indi mi buaten. Ay yamu maning pa tung mga mamulang gegeseye pa ka ilem ang anda pay kaliwutan nira natetenged tung mga bagay ang atia.

² Yang kaalimbawaan na, maning pa tung pinainemamu ra ilem yeen kanay ta gatas. Indiamu pinapaanu ta anen ang pinaplan gated indi mi pa makayanan ta pagintindi. Piru atia pala, maski nganing asta ra ilem simanyan, indi mi pa ka enged makayanan.

³ Aywa indiamu aningenu, kipurki maning pa tung indiamu pa nagapuklut tung pagpakemkem mi tung dating pagkatau ming mapinagpanadili.

Yang mga ubra-ubra mi nganing pariu ka ilem tung mga ubra-ubra yang mga taung indi pa nagapagtalig tung ni Ginuu ta.

⁴ Pariu ra atiang pagpirilik-pilikan mi tung yamen ang mga manigparakawutun ang paganing yang duma asan ang tanya unu sasang tauanu ang yang duma asan paganing kang tanya unu sasang tauan ni Apolos*. Belag ba tia asan da nga bistu ang yang pagabuat mi pariu ka ilem tung pagabuat yang mga taung indi pa nagapagpagaem tung ni Ginuu ta?

Yang Panadleng Ni Pablo Tung Mga Isip Ni-rang Baliskad Sigun Tung Nira Ni Apolos (3:5-9a)

⁵ Aywa unu pa pay pagpabetang mi tung yamen ni Apolos ang yami pay papagkupitinsiae mi? Belaganami impurtanti, kung indi, yami parariu ka ilem ang mga turuwulun yang Dios. Yami ra ilem aggamitay nang nagparakawutun tung numyu ang asta nagtaligamu ra tung ni Jesu-Cristong nagpatapnay. Dispuis ta yamen ang durua, sinagpiaray yang Dios ta yamen yamen ang turnu.

⁶ Ta yeen, yang turnuu, maning pa tung yuuy nagluak. Ti Apolos tanya, yang anyang turnu, maning pa tung yay nagbenyag tung ilinuaku. Piru yang nagpalawlaw, ya ra yang Dios.

⁷ Kapurisu yuung nagluak asta tanyang nagbenyag, belagan ang yami yay impurtanti, kung indi, yang dapat ang pabilugan ta mga isip ming dayawen, ultimu ra ilem yang Dios ang yay nagpatubu.

---

* **3:4 3:4** Nagaulit na yang inaning na tung 1:12.

⁸ Yuung nagluak may tanyang nagbenyag, belagan ang maganing ang yamig pagpinaabwatay, kung indi, yamig pagsinasaay ta maayen ang sasa ilem yang pagasikad yamen. Ugaring kumpurmi ra ilem yang bedlay yamen sasa may sasa, ya ray pasukatan yang Dios ang magbales tung yamen ta maning pa tung primyung durug tinlu.

⁹ Ay yang Dios yay may anya tung yamen ni Apolos ig pagtinawangayami ka tung nagipatuman na tung yamen. Pati yamu, yang Dios ya kay may anya tung numyung sam pundaan ang yamu maning pa tung sasang kaluakan na. Ig yadwa pa, yamu maning pa tung sasang balay ang nagipakdeng na.

*Yang Pagpademdem Ni Pablo Tung
Mga Manigpadagen-dagen Duun Ang Yang
Pagurubraen Nira Sasa May Sasa Insapuen Ka
Enged Yang Dios Tung Uri (3:9b-17)*

Yang sam bilug pang kaalimbawaan mi, yamung sam pundaan, maning pa tung sasang balay ang nagipakdeng yang Dios.

¹⁰ Natetenged tung katengdananung ipiniar yang Dios tung yeen, pinaktelaw ra anyang nagpaliked yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo asan tung numyu. Yang kaalimbawaanu, maning pa tung sasang maistru karpintirung naqpasintar yang mga adili ta sasang balay ang yay panielan yang intirung lebat na. Ang pagkatapus simanyan may duma asan ang pamagtaked da ta mga kasangkapan tung mga adili yang balay ang atiang ip-

inagpasintaru. Ugaring kumpurming tinu pay pagurubraen asan, masigamlig kung ya pa agar yang pagtarakeren na ang muya indi magatu tung kabaked yang panielan yang balay.

¹¹ Ay kipurki anday dumang panielan ang mapasintaran kung belagan yang ipinagpasintaru atiing primiru ang ya ra ti Jesu-Cristo mismu kapin da enged natetenged tung pagpalansang na tung krus[†].

¹² Yang kaalimbawaan yang mga kasangkapan ang nagitaked yang dumang mga manigubra tung mga adili yang balay, maning pa tung bulawan ubin landuk ang salapi, ubin mga batung mamaalen ang pinasagi[‡]. Piru yang nagitaked yang duma maning pa tung ayu ubin kirib ubin buluk.

¹³ Sasa may sasa tung nira mabistu ra kung yang ipiniar yang Dios tung anya ingkelan na tung matinlung pagurubraen u kung ingkelan na tung belag matinlu. Ay malawan da ka enged tung uras ang ipanginsapu ni Ginuu tang Jesu-Cristo tung mga inubra tang mga tauan na[§]. Kipurki yang panginsapu na tung mga inubrata, nagipananglit tung sasang apuy ang pumasar ang asan da nga pruibaay kung unu pag kabaked yang inubra yang sasa may sasa.

¹⁴ Kung tinu pang manigubraay ang yang inubra na tung balay indi ra masiruk tung apuy

---

[†] **3:11 3:11** Balikan mu yang sinambit na tung 2:2. [‡] **3:12 3:12** Katulad tung ginamit tung pagpakdeng tung pagtuan yang mga Israel tung Dios atiing tukaw. Duun da nga basaay mu tung 1 Cronica 22:14, 16; 29:2; 2 Cronica 3:6. [§] **3:13 3:13** Ikumpalar tung inanng ni Pablo tung 2 Corinto 5:10.

ang atia, atiay ya ray balesan yang Dios ta sasang maning pa tung primyu nang durung pisan agkatinlu.

¹⁵ Piru kung tinu pang manigubraay ang yang inubra na ya ra nga siruk, atia ya ray mawaraan yang ibles da rin yang Dios tung anya. Piru belagan ang maganing ang tanya indi ra tapnayen yang Dios ang ipalibri tung sintinsia na. Malibri ka, piru yang kaalimbawaan na maning pa tung sasang taung nalibri tung balay ang nagasiruk ang andang pisan ay nabitbit na tung pagkalibri na.

¹⁶ Aywa, nalipatan mi ra ang yamung sam pundaan asan maning pa tung sasang balay ang pagatiniran yang Dios ekel tung Espiritu Santong pinapagtinir na tung numyu?

¹⁷ Purisu kung tinu pay magbuat ta ikadiadu yang pagatiniran yang Dios ang atia, tanya si kay belsen yang Dios ta ikadiadu na ka gated yang pagatiniran yang Dios sagradu ig durug kamaal tung anya ang yamu ra ka man mismung sam pundaan.

*Nagainambit Si Ni Pablo Yang Pagdarayawen
Nirang Subra Tung Mga Manigparakawutun
(3:18-23)*

¹⁸ Kuidaw, muya anday dumang nagadaayaan mi, ya ra ka ilem yang mga sadili mi. Ay kung tinu pa asan tung numyu ay paglaum ang tanya mataku ang yang pagkamataku na ya ra ka ilem ngayapay na tung sistimang pangkaliwutan, maayen pang ipabtang na ra ilem yang sadili na ang sasang buin-buin ka ilem ugud asan da nga

paeyangay yang Dios ta pagkamataku nang uyun tung anya.

¹⁹ Ay yang pagkamatakung nagadayaw yang kadaklan ang pamagpaguyud tung sistema yang kaliwutan ang naa, kalukuan ilem tung pagterelengen yang Dios. Kipurki isipen mi ra ilem yang sasang bitala ang nabtang tung kasulatan ang maganing,

“Yang pagkaansianu yang mga matataku ya ka man mismu ay maning pa tung palagsiken ta pakul ang yay nagipaglaang yang Dios tung nira ang asta malambeg tung malain,” maganing.*

²⁰ Dispuis may sam bilug pang bitalang mas mabuiliu ang nabtang ka tung kasulatan ang maganing,

“Nagaskean da kang lagi yang Dios ang yang palaksu yang pagirisipen yang mga matatakung pamagtalig tung pagkamataku nira, andang pisan ay pakawutun nang para asan da rin mamagkatinir ta kalibrian,” maganing.[†]

²¹⁻²² Kapurisu, kumus maning da ka man tia yang pagterelengen yang Dios tung pagkamataku yang mga tau, aywat magpabantugamu pa tung sasang manigparakawutun ang maning mas mataku kay tung kadaklan? Kipurki maskin tinu pa tung nira, parariu ra ka ilem ang nagipakdul yang Dios tung numyung magtawang, maging yuong ti Pablo, maging ti Apolos man, maging ti Pedro man.

---

* **3:19 3:19** Job 5:13   † **3:20 3:20** Mga Karantaen 94:11

Pati yang bilug ang kaliwutan pa, maskin yang kalayunan mi may yang kamatayen mi, asta yang pagkarainabu numanyan may yang magkarainabu tung panalungaan, luwus dang agipakdul yang Dios para tung ikaayen mi.

²³ Belaganamu mga tauan yang ninu pang manigparakawutunay‡, kung indi, yang may anya tung numyu, ultimu ilem ti Jesu-Cristo ig yang may anya tung anya, yang Dios.

4

Tanira Aganingen Ni Pablo Ang Dapat Pakepessen Da Nira Yang Mga Kulu Nirang Pagdakul Dang Masyadu (4:1-7)

¹ Kapurisu simanyan yang tamang pagpabetang yang sasang tau tung yamen ang mga manigparakawutun, yami mga turuwulun ni Jesu-Cristo. Pinagpiaranami anyang magparakawutun natetenged tung planu yang Dios ang magpanapnay tung yaten ang mga tau ang yay inegteman na pa rin ang tukaw ang pagkatapus numanyan da ilem ipagpabunayagay na.

² Dispuis yang sasang taung piniaran, yang dapat ang ipaita na ang tanya talagang mataligan yang nagpiar tung anya.

³ Para tung yeen, gesyeng bagay ka ilem kung nagasintinsiaanaw ra numyu ang indiaw mataligan sigun tung pagkaapustulu, kipurki

---

‡ 3:23 3:23 Sinambit ni Pablo ay ugud basi pa ra ilem asan da nga tabtab yang pagdarapigan nira tung mga pamagerekelen.

yang pitik ang nagagamit mi pitik ka ilem ta tau*. Indiaw ngani pagsintinsia tung sadiliu.

⁴ Kung tung bagay, indiaug basulun yang sadiling painu-inuu, piru belagan ang maganing ang asanaw ra magluang limpiu. Ultimu ra ilem ti Ginuu ang yay nagpiar tung yeen yay sarang ang manginsapu tung yeen kung yuu sasang mataligan na u kung indi.

⁵ Kapurisu ustu ra tiang pagsirintinsiaen mi tung yeen mintras indi pa magkakawut yang uras ang ipinagtibu yang Dios bilang yang uras ang ipaglekat ni Ginuu ta. Ay kung maglekat da nganing tanya, ya ray magpabistu tung tanan ang mga pagurubraen ta ang indi naskean ta kadaklan. Ya ra kay magpabunayag kung unu pa enged ay sinikad ta tung mga pagurubraen ta. Kung mapabunayag na ra nganing tia, bakluita ra dayaway yang Dios kung ay pay magkabagay ang dayawen na tung yaten sasa may sasa†.

⁶ Yang mga bagay ang atia ipinadapatu tung yamen ni Apolos ang para tung numyu ugud tung yamen ni Apolos ngaitaay mi yang mulidu kung unu pay tamang pagurusuyun tung sasang matinlung kunsiu ang indi ta unu pasubraan yang gustung ianing yang napabtang tung kasulatan. Yadwa pa ang para sasa may sasa tung numyu asan da ka magkepes yang mga kulu ming pagdakul ang mapinagdapigamu tung sasang manigparakawutun ang yay maayen tung

---

* **4:3 4:3** Asan da nga deepay ta ang may mga tumatalig duun tung Corinto ang indi pagilala tung pagkaapustul ni Pablo. Mas pang bistu tung Yadwang Corinto. † **4:5 4:5** Ikumpalar tung inaning na tung 3:12-15.

numyu ang pagkatapus yang aruman na ya rag lamkuay ming magsawayen.

⁷ Aywa, tinu pay nagpabetang tung numyu ang yamu landaw tung mga kaarumanan ming nagalalamku mi? Aywa, may numyung sadili ang belagan ya ipakdulay yang Dios tung numyu? Ay kumus yamu ka ilem agpakdulay na, aywat ya ra agipagpabugalay ming kuinta numyung sadili?

Yang Pagpasunaid Ni Pablo Tung Pagpabetang Nirang Taga Corinto Tung Mga Sadili Nira May Yang Nagabtangan Nirang Mga Apustul (4:8-13)

⁸ Naa pala, durung pisan agkatinlu yang nagabtangan ming atia. Midyu pusawamu rang lagi tung tanan ang kaayenan ang atiang anday katapus-tapusan na. Midyu nagapakinawangan mi rang lagi yang manggad mi duun tung langit. Midyu paggaraemenamu rang lagi tung kaliwutan ang baklu. Piru ta yamen ang mga apustul ang aywa kaya indiami pa pala pagimpisang paggaraemen? Kisira ra rin ang matuud da ka man ang paggaraemenamu ra, ugud kasiraanita ra ka rin ang maggaraemen. Atii ra rin!

⁹ Nagapagbitalaw ta maning tia ay kung isip-isipenu ilem yang nagabtangan yamen ang mga apustul, midyu tung ipinabtangami ra ilem yang Dios ang pinakaaranek dang pisan tung tanan ang mga tau. Yang kaalimbawaan yamen yami maning pa tung mga prisung nagaguyuran dang imatayen, ang yang tanan ang mga mata yang

mga tau pati mga angil duun tung langit, kuinta agisamwag dang tanan tung yamen.

10 Ay yang pagpabetang yang mga tau tung yamen, yami unu mga buin-buin ay natetenged tung pangerengan yamen tung ni Jesu-Cristo. Piru naa pala, yamung pinagtuldukan yamen, yang pagpabetang mi tung mga sadili mi, du-ruamug katataku sigun tung pagsarasaan mi ni Jesu-Cristo. Yami pagatelenganami yang mga tau ang gegesyeami ka ilem ang mga tau. Piru naa pala yamung pinagpakawutan yamen, yang pagpabetang mi tung mga sadili mi ang yamu darakuluamung mga tau. Naa pala, yamu, yang pagpabetang mi tung mga sadili mi ang yamu ray bagay ang pisan ang garalangen ta mga tau. Piru ta yamen, anda enged ang pisan ay panggalang nira tung yamen.

11 Dispuis ang asta ra ilem nganing simanyan, nagapasaranami ta pasuwuk may pakanal. Maskin yang pagarawelen yamen alang-alang. Ang kaisan nagasalapuami ta pasuntuk. Yang pagkarabetangen yamen tung kaliwutan paalyulya ra ilem.

12 Pati yang ulas yamen magbeweek tung pagpakabedlay yamen ang para maitaami ilem ta pangabui yamen. Kung palagpakanami ta mga bitalang malalain, yang nagibles yamen tung pagpalagpak, ya ra ilem agipagampuay yamen ang pakaayenen da yang Dios. Kung deeg-deeganami ta duma, magagwantaen da ilem yamen tung mauray ang kinaisipan.

13 Kung maginsultuenami ra nganing ta duma, yang nagituwal yamen pulus matitinlung bitala

ang tung luay-luay ilem yang pamalpas yamen. Ang asta ra ilem nganing simanyan yang pagterelengen yang mga tau tung yamen, yami maning pa tung basurang igperelek ubin buling ta sasang taung nagdigu, arangan da ilem tung pangerengan yamen tung ni Jesu-Cristo.

Gustu Ni Pablo Ang Tanya Kawigen Si Nirang Yay Maning Pa Tung Sasang Ama Nirang Pagpaiwan-iwan Tung Nira (4:14-21)

¹⁴ Mga putulu, sinulatanamu ra yeen ta maning tia, belagan ang maganing ang para eyakenamu ra yeen, kung indi, yamu ilem agpainunukuayung magtadlengen gated agkawigenamu kang lagi yeen ang mga anaung sadili ang nagagegmaanu ta duru.

¹⁵ Yang ipagkeba-keba yang dedlaanu ta duru tung numyu ay maskin liniwu-liwu pa yang pagturuldukanen tung numyu, piru belagan dakele yang maning pa tung ama mi, kung indi, sam bilug ilem. Ay ta yeen, yuu ray nagyaring maning pa tung ama mi gated atiing pagpalikeru yang Matinlung Balita asan tung numyu, pinaktelaw ni Jesu-Cristong nagpainunuku tung numyu ang asta napagtaligamu ra yang mga sadili mi tung anyang nagpatapnay.

¹⁶ Purisu yang nagaingaluku wa tung numyung agkawigenung mga anaw, magusuyamu ra wa tung mga pasais ang naita mi tung yeen ang ama mi.

¹⁷ Ya ra ka man taang ipinagpangayu tung ni Timoteo asan tung numyu ang para magpadem-dem tung numyu kung unu pay mga pasaisung pagpagaem tung ni Jesu-Cristo ang ya ra ka man

mismu ay nagitulduku tung mga tumatalig ang kada sam pundaan tung maskin ay pang banwaay. Dakulu yang pagtaligu tung ni Timoteo ay nagkawigenu kang sasang anaung sadili ang nagagegmaanu ta duru. Yadwa pa pagpailala ra ang tanya mataligan tung kumpurming unu pay nagipatuman ni Ginuu ta tung anya.

18 Naa pala, pagkabalita unu yang duma asan ang tanya ray ipaangayu asan tung numyu, dayun da unung namagpalabwak ang yuu unu indiaw ra magpangaas ang magangay asan ay mageleraw ra unu buat ang manalunga tung nira.

19 Piru mangayaw ra ka enged asan tung makali, basta malelyag ilem ti Ginuu ta. Kummawutaw ra nganing asan, ya ray pagtuungu tung mga taung atiang masyadug kadakul yang mga kulu nira kung tanira nagapaktel dang matuud yang Espiritu Santo u kung maktel ilem tung pagpalabwak.

20 Kipurki yang pruibang dilemen tung sasang taung paganing ang tanya unu pagpagaem tung Dios, anda tung dilak na aginsapuay, kung indi, tung mga ubra-ubra na kung tanya matuud dang nagapaktel yang Dios ang magtuman yang mga kalelyagan na u kung belag.

21 Ta, unu pay gustu mi tung yeen kung kummawutaw ra nganing asan? Yamu ray papilikenu kung yamu pasalapuayung bitalaay natetenged tung mga kamali mi u ang yamu paitaayu yang paggegmaw may yang pagkaamumu.

5

*Yang Ibinasul Ni Pablo Tung Nira Gated Tung
Pagparawaya-wayaen Nira Tung Sasang Malal-
away Ang Buat Ang Seled Pa Ka Man Tung Nirang
Sam Pundaan (5:1-13)*

¹ Teed mi, nagsarakmu ra yang balita tani ang asanunu tung numyu may sasang pagabuatan ang durung pisan agkalaway ang maskin tung mga taung anda kang lagi ay pagintindi nira tung Dios, indi nganing nagabuatan nira! Ay may sam bilug unu asan tung numyu ang ya unu ay pagpakiapen da tung ni ineey nang kasawa ra rin ni tatay na*.

² Ang pagkatapus ta numyu, sigi ra ilem yang pagdakul yang mga kulu mi, agad may sasang nainabu asan tung grupu mi ang maning tiag kalalaway. Belag bang dapat da rin ang yang bagay ang atia ya ikapungaway mi ang pagkatapus yang aruman ming atiang pagbuatan yang maning tia, ya ra rin ay ipapawigay mi tung pagpurutulan mi?

³⁻⁵ Sanu pa indiamu aningenu, ay kipurki ta yeen tani, maskin alawiraw ka man tung numyu, piru ekel tung kagaeman yang Espiritu Santong pagtinir tung yaten, kabilangan na, asanaw ka tung numyu. Purisu atiing pagkabalitaw, anday dumang binuatu, atiang lagi, sinintinsiaanu ra

---

* **5:1 5:1** Kung basaan ta yang Levitico 18:6-8, duun da ngaintindiy ta ang yang binawal yang Dios tung mga lalii, kung may sasang baway ang nagalelyagan na piru may kaampiran na tung anya, indi puiding pangasawaen na ay panya. Maskin tung Deuteronomio 22:30, 27:20 maning ka.

yang taung atiang nagbuat yang maning tia ekel tung katengdanan ang ipiniar ni Ginuu tang Jesus tung yeen. Purisu kung magsaraagpunamu si nganing ang sam pundaan ig kabilangan, asanaw ra kang papalgud ang parariuita ra kang nagaapaktel ni Ginuu tang Jesus ang pagmangulu tung yaten, iintriga ta ra ilem tung pudir ni Satanas. Bilang ipapawig ta ra yang taung atia tung pagpurutulan ming sam pundaan. Ya ray dapat ang buaten ta ugud duun da nga pakdulay ni Satanas ta mga pinitinsia ang basi pa ra ilem asan da ka ngaeyangay ta ipanligna na tung pagabuatan nang atia ugud kung kawutun da nganing yang uras ang ipagsintinsia ni Ginuu ta, malibri pa ka enged tanya.

⁶ Kaduma ka tiang pagpabugal ming yamu mga matataku ra. Aywa, indi mi nagaskean ang yang pagpakasalak yang sam bilug makali rang tagbaken ta mansa yang intirung sam pundaan mi? Katulad da ilem tung pampaleskag ang maskin gesye ilem ang malaket, sarangan nang paleskagen yang intirung sang masang arina.

⁷ Kapurisu iplek mi ra enged yang aruman ming atiang maning pa tung pampaleskag yang pagabuatan na ang katulad ka tung pamlek yang mga Judio tung pampaleskag ang nagaeped tung mga balay nira baklu ra nga silibraay nira yang pista nirang atiang paganingen ang Taklib[†]. Ya ray dapat ang buaten mi ay ugud mapakbungamu si tung arinang baklung minasa ang andang pisan ay laket nang pampaleskag. Bilang yang sam pundaan ming atia, maplekan da ta

---

[†] 5:7 5:7a Exodus 12:15-20; 13:7

sasang taung pagbuat ta malaway. Asan da magbalik tung dating pagkabetang nang limpiu ang ya ray linuaan yang pagpakugmatay ni Jesu-Cristo. Ay katulad ka tung mga Israel ang ipinapuklut da tung pagpakirepen nira duun tung Egypto atiing pagdasag nira tung mga karniru, yamu, ya ka. Atiing pagtalig mi tung ni Jesu-Cristo, ipinapukluti ra kaanya tung pagpakirepen mi tung pagpakasalak mi natetenged ilém tung pagpakugmatay na ang asan da nga pakbungay na yang karnirung idinasag nirang tukaw‡.

⁸ Purisu katulad ka tung nirang namamlek tung tanan ang pampaleskag, yamu ya ka. Bilang iplek mi ra ka yang tanan ang malalain ang pagtirimaen pati yang maskin unu pang ubra-ubraay ang malain. Katulad ka tung nira ang yang tinapay ang pinangan nira pulus ilém yang indi pinaleskag, yamu ya ka. Bilang yang pirming sikaren mi ang pulus ilém tung limpiung pisan yang pagurubraen mi tung pagterelengen yang Dios ang andang pisan ay laket nang danyu ubin pagpaita-ita ilém. Yang tanan ang nagibitala mi kaministiran ang mataligan ta duma ang pulus matuud.

⁹ Atiing pagsulatu tung numyu tan taa ra§, inaningamu ra yeen ang indi mi ra sapten ang pakignunutan yang mga taung pangumbaway ubin pangunlalii.

¹⁰ Yang inaningung atii indi enged nadapat tung belagan mga tumatalig ang pagbuat

---

‡ **5:7 5:7b** Exodo 12:6, 21; Juan 1:29, 35   § **5:9 5:9** Yang isinulat nang atia, naplek. Anday kupia na.

ta malalaway ang maning tia ubin kuwali panalensen tung tanan ang bagay ang asta kalawan da ilem nira yang mga aruman nira ubin pagtuu tung mga bultung nagipakli nira tung matuud ang Dios. Ay kipurki kung maning tii rin yang gustuung ianing tung isinulatung atii, intunsis kaministiran da ka rin ang magliitamu ra ilem ang pisan taa tung kaliwutan ang naa ang para malikayan ming pisan yang mga taung mga maning tia.

11 Kung indi, yang gustuung ianing tii, yang indi mi sapten ang pakignunutan ya ra yang sasang taung pagpailala ang tanya unu sasa kang putul ming tumatalig tung ni GINUUNG Jesus ang pagkatapus tanya pangumbaway ubin pangunlalii ubin kuwali panalensen tung tanan ang bagay, ubin pagtuu tung mga bultu, ubin pagpanrangga tung dengeg yang mga aruman na, ubin tarainem, ubin pagpangalaw ta belagan anya. Maskin tung pagpakigsaru, likayan mi ka enged.

12-13 Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay unu pa pay kalalabten tang magpadapat ta disiplina tung mga taung indi pa nganining nagapalgud tung pagpurutulan ta? Ultimu ilem ang magpadapat ta parusa tung nira, ya ra yang Dios. Yang mga aruman mi tung kakleran yamu ray may kalalabten ang magpadapat ta disiplina tung nira. Kipurki pamaridengdengan mi ta maayen yang sasang kalalangan yang Dios tung mga tauan na ating tukaw pang maganining,

“Kung tinu pay pagenged ang pagbuat ta malain, ipapawig mi ra enged tung grupu mi,”

agaaning*.

6

*Yang Nagibasul Ni Pablo Tung Nira
Natetenged Tung Pagdarangepen Nira Tung Mga
Usgadu (6:1-11)*

¹ Kung may sam bilug asan tung numyu ang may agrabiadu na tung aruman nang tumatalig, aywa, magkatama wasu ang magpangaas da ka enged ang magdimanda tung sasang usgadung belagan ka pa man tumatalig? Belag ba ang yang dapat ang papagbistaen na ya ra yang mga aruman nang binuat da ka yang Dios ang mga kinasakpan nang sadili ang katulad ka tunganya?

² Aywa, indi mi nagaskean ang tung uri, ta yaten ang binuat da yang Dios ang mga kinasakpan nang sadili, taliganita ra anyang magbista tung mga tau ang kasiraanita ra ka ni GINUUNG Jesus? Ig disir, kung tung numyu ipabistaay na yang mga tau tung uri ta kaldaw, aywa, simanyan indiamu ka wasu kumayang magbista tung mga kaputulan ming may mga kasu-kasu nirang mga maning ka ilem tiang geregesyeng bagay ilem?

³ Aywa, indi mi ka nagakdekan ang pati yang mga angil, ya ra kay ipabista na tung yaten tung uri? Ya pa yang mga kasu-kasung atiang nagadapat ilem tung pagpangabui mi taa tung kaliwutan ang naa indi mi pa wasu masarangan ang arigluen?

---

* **5:12-13 5:12-13** Deuteronomio 17:7

4 Purisu kada magkatiniramu ra nganing ta mga kasung mga maning tia, aywa, idangep mi pa ka enged tung mga usgadung indi nganing agkawigen ming mga putul ming mga tumatalig?

5 Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay ugud asanamu ra ngaeyangay ta eyak mi. Abaa, aywa, talagang andang pisan ay putul mi asan ang mawayang ta kinaisipan ang maskeng magbista tung duruang magputul tung ni Ginuu tang pagaaSuntuan?

6 Ang pagkatapus atia pala, mismu yang duruang magputul tung ni Ginuu ta, ya pay pagasuntuan duun ka pa man mismu tung katalungaan yang sasang usgadung belagan ka pa man masikatumatalig nira?

7 Abaa, tung pagarasuntuan ming atia, talagang durung pisan agkadakul yang kapirdian yang pagpurutulan ming sam pundaan. Indi wa, mas maayen pang magpalepesamu ra ilem, maskin madayaanamu pang kalawan ta sasang may kantidad kay tung magdangepamu tung usgadung magdimanda tung putul ming panlepes tung numyu?

8 Ang pagkatapus yang numyu kang atia, yamu mismu ay pagintra pagpanlepes ig pagpangalaw ang anday dumang nagadarali mi, kung indi, mismu yang mga putul mi ka pa man tung ni Ginuu ta!

9-10 Aywa, indi mi nagaskean ang yang mga taung kumpurming pagpadayun ka enged tung pagburuaten nira ta maskin unu pang malainay, indi ra ka enged paintraen yang Dios tung paggaraemen na tung uri? Purisu indi mi

ilem dayaen yang mga sadili mi. Kipurki kung tinu pay kumbawaynen ubin kunlaliien, kung tinu pay pagtuu tung mga bultu, kung tinu pay paglimbung tung kasawa na, kung tinu pay pagkakasawa-kasawaan ang lalii may lalii, kung tinu pay kuwali panalensen tung tanan ang bagay, kung tinu pay tarainem, kung tinu pay pagpanduminar, kung tinu pay pagpangalaw ta belagan anya, anday inaning tung nira, indi ra ka enged paintraen yang Dios tung paggaraemen na tung uri.

¹¹ Atii kanay ang indiamu pa nagapagtalig tung ni Ginuung Jesus, maning kang pisan tia yang mga pagurubraen mi. Piru numanyan pinag-punasanamu ra yang Ampuan tang Dios tung mga kasalanan ming mga maning tiang durug kaligna ang maning pa tung pinagdiguamu ra anya. Pinagpabagayamu ra ka ni Jesu-Cristo tung anya ang para liwianuamu rang magpalenget tung anya. Pinagusgaranamu ra ka nganing anyang saluamu rang pisan tung pagterelengen na. Yang tanan ang atiang pinagbuat na para tung numyu, duun da ipatielay na tung pag-pakugmatay ni Ginuung Jesu-Cristo, duun da ka ipapanaway na tung pagurubraen yang Espiritu Santo ang yay nangimaklu tung mga kinaisipan mi ang asta may pinakawut na ra ka man ang matinlu tung mga pagurubraen mi.

*Yang Pamarik Ni Pablo Tung Katadlengan
Yang Duma Ang Anda Unu Ay Baling Mangum-
baway (6:12-20)*

12 Midyu may katadlengan ta duma may ruma asan ang kumus napagtalig da unu tung ni Ginuang Jesus, suiltu ra unung magbuat yang kumpurming unu pay nagalelyagan nirang buaten. Tung bagay, tama ka rin tii. Piru belagan ang maganing ang yang tanan ang kalelyagan tang buaten ikaayen ta ubin ikaayen yang mga arumanu. Maskin yuu puidi kang aningenu ang maskin unu pang pagurubraenay suiltuaw, piru indiaw ra ka enged malelyag ang may sasang buatenu ang muya asanaw ra ka magamen ang magpakirepen si.

13 May katadlengan pa yang duma ang paginatuay unu yang pamangan ta may yang tian ta. Dispuis tung uri ta kaldaw unu parariu ka ilem unung pelkan yang Dios ta pangaministiran nira. Kung tung bagay, tama ka rin tii. Piru kung natetenged tung tinanguni tang naang bilug, iugtulu tung numyu, yang katuyuan na belagan ang maganing ang para gamiten tang mangumbaway, kung indi, ang para gamiten tang ipagpadengge tung ni Ginuang Jesus. Ig tanyang Ginuu ta yay pagsuitu tung mga tinanguni tang naa ang kumpurming unu pay mga kaministiran na ay tanya ra ilem ay pagingalukan ta.

14 Dispuis pinabungkaras da nganing yang Dios ti Ginuu ta pati ita ya kay buaten na tung yaten ekel tung kagaeman na.

15 Aywa, nagalimung-limung da tung mga isip mi ang yang mga tinanguni ming bilug yay mga parti-parti yang tinanguni mismu ni Jesu-Cristo? Aywa, magkatama wasu tung mga isip mi ang

yang tinanguni tang naang binuat da ni Ginuung Jesus ang mga parti-parti yang tinanguni na mismu, ya pay kalawen ta tung anyang ipakigugpu tung sasang baway ang pagpagamit ang para tanya si ay may pudir? Indi ra ka enged ang pisan magkatama tia!

¹⁶ Aywa, indi mi ra nagademdemang kung tinu pay magpakiapen tung sasang baway ang pagpagamit, duun da tanira magsasaan ta tinanguni may tinanguni? Kipurki maski tung kasulatan nganing nabitang da kang lagi ang yang durua unu maging sa nga tinangunian da ilem tanira*.

¹⁷ Piru kung tinu pay pagpakigkapulit tung ni Ginuung Jesus, pagsasaan da ka tanira ta kinaisipan may kinaisipan.

¹⁸ Purisu likayan ming likayan yang bisyung atiang pangumbaway. Ay kipurki yang kasalanan ang atia aparti tung kadaklan ang mga kasalanan ang nagabuat ta sasang tau. Kipurki ekel tung kasalanan ang atia, yang tinanguni ming sasa ra rin ang parti-parti yang tinanguni mismu ni Ginuung Jesus ang para tung ikadengeg na[†], asan dag kalaway mi tung anyang iunungay tung tinanguni yang baway ang atia ang tanya si ay may pudir.

¹⁹ Kung indiamu enged magimpurmi tung nagianingung atia, aywa, indi mi nagademdemang yang mga tinanguni ming atia maning pa tung sasang balay ang

---

* **6:16 6:16** Duun ngaeklay na tung Genesis 2:24. Inulit ka ni Jesus tung Mateo 19:5. † **6:18 6:18** Balikan ta yang inaning na tung 6:13.

sagradu ang pagatiniran yang Espiritu Santong ipinagpatinir yang Dios tung numyu? Yang gustu nang ianing, belagan dang yamuy may pudir asan, kung indi, yang Dios mismu, ya ray may anya.

20 Aganingenamu ra yeen ang anda ray pudir mi tung tinanguni mi ay natetenged ginawaramu ra nganing yang Dios ta may kantidad nang durung pisan akgamaal[‡]. Purisu numanyan kumus tanya ray may anya tung mga tinanguni mi, dapat ang gamiten mi tung kumpurmi ilem ang ikadengeg na.

7

Nagipaintindi Ni Pablo Kung Aywa Maayen Pang Magkatinir Ta Kasawa Yang Sasang Tumatalig (7:1-9)

1 Numanyan kung natetenged tung mga bagay ang nagkarasambit mi tung sulat ang ipinaekel mi tung yeen, maning taa yang maaningu. Agaaning yang duma asan ang maskin pagkakasawaan da unu yang sasang lalii may yang sasang baway, midyu maayen pa unu ang yang lalii indi ra magpakiapen tung kasawa na*.

[‡] **6:20 6:20** Ikumpalar tung 7:23 may tung 1 Pedro 1:18-19 pati tung Ipinagubligar 5:9-10. * **7:1 7:1** Sigun tung mga mamaepet ang sagad tung kasulatan, yang mga bitala unung atia, bitala yang mga taga Corinto ang ya agilitay ni Pablo ugud tadtleneng na yang kamali nira. Ay tung pagintindi nira, duun da unu ngauyunay yang Dios ang mas pa yang duruang magkasawa kung indi magapenan tanira buat.

² Piru may kaliwagan na tia, ay kipurki kung yay panuntan, muya puiding duun da nga guyuray yang laliing atiang magbuat ta malalaway tung dumang baway. Purisu kaministiran laliig baway masigpadayun yang pagapenan nirang magkasawa.

³ Yang sasang lalii ubligadung magpakdul tung kasawa na yang magkatamang elatan na tung anya, pati yang baway, ya ka, ubligadu kang magpakdul tung kasawa na yang magkatamang elatan na ka tung anya.

⁴ Sigun tung pagapenan nirang magkasawa, yang baway belagan ang yay may gaem tung sadiling tinanguni na, kung indi, yang kasawa na, yay may gaem asan. Maning ka tia tung lalii, belagan ka ang yay may gaem tung sadiling tinanguni na, kung indi, yang kasawa na, yay may gaem asan.

⁵ Ustu ra tiang paginectemay ming magkasawa natetenged tung bagay ang atia, puira ilem ang may kakesenan ming magkasawa ang indiamu ra kanay magdalanan natetenged may durug kaimpertanting ipagampu mi ang dapat ang pabilugan mi ra kanay ta mga isip mi. Piru kung tapus da nganing yang pagarampuen mi, kaministiran ang idayun mi enged yang pagdalanan ming magkasawa. Ay kung pumanaw pa ta mabuay-wuay, muya, kung indiamu ra kumayang magsuspindi tung mga sadili mi, malpes da ka ilem ang tuksuenamu ra ni Satanas ang para magbuatamu ra ta malalaway tung duma ang belagan kasawa mi.

⁶ Piru maskin aganingenamu ra yeen ta man-

ing tia ang indiamu ra kanay magdalanan, belagan ang maganing ang yay sasang urdinu tung numyu, kung indi, sasang nagilugutu ilem.

⁷ Kung tung bagay, tung yeen ilem, gustuu rin ang yamung tanan magkapariu ka tung yeen ang sinsilyung tinanguni. Piru, maskin nagapagbitalaw ta maning tia, sasa may sasa tung yaten, sinagpakdulay yang Dios ta anya-anyang linya. Purisu masigusuy. Yang duma pinakdulan na ta linya nirang maskin indi ra mangasawa ubin magpakasawa, belag maliwag tung nira. Ig yang duma pinakdulan na ra ka ta linya nirang magkatinir ta kasawa.

⁸ Tung sulat mi, tinalimaanaw numyu natetenged tung mga aruman ming nagkarabalu ra kung unu pay maayen ang buaten nira. Yang sarang ang matuwalu, kung kayanan ilem nira, maayen pang magpadayun tung pagkasinsilyu nirang atia ang katulad ka tung yeen.

⁹ Piru kung midyu indi ra nganing mangaegeom tung mga sadili nira, tay puis, kaministiran ang mangasawa si ilem ubin magpakasawa si ilem. Nagasambitu tia ay kipurki mas maayen ang magkatinir si ta kasawa nira kay tung magpadayun tung pagkasinsilyu nira ang pirmi ra ilem ang nagabteng yang kalelyagan yang tinanguni nirang durug puirsa ang midyu tung apuy.

*Nagipademdem Ni Pablo Ang Yang Sasang
Tumatalig Indi Enged Magpakiblag Tung Kasawa
Na (7:10-11)*

10 Numanyan kung natetenged tung may mga kasawa asan ang parariung mga tumatalig, may nagipatumanu tung nira. Piru belagan yeen ang nagipatuman, kung indi, ya ra ilem agipalatayu yang kalalangan ni Gnuung Jesus mismu atiing taa pa rin tung kaliwutan ang naa[†] ang yang sasa unung baway indi magpakiblag tung kasawa na.

11 Piru kung disgrasia mainabu ra ka enged ang may sasang baway asan ang magpakiblag da ka enged tung kasawa na[‡], dapat ang magpadayun tung pagkasinsilyu nang atia, u kung indi, magpakigkesen da tung kasawa na ang para maginulikay ra tanirang durua. Pati nganing yang sasa unung lalii, dapat kang indi magpakiblag tung kasawa na[§].

*Nagakunsiuan Ni Pablo Yang Mga Tumatalig
Ang May Kasawa Nirang Indi Pa Nagapagtalig
(7:12-16)*

12 Numanyan kung natetenged tung kadaklan, maning taa yang maaningu, maskin anda ka man ay kalalangan ang ipinakdul ni Gnuung Jesus natetenged tung bagay ang naa. Kung may sasang tumatalig ang lalii ang yang kasawa na indi pa nagapagtalig tung ni Gnuung Jesus, kung uyun tung isip yang baway ang magkadayunan yang pagkakasawaan nira, dapat ang indi na ra pakiblagan.

[†] **7:10 7:10** Marcos 10:12   [‡] **7:11 7:11a** Atii kanay, duun tung sam pundaan ang atii, yang pagasikad yang dumang mga baway ang magpakiblag tung mga kasawa nira ay ugud magbilug da unu yang isip nirang panirbian tung Dios ang yang kalaum nira asan da tanira ngauyunay yang Dios ang mas, buat.   [§] **7:11 7:11b** Marcos 10:11

13 Ya ka kung may sasang tumatalig ang baway ang yang kasawa na indi pa ka nagapagtalig, kung uyun tung isip yang lalii ang magkadayan-an yang pagkakasawaan nira, dapat kang indi na ra ka pakiblagan*.

14 Aganingenamu ra yeen ta maning tia, ay atiing pagtalig yang sasang baway tung ni Ginguung Jesus, maskin indi pa nagapagtalig yang kasawa na, asan da nga pabagayay yang Dios yang pagkakasawaan nirang durua ang para maging lumpiu tung pagterelengen na. Pariu ka yang laksu na tung sasang tumatalig ang lalii. Atiing pagtalig na tung ni Ginuu ta, maskin belagan pang tumatalig yang kasawa na, asan da ka nga pabagayay yang Dios yang pagkakasawaan nirang durua ugud maging lumpiu ra tung pagterelengen na. Ay kung belagan matuud tia, intunsis yang mga ana nira anda ra rin ay kalalabten yang Dios tung nira. Piru tung kamatuuran, may kalalabten na ra ka man tung nira, ekel tung ginikanan nirang sam bilug ang tumatalig tung ni Ginuu ta.

15 Piru kung alimbawa yang belagan tumatalig may gustu nang magpakiblag tung kasawa nang tumatalig, pawayaan da ilem asan tung pag-pakiblag na. Ay tung maning tiang bagay, yang sasang tumatalig, laliig baway, luas da tung kalalangan yang Dios ang yang duruang

* **7:13 7:13** Ya ray pamarik ni Pablo tung katadlengan nira ang dapat unung magpakiblag yang sasang tumatalig tung kasawa nang belag pa ay kung padayunan na unu yang pagkakasawaan nira, indi unu magkabagay tung pagterelengen yang Dios buat.

magkasawa dapat ang indi magbelagan. Ugaring maskin pang maning da tia, kung may sarang pang mabuat yang sasang tumatalig ang basi para ilem magdayun pa ka enged yang pagkakasawaan nirang durua, ya ray buaten na[†]. Unu pay pulut nang ita binteng da yang Dios ang maging mga kinasakpan nang sadili, kung indi, ang para maguruyunanita rang pirmi yang mga aruman ta[‡]?

¹⁶ Ay kipurki ta yawang sasang tumatalig ang baway, kung magdayun yang pagkakasawaan ming durua, indi mu ilem maskean kung maya, natetenged tung nuyu maeklan da ka enged yang isip yang kasawa mu ang asta magtalig da ka yang sadili na tung ni Ginuung Jesus ang magpatapnay. Pati ta yawang sasang tumatalig ang lalii, maning ka. Indi mu ka ilem makdekan kung maya natetenged tung nuyu maeklan da ka enged yang isip yang kasawa mu ang asta magtalig da ka tung anyang magpatapnay basta magdayun ilem yang pagkakasawaan ming durua.

*Kung Magpasirung Yang Sasang Tau Tung Ni
Ginuung Jesus, Anda Enged Ang Pisan Ay Ministir
Ang Umanen Na Pa Yang Dating Nagabtangan Na
(7:17-24)*

¹⁷ Ugaring maskin pinakdulanu ra ka man ta libri yang sasang putul ta kung alimbawa gustu

---

[†] **7:15 7:15a** Binalikan na yang linyang sinambit na tung intirung sang kapitulo ang kumpurming unu pay nabtangan nirang atiing primirung pagbeteng yang Dios tung mga isip nirang magtalig tung ni Ginuung Jesus, kaministiran ang ya ray padayunan nira.

[‡] **7:15 7:15b** Roma 12:18

yang kasawa nang belagan tumatalig ang mag-pakiblag tung anya§, pиру yang linyang talagang gustuu enged ang usuyun ming tanan asan ya ra taa. Sasa may sasa tung yaten ang mga tumatalig, kumpurming unu pay nabtangan ta*, atiing pagbeteng yang Dios tung mga isip tang magpatapnay tung ni Ginuung Jesus, belagan ang yay tagaman tang umanen, kung indi, ya ray pasalamatan ta tung anyang padayunan. Aningen ta ang ya ra kay pagkabetang ang ilinugut ni Ginuu ta bilang tirnu ta atiing pagtapnay na tung yaten ugud asanita ra ilem magusuy tung nagauyunan na. Maning ka tia ngani yang nagiurdinu tung kada sam pundaan yang mga tumatalig tung maskin ay pang banwaay†.

18 Alimbawa kung may sasang tumatalig ang atiing pagbeteng yang Dios tung isip na, may tanda rang lagi ang binuat tung tinanguni na, indi na ra tagaman ang ipaludas yang tandang atia‡. Ya ka kung may sasang tumatalig ang atiing pagbeteng yang Dios tung isip na, anda kang lagi ay tanda tung tinanguni na, indi ra ka

---

§ **7:17** **7:17a** **7:15** * **7:17** **7:17b** Yang mga tumatalig ang atii ang taga Corinto, gustu nirang umanen yang pagkabetang nira ay yang kalaum nira duun da tanira ngauyunay ang mas pa yang Dios buat. Yang gustu ni Pablong ianing tung nira, andang pisan ay kalalabten yang pagkabetang nira kung ya pa agari tanira mauyunan yang Dios, kung indi, yang pagkabetang nira kaministiran ang ya ray pauyunan nirang padayunan. † **7:17** **7:17k** Duun da nga pasimanay na ang yang pagrintindien nira tung bagay ang atia mali. ‡ **7:18** **7:18** Atii kanay durung mga Judiong nagpaupira ang para indi masiplatan ang yang mga tinanguni nira binuatan da ta tanda.

magpabuат.

¹⁹ Kipurki andang pisan ay kalalabten na tung kaampiran yang sasang tumatalig tung Dios kung tanya binuatan ta tanda u kung anda. Kung indi, gustu ilem yang Dios ang tanya magtuman yang kumpurming nagipatuman na tung anya.

²⁰ Purisu sasa may sasa tung yaten, kumpurming unu pang pagkabetangay ta atiing pagbeteng yang Dios tung mga isip tang magpatapnay tung ni Gnuung Jesus, ya ra ilem tiay padayunan ta.

²¹ Alimbawa yawa sasang kirepen ta sasang tau atiing pagbeteng yang Dios tung isip mu. Indi mu ra ka tia pabegbegan ta kulu mu. Ugaring ilem, kung alimbawa pakdulana ra yang agalen mu ta lugar mung malibria ra tung pagkakirepen mu, ay tia, indi mu ra patakliwen.

²² Yang sasang kirepen, yang indi na ipagpabegbeg ta kulu na tung pagkakirepen na, ay atiing pagbeteng yang Dios tung isip na, duun da nga papuklutay tung pagpakirepen na tung kursunada nang magpakasalak. Pati yang sasang tumatalig ang belagan kang laging kirepen atiing pagbeteng yang Dios tung isip na, yang kaalimbawaan na numanyan tanya maning pa tung pagpakirepen da tung anya.

²³ Yamung tanan asan, maging kirepen kag belag, parariuamu rang pinaggawad na ta may kantidad nang durung pisan agkamaal§. Purisu ustу ra tiang pagpaekel mi yang mga isip mi tung dumang pagkunsiu tung numyu ang bakluamu ra unu ngauyunay yang Dios ang mas, kung

---

§ 7:23 7:23 Balikan mu yang 6:20.

inuman mi ra yang dating pagkabetang mi buat. Ay maya asanamu ra nga patalangay nira tung pagpakirepen mi ta ustu tung nanggawad tung numyu.

24 Purisu mga putulu, sasa may sasa tung numyu, kumpurming unu pay nabtangan mi atiing pagbeteng yang Dios tung mga isip ming magtalig tung ni Ginuung Jesus, ya ra ilem tiay padayunan mi, ay tia ya enged ay uyun ang pisan tung pagterelengen yang Dios*.

Nagipaintindi Ni Pablo Kung Aywa Maayen Ang Magpadayun Yang Duma Tung Pagkasinsilyu Nira (7:25-28)

25 Numanyan kung natetenged tung tinalimaan mi tung yeen natetenged tung mga aruman mi asan ang anda pay kasawa[†], kung tung bagay, anday katuwulan ang ipinakdul ni Ginuu ta tung yeen ang para ipatumanu ra rin tung numyu. Piru yang sarang ang matawangu tung numyu, ya ra ilem yang yeen ang sadiling upinyun bilang sasang taung puiding mataligan gated inildawanaw ra ni Ginuung Jesus ang tinapnay ang nunut da ka ta pagpiar na tung yeen yang katengdananu.

26 Purisu ya ra taa yang sarang ang ikunsiuu tung numyu. Natetenged tung panimpu tang

* **7:24** 7:24 Asan da nga pabilugay na yang gustu nang ianing tung nira tung sam bulus ang naang isinulat na, bilang 7:1-23.

† **7:25** 7:25 May mga tumatalig duun ang pamagttagam ta reges tung mga aruman nirang may mga ana nirang anda pay kasawa ang maayen pa unung indi ra padayunan nirang ipakasawa ugud duun da unu ngauyunay tanira ta mas pa yang Dios buat.

naang durug liwag, maayen pa ang yang sasang lalii padayunan na ra ilem yang nagabtangan na.

²⁷ Kung may kasawa na ra, indi magsikad ang magpakiblag tunganya. Kung anda pay kasawa na, indi mandilem ta pangasawaen na.

²⁸ Piru kung talagang mangasawa ra ka enged, indi ka pagpakasalak tung Dios. Pati yang sasang darala, kung magpakasawa, indi ka pagpakasalak. Ingkasu ilem, yang duruang magkasawa durung mga kaliwagan ang talungaen nira natetenged ka man tung panimpu tang naang durug liwag ig gustuu ang basi pa ra ilem yay malikayan nira.

Yang Isplikar Na Natetenged Tung Isinulat Na Tung (7:29-40)

²⁹ Yang gustuung ianing tia, mga putulu, kumus diput da ilem yang timpung ipanirbian ta tung ni Ginuu ta, mintras indi pa nagalkat ti Ginuung Jesus, kaministiran ang yang mga bagay-wagay taa tung kaliwutan ang naa belagan ang ya ipalusay ta. Ya ra ka man taang nagipaganingu tung numyung mga lalii ang may mga kasawa ang yang pagkakasawaan ming atia, indi mi ilem pagamenan ta mga isip ming subra ay muya asan da nga pabaya-wayaay mi yang pagprusigir mi tung nagipaubra ra rin ni Ginuu ta tung numyu.

³⁰ Maskin agampayanita ra ta kapupungawen tang duru ang nunut da ka ta pagtarangiten ta, indi ta ra ilem pabilugan ta isip tang alus pa ilem ya ra ilem tiay nagaisip ta, kung indi, ipabtang ta ra ilem ang midyu tung anda kay

pagpungawan ta. Maskin agangepenita ra ta kasadyaan tang duru, indi ta ra ilem pagamenan ta isip tang masyadu, kung indi, ipabetang ta ra ilem ang midyu tung anda kay pagpaketadyaan ta. Kung mangalangita ra nganing ta maskin unu pang bagayay, ipabetang ta ra ilem ang midyu tung anda ra kay inalang ta ang para indi ta ra mapabaya-wayaan yang nagipaubra ni Ginuu ta tung yaten.

31 Bilang kada magbuatita ta maskin unu pang bagayay ang yay kadagmitan ang nagabuat yang mga tau sigun tung pagpangabui nira taa tung kaliwutan ang naa, indi ta ra ilem pagamenan ta mga isip ta ang alus pa ilem ya ra ilem tiay nagatalunga ta, nusias mapabayawayaan ta yang nagipaubra ni Ginuu ta tung yaten. Tatal yang sistima yang kaliwutan ang naa pati yang tanan ang pagurubraen taa, magkarapareng da ka ilem.

32 Dispuis mintras taawamu pa tung kaliwutan ang naa, yang gustuu para tung numyu ang anday begbeg yang mga kulu mi kung yamu magkakasawaan da u kung indi pa. Yang sasang laliing anday kasawa na, bilug yang pagintindi tung nagipatuman ni Ginuu ta tung anya kung ya pa agar ing mapagusuy tung nagauyunan na.

33-34 Yang sasang laliing may kasawa, yang kadagmitan ang nagintindien na, ya ra yang mga bagay-wagay tung kaliwutan kung ya pa agar ing mapagbuat ta mauyunan yang kasawa na. Purisu durua rang bagay ang nagintindien na. Gustu nang manirbian tung ni Ginuu ta ig gustu na kang magasikasu tung kaministi-

ran yang kasawa na. Yang sasang tumatalig ang baway ang anday kasawa na ubin yang sasang darala pa, bilug yang pagintindi tung nagipatuman ni Ginuu ta tunganya. Yang gustu na iintriga na ra yang isip nang bugus tunganya ang nuntan da ka yang tinanguni na. Yang baway ang may kasawa, yang kadagmitan ang nagintindien na, ya ra yang mga bagay-wagay tung kaliwutan kung ya pa agaring mapagbuat ta mauyunan yang kasawa na.

³⁵ Aganingenamu ra ilem yeen ta maning tia, belagan ang maganing ang para yamug suspindiayu tung mga kalelyagan mi, kung indi, gustuu ilem ang magtawang tung numyu ang para maeklan mi yang pagpangabui mi tung magkabagay ig bilug ang pisan yang mga isip mi tung nagipatuman ni Ginuu ta tung numyu ang anda ray begbeg yang mga kulu mi.

³⁶ Alimbawa may sasang amaen asan ang may ana nang darala ang nagalelyag dang mag-pakasawa. Pagatelengan na ang midyu amatamat dang pagrusaw ra yang pagkapustura na. Purisu kung indi na ilyag ang pakasawaan, muya may mainabung makakaeyak. Tay puis, kung ministiren da ta sasang lalii, maayen pang ilyag na ra ilem yang ana na tunganya. Belagan kang maganing ang yay kasalanan na tung Dios.

³⁷ Ugaring kung yang may ana, binilug na rang pisan yang isip nang indi na ra ilyag yang ana na natetenged anda kay gustu yang ana na, ig belag ya nga regsanay ta duma tung disisiun nang atia, ig liwianu kang magtuman yang kumpurming nagalelyagan na para tung

ana na ig pinagtimbang-timbang na ra kang lagi ta mupia tung isip na, matinlu kang indi na ra ka ipakasawa.

38 Ig disir, yang sasang amaen ang nagalelyag dang pakasawaan yang ana nang darala pati yang sam bilug ang indi, parariung matinlu yang disisiun nirang durua. Ugaring, kung isip-isipenu ilem yang pagkarainabung durug kalain tung panimpu ta numanyan, midyu maayen-ayen pa ta gesye yang disisiun yang sam bilug ang indi na ra ilem ilyag yang ana na‡.

39 Kidispuis pa kung natetenged tung sasang baway ang may kasawa, mintras bui pa yang kasawa na, dapat ang indi ra maglaum ang mas magtinlu yang panirbian na tung Dios kung alimbawa magpakiblag da tung kasawa na. Piru kung disgrasia mapatay yang kasawa na ig malelyag sing magpakasawa, atia, liwianu rang magpakasawa si kang uman tung kumpurming nagalelyagan na, basta aruman na kang tumatalig.

40 Piru tung yeen ilem ang pagintindi, kung padanayan yang balung atia yang pagkasinsilyu na, midyu mas pang pakaayenen yang Dios ang pasadyaen tung pagpabilug na yang isip na tung panirbian na tunganya. Ig karkuluu ilem ang pati yuu pagsinasaayami ka yang Espiritu Santo ta kinaisipan may kinaisipan natetenged tung

---

‡ **7:38 7:36-38** Kung pasadsaran ta yang mga bitalang atiang isinulat ni Pablo tung bitalang Giniriego, puiding duruay linegdangan na. Imbis natetenged tung sasang amaen may yang ana nang darala, puidi kang natetenged tung duruang pagnubiaan.

bagay ang naang tinalimaan mi tung yeen.

8

*Yang Itinuwal Ni Pablo Tung Tinalimaan Nira
Natetenged Tung Pagparanganen Nira Yang Karn-
ing Isinagud Tung Mga Bultu (8:1-13)*

¹ Numanyan, kung natetenged tung karning nagisagud yang duma tung sasang bultu, nagaskeanu yang nagianing yang duma asan ang ta yaten unung tanan ang mga tumatalig, nagaintindiita ra unu sigun tung bagay ang atia. Ugaring yang kadagmitan ang nagainabu, yang nagaintindian ta yay makaling pagdakulan yang kulu ta. Piru kung nagapaggegmaita ta ustу tung mga kaarumanan ta, durung kalelyag tang magtawang tung nira ang para mas pang kemeet yang pagtaraligen nira tung ni Ginuu ta.

² Kung tinu pay pagtalig tung sadili na ang tanya talagang nagaintindi ra, asan da ta taung anda pay naerem na tung dapat da rin ang maintindian na.

³ Piru kung tinu pay nagaske rang maggegma ta ustу tung mga kaarumanan na, nasapung da tung pagkaintinding magkatamang pisan tung pagterelengen yang Dios*.

---

* **8:3** **8:3** Yang ilinaktec ang naa, ingkelan tung pinakatukaw ang mga kinupia tung bitalang Giniriego ay petet ang pisan tung prublima nirang gustu ni Pablong sulwaran. Piru tung pinakauring mga kinupia, aparti ta gesye yang palaksu na: "Piru kung tinu pay nagaske rang maggegma ta ustу tung Dios, asan da ta taung nagailala ra yang Dios ang matinlu yang mga pagurubraen na."

4 Purisu kung natetenged tung pagparanganen yang karni ta ayep ang atiang nagsagud tung mga bultu, kung tung bagay, katulad tung nagianing mi, nagaskean ta ka man ang yang sasang bultu andang pisan ay kapulutan na[†]. Ig nagaskean ta ka ang anday dumang Dios, kung indi, ultimu ilem tanyang sam bilug.

5-6 Kipurki maskin may paganingen ta mga taung mga “dios” ka man nirang nagatutuuuan nira, maging tung kalangitan man maging tung katanekan man, maskin duru ka man yang pangambayan nirang kuinta mga “dios” nira ubin mga “ginuu-ginuu” nira, piru tung yaten ang mga tumatalig tung ni Ginuung Jesus, ultimung sam bilug ilem yang Dios ang ya ray nagyaring Ama ta ang ya kay nagimu yang tanan ang bagay, ig para tung ikadengeg na tinauitara anya. Kidispuis pa sam bilug ka ilem yang Ginuung nagatingara tang pagkalalangan tung yaten ang ya ra ti Jesu-Cristo ang tung anya ka man ipinaimu yang Dios yang tanan ang bagay ig natetenged ilem tung pagpakugmatay na binuatita ra yang Dios ang mga ana na.

7 Ugaring ilem, belagan ang maganing ang yang tanan ang mga tumatalig nagaintindi ra ang katulad ka tung numyu. Kipurki may mga putul mi asan tung grupu mi ang masyadung nagkaanad da tung dating pagturuuen nirang tukaw tung mga ginuu-ginuung mga maning tia. Purisu ya ray nagatengeran na ang asta

---

[†] **8:4 8:4** Duun da agipatielay nira yang katadlengan nira ang belagan kasalanan kung magpakisadung mamangan yang karning atia.

ra ilem simanyan, kung alimbawa, magpakisaru si tung karning isinagud tung sasang ginuu-ginuu duun mismu tung pagtuuan tung bultu na, anday dumang mapanimanan nira, kung indi, asan si nga mansaay nira yang mga sadili nira tung pagturuuen nirang atia tung sasang may pagkadios na tung pagintindi nira.

8 Kung tung bagay, tama ka rin atiang katadlen-gan mi ang maskin unu pay panganen mi, andang pisan ay kalalabten na tung pagrarampilan mi yang Dios. Katulad ka tung nagianing mi ang maskin mamanganamu, belagan kang maganing ang yay indi mauyunan yang Dios tung numyu ubin maskin indiamu mamangan, belagan kang maganing ang yay mas pang mauyunan na tung numyu.

9 Piru maskin tamaenu yang rasun ming atia, may sasang dapat da ka enged ang amligan mi asan. Anday duma, ya ra yang mga aruman ming atiang maluway pa yang pagparainuinuen nira, nusias yang pagkaliwianu ming atiang mamangan ta mga karning nagisagud tung sasang ginuu-ginuu, ya ray makanayan ta ipagpakashalak nira.

10 Kipurki ta yamung pagpadayaw ang nagaintindiamu ra natetenged tung mga bagay ang atia, kung alimbawa pagpakigsaruamu ra duun mismu tung pagtuuan tung sasang ginuu-ginuu ang pagkatapus maitaamu ra ta sasang aruman ming tumatalig ang atiang maluway pa yang pagparainu-inuen na, muya asan da kemtel yang isip nang magpakigsaru ra ka ang tung anyang pagintindi asan sig tutuuay na yang

ginuu-ginuung atiang nagasagud. Kanisip mi tung maning tia, ya nga tawangay ming para asan da mas kemtel yang pagparainu-inuen na? Aparti kang pagtawangay mi tia!

11 Kipurki yang apiktar na tung aruman ming atiang maluway pa yang pagparainu-inuen na, asan da tung pagkaintindi ming atia nga diadu yang pagtaraligen na tung matuud ang Dios ang tanya sasa ka pa man ang putul ming pinakugmatayan ka ni Jesu-Cristo!

12 Purisu tung pagabuat ming atia, asan da nga buatay mi ta dakulung kasalanan yang mga putul ming atia, ay asan da nga guyuray yang mga isip nirang magbuat ta sasang ipagbasul ta mupia tung nira yang mga painu-inu nira. Belagan ilem taniray nagabuatan mi ta kasalanan ang dakulu, kung indi, pati ti Jesu-Cristo mismung nagataligan ka rin nira, ya ka!

13 Kapurisu kung alimbawa may sasang putulung tumatalig ang midyu makaling maguyuran yang isip nang magbuat ta sasang nagibawal tung anya yang sadiling painu-inu na natetenged tung yeen ang yuug dawalay nang pamangan ta sasang palanganen ang bawal tung anya, indiaw ra ilem mamangan ang uman ta karni[‡] ang asta tung sampa ugud indiaw ilem matengeran ta ipagbuat yang sasang putulu ta kasalanan tung pagintindi na.

[‡] **8:13 8:13** Karni enged yang sinambit ni Pablo ay naskean na ang yang mga tumatalig ang mga maliliwagen duun tung Corinto baklu mapagsera ta karni kung may idinasag ang yang karni na ya agisaguray tung sasang ginuu-ginuu.

9

Nagipagisplikar Ni Pablo Kung Aywat Indi Na Rag Sikaren Yang Rasun Nang Magpasuitu Tung Mga Kaputulan (9:1-18)

¹ Kung natetenged tung pagparatugayenu tung rasunu ta maning tia*, kung tung bagay, maskin indi ra ipatugayu yang rasunu, puidi ka rin sigun ka man tung pagkaapustulu. Ay yuu talagang apustulaw ni Ginuu tang Jesu-Cristo gated naitaw ra ka man yang pirsunal na mismu. Pati yamu nganing ang pagtalig da tung anya, yamu maning pa tung sasang burak yang pagkaapustulu tung anya[†].

² Maskin indiaw ka man agilalaen ta duma ang yuu sasang apustul, pиру ta yamu, nagailalaw ra numyu ang yay pagkabetangu. Kipurki yamu mismung sam pundaan asan yay sasang pruibang durug kasanag ang yuu talagang

* **9:1 9:1a** Balikan ta yang ianing na tung 8:13.   † **9:1 9:1b** Nagakenggan nganing ni Pablo yang pagkaapustul na gated tung palaksu yang pagirisipen nirang maning taa. Kung ti Pablo unu talagang matuud ang apustul ni Jesu-Cristo, dapat da rin unu ang indi na ra ipatugay yang rasun nang pangerengan tung pagkaapustul na, kung indi, dapat da rin unu ang mas pang paktelen na. Purisu ya ray binuat nirang sasang isyu ang para ya ray panielan nirang mamagdiskumpiar tung ni Pablo ang belagan unu matuud ang apustul. Purisu anda ra kay bali unu tung nira kung baliwalaen da ka ilem nira yang nagibawal na tung nira ang indi ra mamagpadayun tung pagpakisaru nira tung mga aruman nira tung karning isinagud nira tung sasang bultu (8:9-13; 10:19-22). Purisu yang katadlengan nirang atia, gustu ni Pablong tumpalaken ugud maguman da yang pagirisipen nirang maning tia.

apustulaw anyang matuud gated atiing asanaw pa tung numyu, pinaktelaw ra anyang nagparakawutun tung numyu ang asta nagtaligamu ra yang mga sadili mi tung ni Gnuung Jesus ang nagpatapnay.

³ Buinu, ya ra taa yang nagipanuwalu tung kumpurming pagdiskumpiar tung yeen ang yuu unu belaganaw matuud ang apustul ni Gnuung Jesus.

⁴ Aywa, anda kay rasunung magpasuitu tung mga kaputulan? Kung tung bagay, maskin yuu, may rasunu ka rin ang magpasuitu tung mga kaputulan.

⁵ Kung alimbawa, may kasawaw ka rin bilang sasang putulu tung ni Gnuu ta, belag bang may rasunung panuntunu duruami rang magpasuitu ang katulad ka tung pagabuat yang kadaklan ang mga apustul may yang mga putul ni Gnuu ta pati nganing ti Pedro[‡]?

⁶ Aywa, yami ilem ni Bernabe ang anday rasun yamen ang imbis mandilemami yang pagpangabui yamen, magpasituami ra ilem tung mga kaputulan sigun tung pagkaapustul yamen[§]?

⁷ Tinu pay nagaintindian ming sundalung pag-suitu tung sadili na? Tinu pang maniguakay ang

---

^{‡ 9:5 9:5} Yang mga putul ni Gnuung Jesus ang nagaisip na, siguru ya ra ti Santiago, may ti Judas ang parariung nagsulat tung mga tumatalig. ^{§ 9:6 9:6} Tung pagintindi yang mga taga Corinto, indi ra ka enged magkabagay tung sasang apustul ang magparanek tung pagkabetang nang mandilem ta pangabui na. Purisu asan da nga patielay nira yang katadlengan nira ang kumus ti Pablo pandilem, belagan unu matuud ang apustul buat.

indi magpakinawang tung pruduktu yang mga luak na? Tinu pang manigkamataay ta ayep ang indi manginem yang gatas yang mga ayep ang pagakamataan na?

⁸ Yang nagianingung atia, belagan ilem sadiling upinyunu. Belag bang nagaambit ka tung sasang katuwulan yang Dios?

⁹ Kipurki may sasang nabtang tung mga katuwulan ang isinulat ni Moises ang kung may baka unung pagapageyek, indi unu pugsungan*. Ta, yang gustu nang ianing tia, yang pagkabetang yang mga baka ya enged ay nagamaal yang Dios?

¹⁰ Belag, kung indi, ipinasulat na nganing tia ang para ikaayen ta kang mga tau. Kipurki telengan mi ra ilem. Kung magaradu ra nganing yang sasang manigaradu, kung mangayeg da nganing yang sasang manigaradu, simpri may nagaelatan nirang kaparti nira tung patebas natetenged tung inubraan nira.

¹¹ Katulad ka tung yamen, yang kaalimbawaan yamen, maning pa tung mga manigtakbul ta binik ang anday dumang itinakbul yamen asan tung numyu ya ra yang Matinlung Balita. Numanyan ang may pruduktu na ra yang pinakabedlayan yamen, belagan magkabagay wasu ang yami maning pa tung mangayegami kang magpasuitu tung numyu?

¹² Kung yang duma ngani may rasun nirang magpasuitu tung numyu, belag yami mas pang may rasun?

Piru maskin nagapangatadlenganaw ra ta

---

* **9:9 9:9** Deuteronomio 25:4; sinambit ka ni Pablo tung 1 Timoteo 5:18.

maning tia, indiami ra ka enged pagsikad yang rasun yamen ang atia. Kung indi, pagagwantaami ra ilem tung tanan ang mga kaliwagan ugud andang pisan ay maita tung yamen ang sarang mapadatelan ta duma may ruma ang muya ya ray pagenteran yang mga isip nirang magintindi tung Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo†.

13 Simpri nagaskean mi ra ka ang yang mga paring mga Judiong pamanirbian duun tung pagtuuan ang pinakalusu, duun da ka ilem tung pagurubraen nira agpangkelay nira yang pangabuian nira. Bilang duun tung may midyu lamisaan ang darasagan nira ta mga ayep, duun da ka ilem agpamagpaparti tung karni‡.

14 Maning ka tia yang palaksu yang tuyun ni Ginuu ta natetenged tung mga manigparakawutun yang Matinlung Balita ang magkabagay ang duun tung pagparakawutun nira nga pangkelay nira yang mga kaministiran nira§.

15 Piru yuu, maskin may rasunu ka man ang maning ka tia, indiaw ka enged pagsikad ang para yuu magpasuitu ra rin tung mga kaputulan. Ig indi ra ka nganing isinulatu tia ang para suituenaw ra ilem din numyu. Maayen pang mapatayaw ra ilem kay tung---talagang yang nagapatielanung naang nagipagpabantug ang indiaw pagpasuitu, indi ra ka enged ipadeegu maskin tung ninu pa.

---

† **9:12 9:12** Muya ti Pablo mabangdanan ta duma ang pagpaseen da ilem ang pagparakawutun ang para maginguarta ra ilem.

‡ **9:13 9:13** Levitico 14:14-18; Deuteronomio 18:1-5 § **9:14 9:14** Mateo 10:10; Lucas 10:4, 7-8

16 Ay kipurki kung tung pagparakawutunu ilem, anday mapatielanung ipagpabantug asan ay tia belagan sadiling patakaranu, kung indi, sasang ubligasyun ang ipinasakan da yang Dios tung yeen. Dakulu yang panuwalanu tung Dios kung alimbawa pabaya-wayaanu ra ilem yang ubligasyunung naa ang indiaw ra magpakawut yang Matinlung Balita.

17 Ay kung alimbawa yang ubrang naang pagparakawutun ya ray pinilikung pinakleran, tay puis magkabagay ra rin ang yuug susuulay. Piru yay sasang ubligasyunung ipiniar tung yeen yang Dios.

18 Purisu unu pa wasu ay sirbing suulu numanyan, kung indi, ya ra yang pagkadiwaldiu tung ubraung naang pagparakawutun yang Matinlung Balita ang indiaw ra pagsikad yang rasunung magpasuitu tung pamanaged tung nagipagpakawutu.

Yang Nagipasanag Ni Pablo Kung Aywa Maguman-umanen Na Yang Mga Pasais Nang Pagpagnunut Tung Duma-rumang Klasi Ta Mga Tau (9:19-23)

19 Talagang magkatama yang pagabuatung atia kipurki maskin liwianuaw ka man tung pagkalalangan yang maskin tinu pang tauay gated anday taung pagpasuituanu, maning pa tung nagpakirepenaw ra tung tanan ang mga tau ugud basi pa ra ilem ang mas mag-dakel tanirang maeklanu yang mga isip nirang mananged tung Matinlung Balitang naang

nagipagpakawutu tung nira*.

20 Bilang kada magparakawutunaw ra tung mga masigkanasyunung mga Judio, pagpailalaw ra tung nira ang yuu talagang sasang masigka Judio nira ugud basi pa ra ilem ang duun da ngaeklayu yang mga isip nirang managed tung bitalaw. Kumus tanira pamagpasuitu pa tung mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises tung nasyun yamen, maskin belaganaw ra ka man suitu yang mga katuwulan ang atia[†], piru yang mga pasaisu ya ra ilem ipausuyayu tung pagirintindien nira ang midyu tung suituaw ka ugud basi pa ra ilem ang duun da ngaeklayu yang mga kinaisipan nirang managed tung nagipagpakawutu tung nira.

21 Pariu kang kada magparakawutunaw ra tung mga taung indi kang lagi pamagpasuitu tung mga katuwulan ang atiang nagianingu, yang mga pasaisu ya ra ka ilem ipausuyayu tung pagirintindien nira ang midyu indiaw ka

* **9:19 9:19** Naa sasang ipinanuwal na tung nirang nagpakusalak tung anya natetenged tung pagpakignunut na tung mga tau ang yang mga pasais ang nagagamit na midyu ya ra ilem aguman-umanay na. Atia unu indi magkabagay tung sasang matuud ang apustul buat. † **9:20 9:20** Yang sam bilug ang bagay ang nadapatan yang mga riglamintung atia ay natetenged tung mga palanganen ang bawal ang panganen yang mga Judio. Yang sam bilug natetenged tung pagburuaten ta tanda ang katulad ka tung binuat ni Pablo tung ni Timoteo (Mga Binuat-buatan 16:3). Yang sam bilug natetenged tung palaksu tung mga pangaku (Mga Binuat-buatan 21:17-26, kapin da enged yang 21:23).

pagpasuitu[‡] ugud basi pa ra ilem ang duun da ka ngaeklayu yang mga kinaisipan nirang mananged tung nagipagpakawutu tung nira. Piru belagan ang maganing ang anday pagintindiu tung kalelyagan yang Dios, kung indi, ubligaduaung magtuman yang kumpurming nagipatuman ni Jesu-Cristo tung yeen.

²² Maning ka man tia yang pagpakignunutu tung mga aruman tang mga tumatalig ang masyadung matinaklingen ay duru pang nagibawal tung nira yang mga painu-inu nira. Agipausuyu ra ka ilem yang mga pasaisu tung pagirintindien nira ang midyu yuu pariu ka tung nirang matinaklingen[§] ugud basi pa ra ilem ang duun da ka ngaeklayu yang mga kinaisipan nira ang asta amat-amat dang magwayang dang magwayang yang pagirintindien nira tung kalelyagan yang Dios natetenged tung mga bagay ang atia. Purisu maskin unu pang klasiat ta taung nagapakawutanu, yang mga pasaisu nagipasaayu ra ilem tung mga pasais nira ang para mauyunanaw ka nira ugud maskin unu pang papanaway ang usuyunu, ang basi pa ra ilem asan da ngaeklayu yang mga kinaisipan yang duma tung nira ang magtalig da ka yang mga sadili nira tung ni Ginuung Jesus ang

---

[‡] 9:21 9:21 Yang gustu nang ianing, anday palanganen ang dapat liian na, kung indi, maskin unu pang palanganenay ang agipapaan nira tung anya, risibien na ra ilem ang panganen.

[§] 9:22 9:22 Ikumpalar tung sinambit na tung 8:10 natetenged tung pagabuat yang dumang mga tumatalig tung mga aruman nirang masyadung matinaklingen ang para duun da unu mas magdakul yang pagirintindien nira buat.

magpatapnay.

23 Maning tia yang mga pasais ang pagausuyu para tung mas magtinlu yang palaksu yang balitang naang nagipagpakawutu tung mga tau ugud magkasira-siraanami ra ka yang kumpurming mananged ang magpakbat tung kaayenan ang inding pisan mapasiring-siringan ang ya ka man ay nagadapatan yang balitang naa.

Nagapaitaan Tanira Ni Pablo Ta Mulidu Sigun Tung Pagsuruspindien Nira Tung Mga Kalelyagan Nira (9:24-27)

24 Telengan mi ra ilem yang mga maniglaksu tung karira*. Siguru nagaskean mi ra ka ang tanirang tanan pagralaksuan, piru sam bilug ilem tung nira ay mapakdulan ta primyu. Purisu ta yaten, sasa may sasa masigprusigir tung pagurusuyun ta tung kalelyagan yang Dios ang para balesanita ra ka anya ta maning pa tung sasang primyu ang durung pisan agkatinlu.

---

* **9:24 9:24-27** Tung sam bulus ang naa, ilinaktek ni Pablo yang pangatadlengan na tung sasang prublima duun tung Corinto ang ya ray sinambit nang primiru tung 8:7-13. Yang bagay ang atia natetenged tung pagpakigsaru yang dumang mga tumatalig tung karni ta ayep ang idinasag ang pagkatapus isinagud tung sasang ginuu-ginuu duun mismu tung pagtuuan tung anya. Pagkatapus tung 10:14, 19-33, sinambit na si yang prublimang atia. Bilang yang sam bulus ang naa (9:24-27) binuat ni Pablong maning pa tung sasang latayan ang may pinanliitan na ig may panganigan na. Yang sinikad ni Pablong pinabilugan ya ra yang kaminstiran nirang magsuspindi tung mga kalelyagan nira ay muya, tung masyadung pagsikad nira tung mga diritsyu nira, asan da nga lipatay nira yang pagsuruspindien nira.

25 Kung tinu pay pagsali tung karira, maskin tung paginsayu na pa ilem, pagsuspindi rang lagi tung mga kalelyagan na ang para indi na mabuat yang maskin unu pang bagayay ang muya yay magpaluway tung pagralaksuen na. Yang pagaintris nang pagsuspindi ang para tanya maprimyuhan yang nagsuklub tung kulu yang kumpurming mandeeg[†] ang indi ra ka ilem buay madiadu ra ka ilem. Piru ta yaten, anday dumang pagaintris tang pagsuspindi tung mga kalelyagan ta, ya ra tiang maning pa tung primyung anda enged ang pisan ay karanggaranggaan nang asta tung sampa.

26 Kapurisu ta yeen, yang kaalimbawaanung pagprusir tung kumpurming nagauyunan ni Ginuung Jesus, maning pa tung sasang maniglaksu ang yang nagapabilugan nang pisan ta isip na ya ra yang pasapungan na enged. Yang pagprusigirung pagsuspindi tung kalelyaganu pariu ka tung sasang bugsingiru ang kada sumuntuk, pirming magsapulun na yang kalaban na.

27 Bilang bilug ang pisan tung isipu yang pagurusuyunu tung kalelyagan ni Ginuu ta. Ya ra nganing ay nagipagbatuku ta mupia tung sadiliung nagaipitan ang para maeklanu tung pulus magkatama tung pagteleng na, ay tung pangamanu ka man ang yuung nagturuldukanen tung duma kung ya pa agaring marisibi nira yang maning pa tung primyung naang nagianingu, muya yuu pay mapisanan.

[†] **9:25 9:25** Atii kanay, yang isinuklub tung kulu yang nandeeg tung karira mga yesek-yesek ang daunan ang ya ray ibinakurung.

10

*Nagapaamanan Ni Pablo Tanira Ang Muya
Sakaen Nira Yang Mga Israel Atiing Tukaw Na-
magtuu Tung Belagan Matuud Ang Dios (10:1-13)*

¹ Ay kipurki, mga putulu, gustuung gustung magpademdem tung numyu natetenged tung nagkainabu tung mga kinaampu yamen ang mga Israel atiing tukaw ang indi ra namagsuspindi tung mga kalelyagan nira agad atii kanay yay mga kinasakpan yang Dios ang katulad ka tung numyu simanyan. Atiing pagpalua yang Dios tung nira duun tung Egipto, tanirang tanan naulungan ta sasang unum ang yay tininiran yang Dios ang nagmangulu tung nira*. Tanira kang tanan nangapanaw tung dalan ang atiing binuat yang Dios tung kakngaan yang paganingen ang Teeb ang Mapula ang asta nangapatindak†.

² Dispuis tung pagpanunut nira tung pangandang atii may tung pagparanawen nira tung teeb ang atii, tanira kang tanan, kuinta nangabenyanagan da. Bilang duun da nga bistu ang tanira pamagpamangulu ra tung ni Moises.

³ Dispuis tanira kang tanan parariu kang nangapamangan yang palanganen ang atiing makabewereng ang paganingen nirang mana ang ya kay isinimpan yang Dios para tung nira ekel tung kagaeman na‡.

⁴ Ig tanira kang tanan parariu kang nangapanginem yang waing atiing ipinakdul yang Dios

* **10:1 10:1a** Exodus 13:21-22   † **10:1 10:1b** Exodus 14:22-29

‡ **10:3 10:3** Exodus 16:4

tung nirang duru kag kabewereng ang duun liit tung mga batung padir ang pinapagtuwuran na§. Ay ya pa agari, may sasang ipinanunut yang Dios tung nira ang yang kaalimbawaan na yay maning pa tung batung atiang pinangineman nirang tanan. Anday dumang nagianingung naa, kung indi, ya ra yang paganingen ang Cristo mismu atiing tanya indi pa nagingtau tung kaliwutan.

⁵ Agad pinaitaan da yang Dios ta kaneeman nang maning ka man tiing durung pisan agkatinlu, piru yang kadaklan tung nira nasi-lagan na ra ka enged. Ya ray natengeran na ang imbis mangapakled tung banwang atiing nagibaratu na ra rin tung nira, indi ra, kung indi, amat-amat da ilem ang nagkarapatay ang yang mga tinanguni nira namalakad-balakad da ilem duun tung banwang atiing pinagpalagu-laguan nira*.

⁶ Numanyan yang nagkarainabung atii, ya ray pangkelan ta ta basian ang dapat ang pangamanan ta ugud asanita ra nga plekay ta kursunada tang magbuat ta mga malalain ang katulad ka tung nakursunadaan nira.

⁷ Yang gustuu enged ang ianing tia, indiamu enged magtuu tung mga dios-dios ang atiang nagatutuan ta mga tau ang katulad ka tung binuat yang duma tung nira. Ay yang pagturuuen nirang atii tung mga bultu nasambit ka tung kasulatan ang maganing,

---

§ **10:4 10:4** Exodo 17:6; Mga Bilang 20:11   * **10:5 10:5** Mga Bilang 14:29-30; Hebreo 3:17; Mga Karantaen 78:31; Judas 5

“Nangarung-karung da yang mga tau tung paliwut yang bultu ang para pagsararuuan da nira yang karni yang mga ayep ang atiang ipinadasag nirang isinagud tung anya ang nunut da ka ta pagirineman nira. Pagkata-pus dayun dang namagkererengan ang para mamagtaralekan dang mamagpakasadya ang durung pisan agkalalaway yang nagkarabuat nirang laliig baway,” agaaning[†].

⁸ Indiamu ra ka mangumbaway ang pariu ka tung binuat yang duma tung nira ang pagkatapus anday dumang pinakawut na, kung indi, tung seled ilem sang kaldaw, may mga duruang puluk may tulung liwu nga tauan (23,000) ang namagkaraktang da ilem tung kindengan nira[‡].

⁹ Indiamu ra ka magtagam ta pagtuung tung paganingen ang Cristo kung unu pay kategkaan yang pagpararurusun na tung numyu ang katulad ka tung binuat yang duma tung nira ang pagkatapus anday dumang dinangat na, nagkarapatay ra ilem tung pakeget tung mga

---

[†] **10:7** **10:7** Exodo 32:6. Yang ipinapgilik ni Pablo tung san tagang atia ay gustu nang papagisipen yang dumang mga tumatalig duun tung Corinto ang yay pagpakigsaru tung mga kailala nirang pamamangan ta karni ta sasang ayep ang idinasag ang isinagud para tung sasang dios-dios duun mismu tung katalungaan yang bultu na ang duun agbebtang tung pagtuuan tung anya. Balikan ta yang inaning na tung 8:7, 10. [‡] **10:8** **10:8** Yang pagkurumbawayen yang mga Israel nunut da ka tung pagpakigsaru nira tung mga Moabnen ang namagtuu tung dios-dios nirang atiing paganingen ang Baal ang taga Peor (Mga Bilang 25:1-9). Puiding maning kang pisan tia yang palaksu yang nagainabu duun tung Corinto ang yay gustu ni Pablong ipaaman tung nira.

iraw ang madaralit§.

10 Indiamu ra ka magtagam ta burutung-butungun ang katulad ka tung binuat yang duma tung nira tung ni Moises may tung Dios ang pagkatapus yang dinangat na, pinampaimatay ra ka ilem yang Dios tung sasang angil ang manigpangimatay*.

11 Taa numanyan yang mga bagay ang atiang nagkarainabu tung nira atii kanay, pulus pangkelan ta ta basian. Ipinagpasulat ngan-ing yang Dios ugud ta yaten ang lugud da tung panguring panimpu, ya ray pagisipan tang pangamanan ang para indiita ra mausuy tung nirang magbuat ka ta makalalain ta isip yang Dios.

12 Kapurisu kung ay pa tiing pagtaligita ang mabaked da tiing paniel-tiel ta, asanita ra ka mangaman ta mupia ay muya asanita ra ka nga lagpak.

13 Yang dapat ang demdemen mi asan, anday sukda ubin tuksu ang suminampi tung numyu ang indi ya kang lagi ay pagpasar tung mga masikatau mi. Yadwa pa, yang Dios talagang yay mataligan ming indiamu ilugut nang masam-

§ 10:9 10:9 Mga Bilang 21:5-6; Ipinagubligar 2:14. Yang ipinagpilik ni Pablo tung sam bulus ang atia ang para papagisipen na tanira ang yang pagpasuag nira tung kalalangan na tung nira ang indi ra magpakigsaru tung nagisagud tung sasang dios-dios katimbang nang sasang pagtuung nira tung ni Jesu-Cristo mismu.

* **10:10 10:10** Mga Bilang 14:2, 27, 36-37; 16:41-49. Yang ipinagpilik ni Pablo tung sam bulus ang atia ay natetenged tanira ra kay pagburutung-butungun ang kuntra tunganya natetenged indi nagayuhan nira yang mga kalalangan na.

petan ta sukda ubin tuksu ang yang ketel na subra tung masarangan ming mapanguntielan, kung indi, kung masampetanamu ra nganing, atiang lagi paktelenamu ra ka anyang manguntiel ugud asanamu ra nga puklut tung tuksu.

*Yang Pagpaaman Ni Pablo Tung Nira Ang
Indi Enged Mamagtuu Tung Mga Dimunyu Ekel
Tung Pagpakigsadu Nira Tung Nagipagsagud
Yang Duma Tung Mga Bultu (10:14-22)*

¹⁴ Kapurisu mga putulung nagagegmaanu, kumus maning da tia yang pinangakuan yang Dios tung numyu, ya ra ka man tia ay ipaglikay ming ipagpaalawid tung pagturuumen tung mga ginuung atieng nagintindien yang duma asan.

¹⁵ Sanu pa indiamu aningenu ay kipurki nagaskeanu ang yamuy mga taung nagaintindi. Purisu timbang-timbangen mi tung mga isip mi kung belagan tama yang ianingga naa.

¹⁶ Tung pagderemdem ta tung pagpakugmatay ni Ginuu ta, kung manginemita ra nganing yang igmen ang atiang nagapassalamatan ta tung Dios, belag ba ang asanita rag pagpailala ang ita lugud da tung pinakawut yang pagpaturuk ni Ginuu ta yang dugu na? Pati yang tinapay ang atiang pagpiringas-pingasan ta, kung panganen ta ra nganing, belag ba ang asanita ra kag pagpailala ang ita lugud da tung linuaan yang pagpakugmatay na?

¹⁷ Dispuis pa, kumus sam bilug ilem yang tinapay ang atia, ig disir, maskin dakeleitang pamangan, asanita rag pagpailala ang ita maning pa tung sa nga tinangunian da ilem gated sam

bilug ilem yang tinapay ang pagterenak-tenaka ta.

18 Telengan mi ra ilem yang dating pagturuuen tung Dios yang nasyun yamen ang mga Israel. Kung may sasang taung magpadasag tung sasang ayep nang para iinтриga ra tung Dios, bilang may gustu nang pasalamat tung Dios, belag ba ang kumpurming tinu pay magpakigsaru tung karni yang ayep ang atia, asan dag pagpailala ang tanya pagpokituu ra ka tung Dios[†]?

19 Yang gustuung ianing tia wasu ang yang mga bultung atiang pagatutuan yang duma asan, may pagkadios nirang matuud pati yang nagisagud tung nira may kapulutan na? Abee, belag ka[‡]!

20 Kung indi, yang gustuung ianing tia, yang nagipadasag yang mga kaarumanan ming belagan mga tumatalig tung mga bultung pagatutuan nira, belagan sasang ginuu-ginuu yang magsagurun nira ang katulad ka tung pagalaum nira, kung indi, ya ra yang mga dimunyu mismung pamagerekelen tung pagturuuen nirang atia[§]. Ig anda enged ang pisan ay gustuu ang yamu magpokituu asan tung mga dimunyung atiang nagasasagud nira.

[†] **10:18 10:18** Levitico 7:6, 15   [‡] **10:19 10:19** Taa nagapauyunan ni Pablo yang katadlengan nirang inulit na tung 8:4 ang yang sasang unung bultu, andang pisan ay kapulutan na. Talagang yang sasang bultu belagan kang may pagkadios nang matuud. Piru maskin aganingen nirang anday pagkadios na, piru belagan ang maganing ang anday kagaeman yang talub na. Pasikaran ta yang inaning na tung 10:20.   [§] **10:20 10:20** Ikumpalar tung Deuteronomio 32:16-17; Mga Karantaen 106:37; Ipinagubligar 9:20.

21 Indi ra ka enged ang pisan magkabagay ang magpakiinemamu tung igmen ang atiang pagpademdem tung dugu ni Ginuu ta ang pagkatapus magpakinemamu si pa ka enged tung igmen ang atiang nagisagud tung mga dimunyu. Indi ra ka enged ang pisan magkatunuan ang magpakigsaruamung magderemdemen tung pagpakugmatay ni Ginuu ta ang pagkatapus yang nagisagud tung mga dimunyu ya si ka enged ay nagapadayunan ming pakigsaruan*.

22 U papangimunun ta ra ilem basu ti Ginuu ta? Aywa, mas pang mapuirsaита kay tung anya ang indiita ra dangaten yang kasisilagen na†?

Yang Nagipaetad Ni Pablo Natetenged Tung Pagpakignunut Nira Tung Maskin Unu Pang Klasiy Ta Mga Tau Ang Dapat Anda Enged Ay Mabuat Nirang Pagmalaganaan Yang Mga Kinaisipan Nira (10:23-11:1)

23 Kung tung bagay, tama ka rin yang katadlen-gan ta duma may ruma asan ang yang tanan unung bagay agilugut da yang Dios tung yaten ang mga tumatalig. Piru belagan ang maganing ang yang tanan ang nagalelyagan tang buaten may ikaayen ta asan ubin ikaayen yang mga aruman ta. Ee, puidiita kang magbuat ta maskin unu pay nagalelyagan tang buaten, piru belagan ang maganing ang yang tanan ang bagay may tawang na tung pagpurutulan ta tung ni Ginuu ta.

---

* **10:21 10:21** 2 Corinto 6:14-16   † **10:22 10:22** Deuteronomio 32:21

24 Yang dapat ang intindien tang asikasuen belagan ilem yang sadiling ikaayen ta, kung indi, mas pa yang ikaayen yang mga aruman ta.

25 Maskin unu pang karniyang nagipaalang tung palingki, liwianuamu rang magsera. Anday ministir ang magtalimaanamu pa kung isinagud da tung mga bultu u kung anda. Tatal anday kumbini asan.

26 Ay kipurki pademde man mi ra ilem yang sasang bitalang napabtang tung kasulatan ang ti Yawi unu yay mayanya tung intirung kaliwutan may tung tanan ang mga betang na‡.

27 Dispuis, kung may sasang belagan tumatalig ang pagimbitar tung numyung magpakigsaru duun tung pamalay-walay na, ig may kalelyagan mi kang magangay, maskin unu pay ipapaan na tung numyu, panganen mi ra ilem. Anday ministir ang magtalimaanamu pa natetenged tung karning nagipasera na kung unu pay natengeran na, ay anda ray kumbini tia.

28 Ugaring ilem kung alimbawa, alas-alasanamu ra ta sasang kasadu mi asan ang yang karning atiang nagipasera tung numyu, karni ta sasang ayep ang idinasag sigun tung pagturuan tung sasang dios-dios duun tung pagtuuan tung anya, tay puis, indi mi ra ilem padayunan ang seraen, maskin nagaskean ming pamangan ka ilem ang anda ray kumbini tung numyu. Yang indi mi ipagsera tia ay alang-alang

---

‡ **10:26 10:26** Yang mga bitalang atiang inulit na lugud tung pagparasalamaten yang mga Judio tung Dios natetenged tung pamangan nira. Ikumpalar tung sinambit tung Mga Karantaen 24:1; 50:12; 89:11

da ilem tung kasadu ming atiang nagpaske ig natetenged yay puiding pagliwagan ta isip na.

29 Yang gustuong ianing tia belagan yang numyung isip ay magliwag, kung indi, yang anya.

Kung alimbawa, imbitarenaw kang magpakigsaru tung maning tia ang anday magalas-alas tung yeen natetenged tung karni, pangnenu ra ilem yang kumpurming ipasera tung yeen. Ay kipurki yang pagkaliwianuung mangan dapat ang indi ra ipagpakusalak tung yeen yang duma ang pagtakling pa§.

30 Kung yuu magpakipangan da yang serang atia ang nunut da ka ta pagpasalamatu tung Dios ang yay paglugut, dapat ang yang nagapasalamatanung atia tung anya indi ra padatelan ta ipagliwak ta duma tung yeen ang yuu unu nagbuat ta kasalanan buat!

31 Buinu, kung papagbilugunu ra yang gustuong ianing tung sam bulus ang atia*, maskin mamangamu ubin manginemamu ubin maskin unu pay buaten mi, luwus ang ekлан mi tung ikadengeg yang Dios.

32 Bilang yang pagpakignunut mi tung maskin unu pang klasiyat tau maging mga Judio man, maging belagan man mga Judio, maging mga kaarumanan mi man ang mga tumatalig ka ang ya ra ka man ay ultimung mga kinasakpan yang Dios, ekлан mi tung matinlu ugud anda enged ay mabuah ming pagmalaganaan yang

---

§ **10:29** **10:29** Ibinalik na tung inaning na tung 10:27. Ikumpalar tung sinambit na tung Roma 14:1-4. * **10:31** **10:31** 8:1-10:30

mga kinaisipan nira tung kamatuuran ang naang gustu ta rin ang intindien nira.

³³ Usuyun mi yang muliduu, ay ta yeen, yang pagasikaru tung tanan ang pagabuatu ang luwus yay mauyunan yang maskin unu pang klasiy ta tau. Indiaw pagsikad yang sadiling ikaayenu, kung indi, yang ikaayen yang kadaklan ang basi pa ra ilem asan da ngaeklayu yang mga kinaisipan nirang magtalig tung ni Giniung Jesus ang magpatapnay.

11

¹ Bilang magusuyamu ra ilem tung muliduong naang nagipaitaw ang katulad ka tung yeen ang pagusuy ka tung mulidung ipinagpaita ni Jesu-Cristo.

Nagalalangan Ni Pablo Yang Mga Baway Ang Kaministiran Ang Mamagpandung Kung Mamagsaragpun Da Nganing Tanirang Sam Pundaan (11:2-16)

² Agdayawenamu yeen natetenged pagdemdemamu pang pirmi tung yeen ig nagapadayunan mi ka yang nagitulduk ang ipinagintrigaw ra tung numyu ang kumpurming ibinutwan ni Giniung Jesus tung mga apustul na.

³ Ugaring ilem may sasang bagay ang gustuung mamaresmesan mi ta maayen. Tung yaten ang mga lalii sasa may sasa, yang pagmangulu tung yaten, ya ra ti Jesu-Cristo. Tung mga baway, yang pagmangulu, ya ra yang mga kasawa nira. Tung ni Jesu-Cristong nagparanek ang nagingtaung bilug, yang pagmangulu tung anya, ya ra yang Dios ang yay paganingen nang Ama na.

4 Ig disir, kung magsaragpunamu ra nganing ang para magtuuamu ra tung Dios, kung alimbawa may sasang laliing may pandung nang pagampu ubin pagpadapat ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Espiritu Santo tung isip na, asan da nga pakaeyakay na yang pagmangulu tung anya*.

5 Piru kung may sasang baway ang anday pandung nang pagampu ubin pagpadapat ta sasang bitalang ya ipaeyangay yang Espiritu Santo tung isip na, ya ka, asan da ka nga pakaeyakay na yang pagmangulu tung anya. Ay katimbang nang pinakayasan na ra ilem yang kulu na.

6 Ay kung indi ra nganing malelyag ang magpandung, maayen pang magpatupi ra ilem ta linalii. Piru kumus makakaeyak tung sasang baway ang magpatupi ta linalii ubin magpakayas[†], dapat ang magpandung yang kulu na tung pagsaragpunan.

7 Ay simpri, yang sasang lalii, yang indi na dapat ipagpandung ay natetenged yang pagkatau na ipinanggid-anggid yang Dios tung sadiling pagkabetang na ang para ikadengeg na[‡]. Piru yang baway tanya, kaministiran ka enged ang

* **11:4 11:4** Atii kanay duun tung banwa nira, kung yang mga lalii duun da tung katalungaan yang sasang taung abwat ta pagkabetang, kung may tudung tung kulu nira, ya rag kukuatay nira ang para magpaita ta ustung panggalang. † **11:6 11:6** Atii kanay duun tung banwa nira may mga baway ang pagpatupi ta linalii ubin pagpakayas yang kulu nira ugud magkapariu tung sasang lalii ang telengan ang para ya ray magamenan ta aruman nirang baway ang pagkatapus magkakasawa-kasawaan da tanira. ‡ **11:7 11:7** Genesis 1:27

magpandung ay natetenged tanya agikadengeg yang lalii.

8 Ay atiing pagimu yang Dios tung primirung lalii may tung primirung baway, yang lalii tanya belag tung baway eklay na, kung indi, yang baway yay tung lalii eklay na§.

9 Dispuis yang ipinagimu yang Dios tung lalii, belagan ang maganing ang para yay magaruman tung baway, kung indi, yang baway inimu na ugud yay magaruman tung lalii*.

10 Ya ray natengeran na ang kung magsarag-punamu ra nganing, dapat ang magpandung yang sasang baway bilang sinalyis ang tanya pagpamangulu tung kasawa na. Maskin pa tung mga angil ang pamagpaniid asan tung numyung pagsaragpun, yay magkatamang pisan tung pagrintindien nira.

11 Ugaring maskin pang maning tia, itang pagtalig tung ni Jesu-Cristo laliig baway, pagkini-naministiranay tanirang duruang magkasawa.

12 Ay kipurki kung yang primirung baway tung lalii ka man ngaeklay yang Dios, simanyan yang sasang lalii tung baway si ka manliit. Ang pagkatapus pariung tung Dios manliit ang katulad ka tung tanan ang bagay.

13 Timbang-timbangen mi ra ilem tung mga isip mi. Magkabagay wasu kung yang sasang baway magampu tung Dios tung katalungaan

ming kadaklan ang anday pandung na[†]?

¹⁴⁻¹⁵ Aywa, maskin tung kinaugalian ta, kung may sasang laliing magpabugaw ra tung bua nang magbinaway, belag bang asan da nga pakaeyakay na yang tinanguni na? Piru yang sasang baway tanya, kung abwat yang bua na, belag bang ya ray dengeg na? Simpri dengeg na tia ay ya ra kay ipinakdul yang Dios tung anyang durug tinlu ang maning pa tung ya ray sungkut na[‡].

¹⁶ Piru kung tinu pay nagalelyag ang magpakigsuga natetenged tung bagay ang naa, anday dumang matuwalu, kung indi, ya taa: kung tung pagturuuen tung Dios, maning tia yang ugali yamen ang mga apustul pati yang kadaklan ang mga kinasakpan yang Dios ang kada sam pundaan.

*Yang Pamasul Ni Pablo Tung Nira Natetenged
Tung Pagderemdemen Nira Tung Pagpakugmatay
Ni GINUUNG JESUS ANG YA RA ILEM AGIPAPANAWAY
Nira Tung Basta-wasta (11:17-22)*

[†] **11:13 11:13** Atii kanay duun tung banwa nira, kung alimbawa magampu ta maning tia yang sasang baway, asan dag telengay ta kadaklan ang may gustu na rang magpakitepeng tung kasawa na ang nunut da ka ta pagpadayaw na tung kadaklan. [‡] **11:14-15**

11:14-15 Yang palaksu yang pangatadlengan ni Pablo maning taa: kumus kinatau na kang lagi ang yang sasang baway may bua nang abwat ang yay maning pa tung sungkut na, duun da nga papruibaay ang kung magampu ra nganining ubin magpadapat ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Espiritu Santo tung isip na, dapat ang magpandung. Bilang kung indi ra galang pinakdulan yang Dios ta bua nang abwat, tay puis, magkabagay ra rin ang indi maggamtit ta pandung.

17 Numanyan natetenged tung magdasun ang ipaintindiu tung numyu, belag yamug dayawayu ay natetenged kung magsaragpunamu ra nganing ang magpurutul, yang pakawutun na belagan tung ikaayen mi, kung indi, tung ikalain mi.

18 Agaringenamu ra yeen ta maning tia ay tukaw-tukaw tung tanan nabalitaanu ra ang kung magsaragpunamura unu nganing, yang kadagmitan unu tung numyu paggrupu-grupuamu. Maskin tung yeen ang pagintindi, siguru may sam parti tung balitang atia ang puiding may kamatuuran na.

19 Tung bagay, kung isip-isipenu yang pagberelag-belag ming maning tia, may kaayenan na ka ay natetenged asan da nga luwaway kung tinu pa asan tung numyu ay pagusuy rang matuud tung magkatama.

20 Purisu ya ra ka man taang nagipaganingu ang kung magsaragpunamu ra nganing tung balay yang sasang aruman mi§, yang pagsararuan ming atia, belagan tung ikadengeg ni Ginuu ta*.

21 Umpat indiamu aningenu ay kipurki yang duma asan tung numyu, panalungkuyan dang pagtukaw tung mga kaarumanan nirang kadaklan ang anya-anyang balun sinagpagustuay ra ta

§ **11:20 11:20a** Bilang yang balay ang atii yay balay yang sasang maayen ta pagkabetang ang yay pinagsaragpun-sagpunan nira. Ikumpalar tung Roma 16:23 pati pasanag na. * **11:20 11:20b** Kada mamagsararuan tanira, lugud da ka yang pagderemdemen nira tung pagpakugmatay ni Giniung Jesus ig parariung lugud tung pagturruuen nira tung Dios. Ikumpalar tung isinulat tung Mga Binuat-buatan 2:42; 20:11; Judas 12.

pagpangan. Purisu anday dumang pakawutun na, yang duma nagasuwuk da, yang duma baleng da ay nagasubraan na ra nganing yang panginem na ta binu[†].

²² Abaa yang numyung atia! Aywa, anday mga balay ming sadili ang para duunamu ra ilem mamangan ang nunut da ka ta panginem mi ta binu? U enged mi wasung maglamku tung mga kaarumanan mi ang tanira ka pa man mga kinasakpan ka mismu yang Dios? Enged mi wasung magpakaeyak tung nirang mga maliliwagen ang gesye ilem yang balun ang ekel nira? Unu pa wasu ay sarang ang maaningu tung numyu? Yamug dayawayu tung pagabuat ming atia? Belag! Yamug basulayu!

Nagaudit Ni Pablo Sigun Tung Pagpundar Ni Giniung Jesus Tung Pagderemdemen Tung Pagpakugmatay Na (11:23-26; Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

²³ Sanu pa indiamu ra basulunu tung pagurubraen ming atia, ay ta yuu, pinasanaganaw ra ni Ginuu ta kung unu pay palaksu yang pagderemdemen tang atia tung anya ang pagkatapus, ya ra kay ipinagintrigaw

---

[†] **11:21 11:21** May pira pang bilug ang maayen ta pagkabetang duun tung Corinto ang kung magsararuuan da nganing tanirang sang grupu ang lugud da ka yang pagderemdemen nira tung pagpakugmatay ni Giniung Jesus, yang nagapabilugan enged nira ta mga isip nira belagan yang natetenged tung pagpakugmatay ni Giniung Jesus, kung indi, ya ra yang pagparapsawen nira tung mga palanganen ang masasabur. Indi ka nirag lingegen yang mga kaarumanan nirang mga maliliwagen ang para mapartian ka rin nira ta pamangan.

tung numyu. Ulitenu si kanay ang ipademdem tung numyu yang palaksu na. Ti GINUUNG Jesus, atiing lawiing atiing tanya traidurun dang ipadeep, atiing simpan dang mamagsararuán da tanira yang mga tauan na, tanya namisik da ta tinapay.

²⁴ Pagkatapus ta pagpasalamat na tung Dios, dayun na rang piningas-pingas ang nunut da ka ta pagpasanag na tung nira ang maganing, "Atia, ya ra taang tinanguniu ang ya ray buaten ang maning pa tung sasang idasag arangan da ilem tung numyu. Yang nagaита ming naa tung yeen, ya ray usuyun ming magdemdem tung yeen ang nagpakugmatay para tung numyu," agaaning.

²⁵ Numanyan pagkatapus nira ta pagsararuán nirang pamagiapun, pati yang sam basung binu ya si kay pinisik nang pinasalamatang tung Dios. Pagkatapus maning taa yang pagpasanag na tung nira, "Yang irinemang atia, ya ra taang duguu ang ipaturuku ang ya ray magpabaked tung baklung ipagpakigpaigu yang Dios tung mga tau ugud asan da nga tapnayay na‡. Kada igmen mi tia, asanaw ra ka nga demdemay ming nagpakugmatay para tung numyu," agaaning duun tung nira.

²⁶ Nagaulitu ra ilem ngani yang palaksu nang atia ay gustuu ilem ang pamaridengdengan mi ta maayen ang kada mapangan mi tiang tinapay, kada mainem mi tiang binu, ya kay pagparaintindien mi kung unu pa enged ay nagadapatan yang pagpakugmatay ni Ginuu ta ang asta ra ilem tung ipaglekat na.

---

‡ 11:25 11:25 Hebreo 9:16-17

Yang Pagpaaman Ni Pablo Tung Nira Ang Kung Basta-wastaen Ilem Nira Yang Pagderemdemen Nirang Atia, Ya Ray Panuwalan Nira Tung Dios (11:27-34)

²⁷ Purisu anday dumang lagpakan na tia, kung indi, kung tinu pay magpakipangan yang tinapay ang atia, ang pagkatapus magpakiinem yang irinemen ang atia ang indi na rag pakdulan ta kantidad yang nagadapatan na, yang taung atia ya ray turuwalen na tung ni Ginuu ta ay natetenged katimbang nang asan da ilem nga basta-wastaay na yang tinanguni na may yang dugu na mismu.

²⁸ Imbis basta-wastaen na ra ilem, maayen pang baklu ra magpadayun ang magpakipangan yang tinapay ig magpakiinem yang binu, dapat ang insapuen na ra kanay yang sadiling mga ubra-ubra na kung magkatunu tung pagsirilibraen ming atia.

²⁹ Ay kipurki kung tinu pay magpakipangan ig magpakiinem ang indi na ra agintindien ta maayen yang tinanguni ni Ginuu ta§, tanya ra mismu ay pagsagyap ta parusa tung sadili nang liit tung ni Ginuu ta.

³⁰ Purisu ya ray natengeran na ang dakele ra asan tung numyung pamaglaru ig belagan da ka ilem pira pang bilug ang nagkarapatay ra.

---

§ 11:29 11:29 Duruay pagrintindien tung “tinanguni ni Ginuu ta.” Yang sam bilug ya ra mismu yang tinanguni ni Ginuung Jesu-Cristong nagpakugmatay. Yang sam bilug ka ya ra mismu yang sam pundaan ang yay maning pa tung tinanguni na. Kung piliken ta yang nagdasun ang pagrintindien, magkatunung pisan tung prublimang pinabilugan ni Pablo tung 11:21.

31 Piru kung insapuen ta ra kanay yang mga sadili ta bakluita ra magpakipangan ig magpakinem, atia, indiita ra ka dangaten ta parusa.

32 Piru kung alimbawa parusaanita ni Ginuu ta, asanita ra kag tadlengay nang agdisiplinaay ugud indiita ra madamay tung belagan mga tumatalig ang masintinsiaan na tung kalainan ang anday katapus-tapusan na.

33 Kapurisu mga putulu, ang para maanluyan da yang prublimang atiang nagasambitu*, kung magsaragpunamu ra nganing ang para magsaruanamung magpurutul ang kalugud da ka yang pagderemdemen mi tung pagpukumatay ni Ginuu ta, magiristimaranamu rang magerelat-elatan.

34 Alimbawa kung tinu pa asan tung numyu ay midyu nagasuwuk da, ang muya indi ra mapagelat tung mga kaarumanan na, maayen pang mamangan da kanay tung balay na baklu magpasakep. Ya ray buaten na ugud yang pagsaragpun ming atia anda ray makanayan na ta ipagdisiplina yang Dios tung numyu. Kidispuis pa, kung natetenged ka man tung dumang mga bagay ang nagkarasabit mi tung sulat mi, baklu ra tayu-tayuayu, kung kumawutaw ra nganing asan.

12

Nagipasanag Na Kung Ya Pa Agaring Mabilugan Nira Kung Tinu Pay Matuud Ang

---

* **11:33 11:33** Balikan yang sinambit na tung 11:17-22

*Nagapabitala Yang Espiritu Santo May Yang Belag
(12:1-3)*

¹ Taa numanyan, mga putulu, kung natetenged tung tinalimaan mi tung yeen natetenged tung pagurubraen yang Espiritu Santo tung yaten, durung kalelyagu ang yay mamaresmesan mi ta maayen.

² Nagaskean mi ra ka ang atiing india mu pa nagapagtalig, ekel tung sari-saring akles ni Satanas, muya-muyaamu ra ilem ang nadayaan na ang para magtuuamu tung mga bultung indi nganing maskeng magbitala. Piru kumus may mga dimunyung pagerekelen tung pagturuumen ming atii, pinaeyanganamu ra nira ta mga pagbiwitalaan mi.

³ Purisu ang para mabilugan mi kung tinu pay matuud ang nagapabitala yang Espiritu Santo may yang belag, ipaskew ra tung numyu ang yang sasang taung nagapabitala yang Espiritu Santo, indi na ra enged isumpa ti Jesus ang ituluy tung malain, kung indi, ya ra aganingay nang Dios ang Makagagaem.

Sari-saring Mga Abilidad Ang Nagipamakdul-pakdul Yang Espiritu Santo Tung Mga Tumatalig, Piru Sam Bilug Ilem Tanyang Pagpamakdul-pakdul (12:4-11)

⁴ Dispuis pa sari-saringabilidad ang belagan pastikular* ang nagipamakdul-pakdul ta diwaldi

---

* **12:4 12:4** May dumang mga listaan yang mga abilidad ang nagipamakdul-pakdul yang Espiritu Santo tung mga tumatalig ang sinambit tung 12:28 may tung Roma 12:6-8, Efeso 4:11, may 1 Pedro 4:10-11.

tung yaten ang mga tumatalig, piru sam bilug ilem yang Espiritu Santong pagpaeyang.

⁵ Sari-sari kang palaksu yang panirbian ta tung Dios may tung mga putul ta, piru sam bilug ilem ti Ginuu tang pagpaktel tung yaten ang panirbian.

⁶ Sari-sari kang nagipabuat yang Dios tung yaten, piru sam bilug ilem tanyang pagpaktel tung yaten ang tanan ang para kayanan tang buaten yang kumpurming unu pay nagipabuat na tung yaten.

⁷ Sasa may sasa tung yaten sinagpakdulay ta anya-anyang mga abilidad ugud ikaayen yang kadaklan ang mga kaarumanan tang mga tumatalig ang asan da ka nga papruibaay yang Dios ang asan dag pagtinir tung numyu yang Espiritu Santo.

⁸ Kipurki telengan mi. Ekel tung pagurubraen yang Espiritu Santo tung sasang tumatalig nagapakdulan yang Dios ta kaya nang magpadapat ta bitalang pagwayangan ta isip. Ig yang sam bilug ka nagapakdulan na ta kaya nang magpasanag ta makaliliway tung mga kaarumanan na sigun tung tamang pagrintindien tung kamatuuran ekel ka mismu tung pagurubraen yang Espiritu Santo tung anya.

⁹ Yang duma nagapaeyangan yang Dios ta dakulung pagtalig na tung anya, ekel ka mismu tung pagparaktelen yang Espiritu Santo tung anya. Yang duma nagapakdulan yang Dios ta kaya na kang magpamaayen tung may mga laru ekel ka mismu tung pagparaktelen yang Espiritu Santo tung anya.

10 Yang duma nagapakdulan na ta kaya na kang magpalua ta mga pruibang maktel. Yang duma nagapakdulan na ka ta kaya nang magpadapat ta mga bitalang ya ipaeyangay yang Dios tung isip na. Yang duma nagapakdulan na ka ta kaya nang magilala tung mga abilidad yang duma kung ya ipaeyangay yang Espiritu Santo u kung ya ipaeyangay yang kakuntrariu na. Yang duma nagapakdulan na ka ta kaya nang magbitala tung dumang bitala ang indi na ra ka nagakdekan. Yang duma nagapakdulan na ka ta kaya nang magpalatay tung kadaklan kung unu pay linegdangan yang ibinitala yang aruman na tung bitalang atiang indi nagakdekan.

11 Yang tanan ang mga abilidad ang atiang nagkarasambitu pulus ya agipaeyangay yang Espiritu Santo ang ya kay nagipamarti-parti na tung sasa may sasa tung yaten, ang kumpurmi ra ilem ang nagalelyagan na, anya-anyang abilidad sinagpakdulay na.

*Nagipananglit Ni Pablo Yang Sam Pundaan
Yang Mga Tumatalig Tung Sasang Tinanguni
(12:12-26)*

12 Maayen pa, ipananglitu ra kanay yang gustung ianing tung tinanguni ta sasang tau. Maskin sam bilug ilem ka man, piru durung mga parti-parti na, ig maskin durung mga parti-parti na, sa nga tinangunian ka ilem yang pamilugan nirang tanan. Yang pisan tia ay kaalimbawaan ni Jesu-Cristo ang yay pamilugan ta[†].

[†] **12:12 12:12** Sinambit na ka yang pananglit ang atia tung 10:17 may 11:29.

¹³ Ay, itang tanan ang mga tumatalig, atiing pagtalig ta tung anyang nagpatapnay, pinatiniranita ra anya tung Espiritu Santong sam bilug ilem ang yang kaalimbawaan na yay maning pa tung ipinamenyag na tung yaten ang para ita maging maning pa tung sa nga tinangunian da ilem. Atia ya ray binuat na tung yaten ang tanan maskin unu pang nasyunayita, maskin mga Judioita ubin taga duma-rumang nasyunita, ubin maskin unu pang pagkabetangay ta taa tung kaliwutan, maskin mga kirepenita ta tau u belagan man. Bilang maning pa tung parariuita rang pinapanginem na tung Espiritu Santong sam bilug ilem ka man.

¹⁴ Kung ibaliku tung tinanguni ta, maskin sam bilug ilem ka man, piru belagan sam parti ilem, kung indi, dakeleng mga parti-parti na.

¹⁵ Alimbawa kung may sasang kakay rin ang maske ra rin ang magbitala ang ya ra aganingay nang “Aa, kumus yuu belaganaw kang kalima, anda ray kalalabtenu tung tinanguning naang nagakabitau,” unu pa pa duun? Maskin pa maning da tia yang binitala na, may kalalabten na ka enged agyapun tung tinanguning atia.

¹⁶ Alimbawa kung may sasang talinga rin ang maske ra ka rin ang magbitala ang ya ra aganingay nang, “Aa, kumus yuu belaganaw kang mata, anda ray kalalabtenu tung tinanguning naa,” unu pa pa duun? Maskin pa maning pa tia yang binitala na, piru may kalalabten na ka enged agyapun tung tinanguning atia.

¹⁷ Alimbawa kung yang intirung tinanguni yang sasang tau, anday dumang parti na, kung

indi, sam bilug ilem ang mata, ya pa agaring magngel yang may tinanguni? Ig alimbawa kung yang tinanguni na, anday dumang parti na, kung indi, sam bilug ilem ang talinga, ya pa agaring mauwu?

¹⁸ Piru tung pagkamatuud, yang Dios yay nagpanayu-tayu tung tanan ang mga parti-parti yang mga tinanguni ta sasa may sasa ang kumpurmi ra ilem tung kalelyagan na.

¹⁹ Aywa, kung alimbawa yang intirung tinanguni ta, sam bilug ilem ang parti, aningen pa wasung tinanguni?

²⁰ Piru tung pagkamatuud, yang tinanguni ta, maskin dakele yang mga parti-parti na, piru sa nga tinangunian pa ka enged yang pamilugan nirang tanan.

²¹ Numanyan baliskaren ta ra yang alimbawa. Indi ra ka enged magkabagay ang yang sasang mata ya ra aganingay na yang sasang kalima ang "Anday kaministiranu tung nuyung kalimaa." Utru si, pati yang sasang kulu indi ra ka magkabagay ang ya ra ka aganingay na yang mga kakay ang, "Anday kaministiranu tung numyung mga kakayamu!"

²² Kung indi, yang mga parti-parti yang mga tinanguni ta ang kalaum tang may kaluwayan na kay tung duma, ya pa ka enged ay kaministiran tang kaministiran.

²³ Dispuis yang mga parti-parti nang midyu belagan masyadung matinlung telengan, ya pa ka enged ay mas ang nagasakiuen ta. Pati yang mga parti-parti nang makakaeyak ang maita, ya pa ka enged ay mas ang paiwan-iwanan tang

papaablan.

²⁴⁻²⁵ Piru yang mga parti-parti nang matitilung telengan, anday ministir ang paiwan-iwanan ta pang paisa-isaan ta masyadu. Kung indi, yang Dios ya ray nagpanayu-tayu ang pinapagsarasa na tanirang tanan. Ay yang mga parti-parti nang midyu aranek ta denggeg, ya ray mas ang pinadenggegan na. Maning tia yang pagpasasa na tung nira, ugud anday mapagparasuag-suagan tung sa nga tinangunian, kung indi, tanirang tanan pariupariung magirintindian ang magarasikasuan tung ikaayen yang sasa may sasa.

²⁶ Alimbawa yang sam parti kung magsisiitanda, pati yang kadaklan magsisinti ra ka. Kung alimbawa yang sam parti nagadayaw, tanira kang tanan magampayan da ka ta kasadyaan nira.

Yang Isplikar Ni Pablo Natetenged Tung Mga Turnung Ipinamiar Yang Dios Tung Mga Tumatalig Ang Para Ikaayen Yang Intirung Kabilugan Nira (12:27-31a)

²⁷ Anday dumang linegdangan yang nagipananglitung naa, kung indi, yamung tanan maning pa tung tinanguni ni Jesu-Cristo asan tung Corinto. Ig sasa may sasa tung numyu, maning pa tung mga parti-parti yang tinanguni na.

²⁸ Yang mga tumatalig pinamiaran yang Dios ta mga turnu nira ang maskin dakele tanira, luwus dang ipinampatayu-tayu yang Dios ang pina-

pagsarasa tung intirung sam pundaan[‡]. Kung pamilang-bilangen ta yang mga turnu nira, ya ra taa yang duma. Primiru, asan da ta mga apustul ni Ginuu ta. Pangyadwa, asan da ka ta may kaya nirang magpadapat ta mga bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung mga isip nira. Pangyaklu, asan da ka ta may kaya nang magtulduk yang bitala yang Dios ang nabtang tung kasulatan ang makaliliway ta kinaisipan. Asan da ka ta may kaya nang magpalapus ta mga pruibang maktel, asan da ka ta may kaya nang magpamaayan tung may mga laru, asan da ka ta may kaya nang magtawang ta matinlu tung mga kaarumanan nira tung masadyang kinaisipan, asan da ka ta may kaya nang magerekelen ta matinlu tung mga kaarumanan nira, asan da ka ta may kaya nang magbitala tung dumang bitalang indi na ka nagaintindian.

29-30 Simpri belagan ang maganing ang tanirang tanan pulus mga apustul ubin pulus mga manigpadapat ta bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung mga isip nira ubin pulus mga manigtulduk yang bitala yang Dios. Belagan kang maganing ang tanirang tanan pulus nagapagpalapus ta mga pruibang maktel ubin pulus nagapagpamaayan tung may mga laru ubin pulus nagapagbitala tung dumang bitala ang indi ka nira nagaintindian ubin pulus manigpalatay kung unu pay linegdangan yang ibinitala yang aruman na tung dumang bitala ang para

---

[‡] **12:28** **12:28** Ikumpalar tung sinambit na tung 12:18.

maintindian da ta kadaklan§.

³¹ Piru yang mga abilidad ang kapin pang ingalukun mi Dios ya ra yang may tawang na enged tung grupu ang para mas pang magtinlu yang pagurusuyun nira tung kalelyagan na.

Nagipaske Ni Pablo Yang Sasang Papanaw Ang Mas Matinlung Usuyun Nira Tung Paggaramiten Nira Yang Mga Abilidad Nira (12:31b-13:13)

Kidispuis pa, kung gamiten mi ra nganining yang mga abilidad mi, may sasang papanaw ang mas matinlung usuyun mi kay tung nagusuyun mi numanyan. Ya ra ka man taang ipaskew ra tung numyu.

13

¹ Maskin pang may ikayaung magbitala tung dumang bitala ang indi nagaintindianu maskin bitala ta mga tau taa tung kaliwutan ang naa, maskin bitala ta mga angil duun tung langit, piru kung anda ka ilem ay paggegmaw tung mga masikatauu, yang pamitalaung maning tia, andang pisan ay kapulutan na. Katimbang nang sasa ka ilem ang ginla ang katulad ka tung mga turugtungan ang yag patikay ubin yag papagsantikay.

² Maskin pang may ikayaung magpadapat ta bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isipu, maskin yang tanan ang inegteman pa rin yang Dios ang tukaw luwus dang nagaintindianu, maskin yay kayananung ipasanag ta makaliliway ta isip, maskin durug dakul yang pagtaraligenu

---

§ 12:29-30 12:29-30 Balikan ta yang sinambit na tung 12:14, 27-28.

tung anya ang asta saranganung buaten yang sasang bagay ang aganingen ta duma ang indi masarangan*, piru kung anda ka ilem ay paggegmaw tung mga masikatauu, anda pa ka enged ay kuintaw.

3 Maskin pang yang tanan ang kumpurming nabtang tung pudiru, luwus dang ipamakdul-pakdulu tung mga maliliwagen, piru anda ka ilem ay paggegmaw tung nira, belagan ang yay dayawen yang Dios tung yeen tung uri. Maskin bilug yang isipung mapirinda ra yang sadiliu tung malain sigun ilem tung mga taung mam-agkatinir da yang kalibrian nira ang para ya ray ikadengegu tung katalungaan ni Gnuung Jesus[†], ang pagkatapus anda ka ilem ay paggegmaw tung mga taung atia, anda ka ilem ay dayawen na tung yeen asan.

4-5 Maning taa yang ugali yang sasang taung may paggegma nang matuud tung mga aruman na. Tanya mapinaurayen, mainildawen, be-

* **13:2** **13:2** Kung getesen ang ilakte tung Tinagbanwa yang isinulat ang naa tung bitalang Giniriego, maning taa yang palaksu na: “ang asta kayananung magpauman tung sasang bukid.” Ikumpalar tung inaning ni Gnuung Jesus tung Mateo 17:20; 21:21; Marcos 11:23. Bilang yang bukid ya agipananglitay na tung sasang durug liwag ang buaten. † **13:3** **13:3** “Maskin bilug yang isipung mapirinda ra yang sadiliu tung malain...ang para ya ray ikadengegu tung katalungaan ni Gnuung Jesus” tung dumang kupia tung bitalang Giniriego maning taa yang palaksu na: “intrigaw ra yang tinanguniu ang para sirukun da.” Kung natetenged tung gustu ni Pablong ikadengeg na tung katulungaan ni Gnuung Jesus tung uri, matinlung ikumpalar ta yang sinambit na tung 1 Tesalonica 2:19-20; Filipos 2:16

lagan kang mainiwegen, belagan kang mapinalandawen, belagan kang sayud yang ugali na, belagan kang madinemten.

⁶ Indi kag sadyaan kung may sasang aruman nang pagbuat ta malain, kung indi, masadya enged tung isip na kung pagbuat ta matinlu.

⁷ Kipurki kung talagang nagagegmaan ta ta ustу yang mga aruman ta, anda tung isip tang magdaldal kung may nabuat nirang kamali, indita ra ka maplekan agkali ta pagtalig ta tung nira, kung indi, maparurusang tang maagwantaan ang basi pa ra ilem magsugat da.

⁸ Piru naang abilidad ang nagapagpadapat ta mga bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip ta matatapus ka enged. Pati naang abilidad ang pagbitala tung dumang bitala ang indi nagaintindian, magtadeng da ka. Asta naang abilidad ang pagpasanag ta makaliliway ta isip sigun tung pagrintindien ta tung kamatuuran, ya ka.

⁹ Ay ya pa agari, maskin pang duru rang nagaintindian ta, may pagkakulang na pa ka enged. Pati yang kumpurming nagipagpadapat ta tung mga kaarumanan ta.

¹⁰ Piru kung kumawut da nganing yang uras ang ipagpalua yang Dios yang kumplitung pisan, kung unu pay may pagkakulang na, mapareng da ka ilem.

¹¹ Pariu tung yeen. Atiing mulaw pa, yang pamitalaw may yang palaksu yang pagirisipenu may yang pagrintindien pulus may pagkamula na. Piru atiing namalamaraw ra, binutwanu ra yang sistimaung atiing may pagkamula na.

¹² Maning kang pisan tia ay kaalimbawaan yang nagaskean ta natetenged tung pagkadios yang Dios simanyan ay maning pa ilem tung ulung ang malawuk-lawuk ang telengan tung ispiu‡. Piru tung uri may uras kang kawutun ang mageremetanita ra ka enged yang Dios. Purisu maskin may pagkakulang pa ka man yang nagaskean ta natetenged tung pagkadios na numanyan, piru tung uri, makumplitu rang pisan tia ang katulad ka tung pagkakumplitu yang nagaskean na simanyan natetenged tung pagkatau ta ang andang pisan ay pagkakulang na.

¹³ Mintras indi pag kawutun yang uras ang atia, may tulung bagay ang yay dapat ang pirming impurtaen ta. Ya ra taang pagtaraligen ta tung ni Jesu-Cristo may ya ra taang pagparakbaten ta tung anyang maglekat may ya ra ka taang paggeregmaan tang magpurutul. Piru tung nirang tulu, mas landaw ta kantidad yang paggeregmaan ta.

14

Kung Unu Pay Nagibitala Tung Pagsaragpun Nirang Magpurutul, Dapat Ang Maintindian Ta Kadaklan (14:1-25)

¹ Kapurisu yang sikaren mi enged ang yamu pirming maggeregmaan ta ustu. Paderepan mi ra ka yang mga abilidad ang atiang nagipakdul

---

‡ **13:12 13:12** Atii kanay yang mga ispiung ginamit nira sam pidasung saway ang tapik ig pinalinang-linang ta maayen. Purisu kung unu pay maulung asan, malawuk-lawuk.

yang Espiritu Santo*, kapin da enged ang yamu paeyangan na ta abilidad ming magpadapat ta sasang bitalang ya agipaeyangay na tung mga isip mi.

² Ay tutal, yang pagbitala tung dumang bitalang indi nagaintindian, belagan yang aruman nang tumatalig ay maganingen na, kung indi, yang Dios. Anda nganing ay nagaintindi kung unu pay gustu nang ianing, kung indi, nagapabitala yang Espiritu Santo natetenged tung mga bagay indi ka ilem nagaskean ta tau.

³ Piru naang sam bilug ang nagapagpadapat tung mga kaarumanan na ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip na, asan da ngayapay nira ta matawang tung nira ubin yang sasang sarang ang ipagpaktel nira tung mga isip nirang agluwayen da rin ubin yang sasang paglakanan yang mga kalbatan ang nagapasaran nira.

⁴ Yang nagapagbitala ta dumang bitalang indi nagaintindian, ya ilem yang sadili na ay nagatawangan na. Piru yang nagapagbitala ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip na, yang intirung sam pundaan yay nagatawangan na.

⁵ Tung bagay gustuu ang yamung tanan asan may abilidad ming magbitala tung dumang bitala ang indi nagaintindian. Piru mas pang gustuu ang may abilidad ming magpadapat ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung mga isip mi. Ay yang sasang pagpadapat ta

* **14:1 14:1** Balikan ta yang inaning na tung 12:27-31a.

bitalang maning tia, mas pang may matawang na kay tung nagapagbitala tung dumang bitalang indi nagaingtindian ta tau, puira ilem kung masarangan nang ilakted kung unu pay gustung ianing yang ibinitala na tung dumang bitala ang para may matawang na tung intirung sam pundaan.

⁶ Mga putulu, isipen mi ra ilem ta maayen. Kung alimbawa kumawutaw ra asan tung numyu ang pagkatapus magbitalaw ra tung dumang bitalang indi mi ka ilem nagaingtindian, andang pisan ay maeklan ming tawang tung yeen. May maeklan mi ilem kung alimbawa magpasanagaw tung numyu natetenged tung sasang ipinagpabunayag yang Dios tung yeen ubin kung magpaintindiaw tung numyu ta sasang nagaskeanu natetenged tung kamatuuran ang naang nagapananged ta ubin kung magpadapataw tung numyu ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isipu ubin magtuldukaw tung numyu natetenged tung pagurusuyun ta tung nagauyunan na.

⁷ Puira ra kanay tung yaten ang mga tau, maskin ialimbawaw ra ilem tung mga turugtugan ang katulad ka tung palauta ubin tung dikuirdas, kung belagan masyadung butayag yang tunul na, ya pa agaring maintindian ta kung unu pang sunataay ang magtugtugun?

⁸ Maning ka tung turumpita ang nagipagliamar tung mga sundalu, kung belagan kang butayag yang pagturugtugun, tinu pa pay mapagsimpan ang para maningayaw ra tung gira?

⁹ Maning kang pisan tia tung numyu. Kung in-

diamu magbitala ta maintindian ta duma, ya pa agaring maskean nira yang gustu ming ianing? Anday dumang pusisiun mi asan, sungaw ra ka ilem yang mga bitala mi.

¹⁰ Indi ilem nagaskeanu kung pira-pira pang bilug yang mga bitala ang nagipamitala ta mga tau tung bilug ang kaliwutan. Piru sasa may sasa, anday inanng, pulus nagaintindian ta mga taung yay may bitala ang natauan nira.

¹¹ Piru kung alimbawa, katulad tung yeen, kung yang pamitala yang sasang tau indi ka ilem maintindianu, yang pagterelengenu tung anya tanya taga dumang nasyun ang aparting bitalaay ig yang pagterelengen na ka tung yeen, maning ka.

¹² Maning kang pisan tia yang pagterelengen ta duma may ruma tung numyu kung magbitalaamu ra tung dumang bitalang indi ka ilem nagaintindian nira. Purisu kumus maning da tiang duruamug kaderep ang magkatinir yang mga abilidad ang naang nagipakdul yang Espiritu Santo, yang paderepan mi enged ang ingalukun ya ra yang may bastanting mapangayapan yang mga kaarumanan ming mga tumatalig ang para mas pang magtinlu yang pagurusuyun ming tanan tung nagauyunan yang Dios.

¹³ Purisu kung tinu pay may abilidad nang magbitala tung dumang bitalang indi nagaintindian, kaministiran ang ipagampu na tung Dios ang para pakdulan na ka ta abilidad nang magpasanag yang gustung ianing yang ibinitala na tung dumang bitala.

¹⁴ Kipurki alimbawa, pariu ra tung yeen, kung

magampuaw ra nganining tung Dios ang yang bitalang gamitenu indi ka ilem nagaintindianu, matuud ka man ang nagapapagampuaw yang Espiritu Santo, piru kung unu pay nagianing yang dilaku, indi ka enged pumanaw tung isipu, ay indi ka ilem nagaintindianu.

¹⁵ Purisu unu pay maayen ang buatenu, kung indi, ang kaisan magampuaw ra tung Dios tung bitalang indi nagaintindianu ang yay nagipabitala tung yeen yang Espiritu Santo. Ang kaisan magampuaw si ka ang yang kinasisipanu ya ray gamitenu ugud maintindian da ka yang mga kaarumananung pamagtuu ka tung anya. Pariu ka tung pagkarantaenu. Ang kaisan magkantaaw rang magdayawaw tung Dios tung dumang bitalang indi nagaintindianu ang yay nagipakanta tung yeen yang Espiritu Santo. Ang kaisan magkantaaw si ka ang yang kinasisipanu ya ray gamitenu ugud maintindian da ka yang mga kaarumananung pamamati.

¹⁶ Ay kung indi ta ekлан tung maning tiang papanaw, alimbawa pariu tung numyu, kung magdayawamu ra nganining tung Dios tung dumang bitalang indi ka ilem nagaintindian mi ang ya ra kay nagipabitala tung numyu yang Espiritu Santo, yang mga kaarumanan mi asan ang anday kaliwutan nira tung nagianing mi, kung magngel da nganining nira yang pagpasalamat mi tung Dios, ya pa agaring mapaganing ang "Magkatamang pisan tia" atiang indi ra nganining nira nagaintindian kung unu pay gustu ming ianing?

¹⁷ Ay maskin durug pagkatinlu yang pagpasala-

mat ming atia, yang mga kaarumanan ming atiang pamamati anda ka ilem ay maayap nira asan ang para matawang da ka rin tung nira tung pagurusuyun nira tung nagauyunan yang Dios.

¹⁸ Kung tung bagay, ta yeen pagpasalamataw tung Dios ang nagapabitalaaw yang Espiritu Santo tung dumang bitalang indi nagaintindianu ang mas pa kay tung numyung tanan asan.

¹⁹ Piru maski pang maning tia, kung duunaw ra nganing nga laket tung mga kaarumananung mga tumatalig ang pamagsaragpun, gustuung magbitala ta maskin lima ilem ang bulus ang yang isipu ya ray gamitenu ang para magparaintindienaw tung nira. Indi ra ilem ang magbitalaw pa ta liniwu-liwung taga tung dumang bitala ang indiaw ra ka ilem maintindian nira.

²⁰ Mga putulu, kaministiran ang yang pagirintindien mi tung bagay ang naa indi mi ra ilem ekлан tung pagirintindien yang mga mamula ang durug kaginamenen tung kumpurming makabewereng. Kung indi, yang matinlung pakbungan mi tung mga mamulang gegesye ya ra ilem yang pagkainusinti nira tung pagburuaten ta mga malalain. Piru yang pagirintindien mi tung bagay ang naang nagianingu, kaministiran ang ekлан mi tung pagirintindien ang minaepet.

²¹ May sang tagang napabtang tung kasultan ang yay pagpailala kung may apiktar nang maayen yang pagbitala tung dumang bitala ang indi nagaintindian. Maning taa yang inaning ni Yawi natetenged tung nasyun ang Israel atiing

tukaw:

"Ekel tung mga sundalung taga dumang nasyun ang aparting bitalaay, tagamanung pakdulan ta pagisipan yang mga tauanung naa. Piru maskin pang maning tia, indiaw ra ka enged pamatién nira ang para mamagsugat da rin," agaaning[†].

²² Purisu asan da ngaintindiay ta ang yang katuyuan yang pagbitala tung dumang bitalang indi nagaintindian, belagan ang maganing ang yay pruiba para tung mga taung pamagtalig tung Dios[‡], kung indi, para tung mga taung anday pagtalig nira tung anya[§]. Piru yang pagparadapaten ta sasang bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip ta, yang katuyuan na enged tia, belag da ka rin para tung belagan mga tumatalig, kung indi, para tung mga tumatalig*.

²³ Kapurisu kung alimbawa pagsaragpunamu rang intirung sam pundaan ang pagkatapus anday dumang magngel asan, pulus da ilem pamagbitala tung dumang bitalang indi ka ilem nagaintindian, ang pagkatapus may mansikawut

[†] **14:21 14:21** Atiing primiru, nagpaaman yang Dios tung mga Israel ekel tung mga manigpalatay yang bitala na, piru indi ra pinananged nira. Purisu nagbuat ta dumang planu ang para pakdulan na ta pagisipan nira ekel tung bitala yang mga sundalung taga Asiria ang ya ray mamaggaem tung banwa nira. (Isaias 28:11-12)   [‡] **14:22 14:22a** Yang ilyag nang ianing, belagan pruibang pagpailala ang yang Dios asan dag pagpakigsasa tung saragpun nira ang katulad ka tung nagalaum nira.   [§] **14:22 14:22b** Bilang sasang pruibang ya agikalainay nira.   ^{*} **14:22 14:22k** Bilang asan da nga bilugay nira ang yang Dios pagpakigsasa rang matuud tung nirang pamagsaragpun.

da asan ang mga bisisitang indi pa nagapagtalig tung ni Ginuu ta, unu pa pay sakpen yang mga kinaisipan nirang pamamati, kung indi, yamu ra ilem aganingay nirang mga bariaduamu.

²⁴ Piru kung yang kumpurming magbitala pulus may sasang bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip na ang ya ra kay nagipagpadapt na tung kadaklan, ang pagkatapus may masampura asan ang sasang bisita ang belag pang tumatalig, puidi kang asan da tung tanan ang nagagngel na nga batikalay yang isip na ang tanya makinasalanenan ka man. Puidi kang asan da ka nga maladmaray na ang tanya ya rag talungaay na yang sintinsiang ipadapat yang Dios tung anya.

²⁵ Kung unu pay nagatipigan na, malwawan da. Unawis magpadagpa ra ilem ang magsuku tung Dios ang nunut da ka ta pagdiklara na ang maganining, “Talagang yang Dios asan da ka man apagpakigsasa tung numyu!” agaaning[†].

Pagpaetad Ti Pablo Kung Ya Pa Agaring Maanluyan Nira Yang Mga Prublima Tung Pagsaragpunan Nira (14:26-40)

²⁶ Kapurisu mga putulu, unu pay gustuung ianing? Yang nagaskeanu tung numyu, kada magsaragpunamu, yang laksu na maning taa. Yang sam bilug, may sasang kantang ipinaeyang yang Espiritu Santo tung isip na ang para ipagdayaw na tung Dios. Yang sam bilug, may sasang itulduk na tung kadaklan ang ya ra kay

---

[†] **14:25 14:25** Yang naganing nirang atia, ya ray sasang pruibang pagpailala tung mga tumatalig ang asan da ka man yang Dios tung saragpun nira. Balikan yang pasanag tung 14:22k.

ipinaisip tung anya yang Espiritu Santo ekel tung pagpasadsad na tung kasulatan. Yang sam bilug may sasang ipinagpabunayag yang Dios tung anyang ipagpadapat na tung mga kaarumanan na. Yang sam bilug may ipagngel na tung dumang bitala ang indi nagaintindian ang ya ra kay nagipabitala yang Espiritu Santo tung anya. Yang sam bilug magpalatay kung unu pay linegdangan yang mga bitalang atiang ibinitala yang aruman nang indi naintindian. Buinu, maayen ka tia. Ya ilem, maskin unu pay buaten mi tung pagsaragpun mi, luwus mi kang ekлан tung matinlu ugud asan da ngayapay yang kadaklan yang matawang tung nira tung pagurusuyun nira tung nagauyunan yang Dios.

27 Alimbawa, kung may malelyag ang magbitala tung dumang bitalang indi ka ilem nagaintindian, tama ra ang may durua nga tauan ang magbitala ubin kung temegka tung tulu, basta bereles ilem tanira ig dapat may magpalatay ka tung kumpurming ibinitala nirang sasa may sasa.

28 Piru kung anday magpalatay asan, masigegtem da ilem mintras asan pa tung pagsaragpunan mi. Baklu ra ikesen-kesenay na tung sadili na may tung Dios ang anda ray dumang magnel.

29 Alimbawa si, kung may durua ubin tulu nga tauan asan ang may kaya nirang magpadapat ta mga bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung mga painu-inu nira, kaministiran ang pakdulan mi ka ta lugar ang magbitala kung unu pay gustu nirang ipagpadapat tung kadaklan. Pagkata-

pus, yang kadaklan ang pamagpamati, kaministiran kung unu pay nagagngel nira timbang-timbangen da ta mupia tung mga isip nira kung matuud ang liit tung Espiritu Santo u kung belag‡.

30 Dispuis kung may sasang pagpadapat da ta bitalang atiang ipinaeyang yang Dios tung isip na, puiding padayunan na yang pagparadapaten na ang asta paeyangan da yang Dios yang aruman nang yag kakarung. Kung mapaeeyangan da nganing tiang aruman na, naang pagbitala, maayen pang tapusun na ra kanay yang nagianing nang kumarung ugud ipatugay na ra tung aruman nang baklung pinaeyangan.

31 Ay kung ekлан mi tung maning tiang papanaw, yamung tanan ang kumpurming magpadapat ta mga bitalang maning tia, puiding mapagberelesamung tanan ang magpadapat yang mga bitalang atia tung kadaklan ugud asanamu ra kang tanan mapangayap ang asan da ka kemtel yang mga kinaisipan ming tanan.

32 Simpri yang sasang may kaya nang magpadapat ta bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip na, kayananan na ka yang sadili nang kuntrulun.

33-34 Ay kipurki yang Dios ang yay pagpakdul tung nira yang abilidad nirang atia, indi kang laging magsadyaan tung papanaw ang magulu, kung indi, tung papanaw ang mausay.

Katulad ka tung dapat ang usuyun tung pagsaragpun yang kadaklan ang mga kinasak-

---

‡ **14:29** **14:29** Ikumpalar tung 1 Tesalonica 5:21.

pan yang Dios ang kada sam pundaan, yang mga baway asan, kaministiran ang magekmeng da ilem ay indi nagilugut tung nirang magbitala kung saragpun da nganing yang intirung sam pundaan§. Kung indi, dapat ang magparanek tung mga kasawa nira ang katulad ka tung sasang linyang nagasambit tung kasulatan*.

³⁵ Alimbawa kung tanira may gustu nirang maskean, maayen pa ang tung mga kasawa ra ilem nira italimaanay nira kung duun da nganing tanira tung sadiling pamalay-walay nira. Kipurki makakaeyak dang magbitala yang sasang baway asan tung pagsaragpunan ming sam pundaan.

³⁶ Kung balawag tung isip mi yang nagipaganingung atia, aywa, yang gustu ming ianing ang yang bitala yang Dios asan tung numyu manliit? Ubin asan da ka ilem tung numyu negka?

³⁷ Kung tinu pa asan ay pagpabetang tung sadili na ang tanya mayabilidad nang magpadapat ta mga bitalang ya agipaeyangay yang Dios tung isip na, ubin may dumangabilidad ang ipinakdul yang Espiritu Santo tung anya, dapat ang ilalaen na ra ka ang yang mga bagay ang

---

§ **14:33-34 14:33-34a** Maayen pang balikan yang sinambit ni Pablo tung 14:29 ang kung may bitalang nagipagpadapat da tung kadaklan, kaministiran ang ya ray timbang-timbangen ta isip yang kadaklan. Purisu kung may sasang baway ang magpakisublang, puiding magkagulu. * **14:33-34 14:33-34b** Genesis 2:20b-24 may 3:16. Ikumpalar tung sinambit ni Pablo tung 11:8-9 may tung 1 Timoteo 2:11-13.

atiang isinulatu, ya ra kay itinuwul ni Ginuu ta tung yeen ang para ipatumanu ka tung numyu.

³⁸ Piru kung tinu pay indi magilala, indi ka ilalaen yang Dios[†].

³⁹ Kapurisu mga putulu, ya ra taa yang pinakaisi yang gustuung ianing. Yang paderepan mi enged ang sikaren ang yamu paeyangan yang Espiritu Santo ta abilidad ming magpadapat ta mga bitalang ya agipaeyangay na tung mga isip mi. Dispuis indi mi ka pagampalaren yang may mga abilidad nirang magbitala tung dumang bitalang indi nagaintindian.

⁴⁰ Ya ilem yang tanan ang pagurubraen ming pagsaragpun, eklan mi tung nagaskean ming magkabagay ig mausay ang papanaw.

15

Nagaulit Ni Pablo Yang Pinakaisi Yang Ipinagpakawut Na Tung Nira Ang Ti Jesu-Cristo Matuud Ang Pinabungkaras Yang Dios (15:1-11)

¹⁻² Numaan, mga putulu, pademdemenu ra kanay yeen natetenged tung Matinlung Balitang atiing ipinagpakawutu tung numyu ang ya ra kay pinananged mi ig numanyan ya ra kay mabaked ang panielan yang pagparanangeren mi ig tung pagparanangeren mi asanamu ra ka nagatapnayay ni Jesu-Cristo basta yang dat-ing kamtangan na atiing ipinagpakawutu tung numyu ya ray padayunan ming panangden,

---

[†] **14:38 14:38** “indi ka ilalaen yang Dios.” Tung dumang kinupia tung bitalang Giniriego maning taa yang palaksu na: “indi mi ka ilalaen.”

puira pa kung nusias ilem belagan din matuuud yang pinananged mi.

3-4 Ay kipurki ipinagintrigaw ra tung numyu yang pinakaimpertanting bitala ang ya ra kang lagi ay rinisibu ang yang paganingen ang Cristo nagpakugmatay natetenged tung mga kasalanan ta ang yay uyun ang pisan tung nagkaraula natetenged tung anyang nabtang tung kasulatan*. Dayun da kang ipinalgud tung sasang leyang ang pagkatapus tung yaklung kaldaw pinabungkaras da yang Dios ang ya kay uyun tung nagkaraulang nabtang tung kasulatan†.

5 Pagbungkaras na, nagpaita ra tung ni Pedro‡, magdasun tung grupung paganingen ang *Sam Puluk May Durua NGa Tauan§*.

6 Pagkatapus may mininsang nagpaita ka tung subra limang gatus nga tauan ang mga kaputulan tang mga tumatalig ang pamagsarag-pun. Yang kadaklan tung nira bui pa ang asta simanyan, piru may pira pang bilug ang nagkarapatay ra.

7 Pagkatapus tia, nagpaita si ka tung ni San-

* **15:3-4 15:3-4a** Isaias 53:5-12; Lucas 24:25-27   † **15:3-4**

15:3-4b Mateo 12:40 (Jonas 1:17); Lucas 24:46; Juan 20:9; Mga Binuat-buatan 2:25-31 (Mga Karantaen 16:8-11)   ‡ **15:5 15:5a**

Lucas 24:34   § **15:5 15:5b** Atii kanay yay gulping pagingaran tung grupu nirang dating inugyatan ni Ginuung Jesus. Belagan ang maganing ang tanirang tanan luwus da duun tung uras ang atiing pagpaita ni Ginuung Jesus tung nira, ay ti Judas may ti Tomas anda duun. Ikumpalar tung Mateo 28:16-17; Marcos 16:14; Lucas 24:33-36; Juan 20:19-24.

tiago*, magdasun tung tanan ang mga apustul nang pamagurugpu†.

8 Pagkatapus tung kauri-urian da yang pagparaiten na, maski nganing pala tung yeen nagpaita ka. Yang kaalimbawaanu maning pa tung sasang mulang ipinangana ang indi naustuan tung bulan ang anday laum-laumun ta mga tau ang mabui pa‡.

9 Ay yuu ray pinakaaranek ang pisan tung tanan ang mga kaarumananung mga apustul. Indi ra ka rin nganing magkabagay ang aningenaw pang apustul ay natetenged pinagpamarasanu nganing yang mga tumatalig ang naa pala yay mga kinasakpan yang Dios ang matuud.

10 Piru natetenged ilem tung kaneeman ang ipinagpaita yang Dios tung yeen ang andang pisan ay natengeran na tung yeen, pinaktelaw ra anya ang para makayananu yang katengdanan ang ipinagpiar na tung yeen. Kag yadwa pa, yang kaneeman nang atiing ipinagpaita na tung yeen belagan ang maganing ang anday pinakawut na, kung indi, pagprusigiraw ta mupia tung pangatengdananu ang mas pa kay tung kadaklan ang mga apustul. Piru belagan kang maganing ang nagaeklanu tung sadiling ketelu, kung indi,

* **15:7 15:7a** Yay sasang ari ni Gnuung Jesus ang sinambit tung Mateo 13:55; Marcos 6:3; Juan 7:2-5; Mga Binuat-buatan 12:17, 15:13; 21:18; Galacia 1:19, 2:9, 12; Santiago 1:1 † **15:7**

15:7b Ikumpalar tung Mga Binuat-buatan 1:6-11. ‡ **15:8 15:8** Katulad ang pisan tung ni Pablo atii kanay ang anda kang pisan ay laum-laumun ta duma ang tanya pay magtalig tung ni Gnuung Jesu-Cristo, maskin tanya mismu ngani. Ikumpalar yang sinambit natetenged tung anya tung Mga Binuat-buatan 9:3-6

yuug paktelay nang magprusigir.

¹¹ Kapurisu, maskin yuu, maskin tanira, ya ra ka man mismu tiing kamtangan yang balitang nagipagpakawut yamen tung mga tau ig ya ra ka man nganining mismu atiing pinananged mi.

Yang Nagipanuwäl Ni Pablo Tung Duma Ang Pamaganing Ang Yang Mga Patay Unu Indi Ra Mabui Si Kang Uman (15:12-34)

¹² Numanyan kung nagipagpakawut yamen ang yang paganingen ang Cristo binui si kang uman yang Dios, ya pa agaring mapaganing yang duma asan tung numyu ang yang mga patay indi ra unu mabui si kang uman?

¹³ Ay kung matuud tia, ig disir, pati nganining yang paganingen ang Cristo indi ra ka rin nabui si kang uman.

¹⁴ Ig kung indi ra ka man nabui si kang uman tanya, ig disir, anda ka rin ay kapulutan na yang nagipagpakawut yamen, pati yang pagparanangeren mi ya ka rin.

¹⁵ Pati yami nganining, naseekanami ra rin ang mga buklienaming nagpaingmatuud natetenged tung binuat yang Dios, ay kipurki pinagpaing-matuuran da yamen ang binui na si kang uman yang paganingen ang Cristo, ang pagkatapus atii pala, anda ka, kung matuud ang indi ra mabui si kang uman yang mga patay.

¹⁶ Ay kung matuud tia ang indi ra mabui si kang uman yang mga patay, intunsis pati yang paganingen ang Cristo indi ra ka rin nabui si kang uman.

17 Ig kung indi ra ka nabui si kang uman tanya, ig disir, andang pisan din ay pinakawut atiing pagtalig mi yang mga sadili mi tung anyang nagpatapnay. Turuwalen mi pa ka enged din tung Dios yang mga kasalanan mi.

18 Pati yang mga putul tang nagtalig tung ni Jesu-Cristo ang pagkatapus nagkarapatay ra, nangapasubu ra ka rin tung kadiaduan ang anda enged ang pisan ay katapus-tapusan na.

19 Pariu ka tung yaten ang mga bui pa, kung alimbawa yang nagataligan ta tung ni Jesu-Cristo may tawang na ilem taa tung kaliwutan ang naa ang pagkatapus anda ra rin ay mapakbat ta tung anya tung uri, intunsis tung tanan ang mga tau, ita ra enged din ay pinakakaildaw.

20 Piru yang matuud, ti Jesu-Cristo binui si ka man ang uman yang Dios, ig tia yay maning pa tung paray ang tukaw ang inayeg ang yay pruiba ang may magdarasun pa kang ayegen bilang yang mga patay mangasugut dang pisan tung anyang pamuien si kang uman yang Dios.

21 Ay kipurki kumus may kamatayen ekel tung sasang tau, may pagkabui si kang uman ekel ka tung sasa kang tau.

22 Ay katulad ka ang yang tanan ang mga tau nagapatay ekel tung pagsasaan nira ni Adan, ya ka ang yang kumpurming may pagkinapulitay ra nira ni Jesu-Cristo, pamuien si kang uman yang Dios ekel ka tung anya.

23 Ugaring ilem may anya-anyang timpu ang ipinagtibu yang Dios. Ti Jesu-Cristo tanya, ya ray pinakatukaw ang nabui si kang uman. Yang mga taung tanyay may anya tung nira, baklu

ra mangabui si kang uman, kung kawutun da nganing yang uras ang ipaglekat na.

24 Atia, kumawut da yang pagtapanan yang panimpung naa. Ya ra kay uras ang ipampalag-pak na rang pisan yang tanan ang may mga kagaeman, maskin mga taung pariu tung yaten, maskin mga taung indi nagaitang nagapanuwul ni Satanas, maskinunu pang klasiyay, maskinunu pang ketelay, luwus dang pirdien na. Pagkatapan tia, iintriga na ra tung ni Ama nang Dios yang pinakawut yang paggaraemen na ang kumplitu rang pisan.

25 Ya ra kay nagatengeran na ang tanya dapat ang magpadayun tung paggaraemen nang asta mapampabtang da yang Dios tung tarampakan yang kakay na yang tanan ang mga kasuay na§.

26 Yang kauri-urian enged ang kasuay nang pirdien na, ya ra taang kamatayen.

27 Talagang mainabu ra tia ang katulad ka tung sasang inula natetenged tung anyang nabtang tung kasulatan ang yang tanan unung mga bagay, luwus unung ipabtang yang Dios tung tarampakan yang kakay na* Ugaring atiing paganing na ang yang tanan ang bagay luwus ang ipabtang na tung pudir na, simpri masadlaw ka ang puira pa asan yang magpabtang.

28 Atia, kung mapabtang da nganing yang tanan ang bagay tung pudir ni Jesu-Cristo, tanya mismung Ana magpabtang da tung sadili na tung pudir yang Dios ang yay nagpabtang yang tanan

§ 15:25 15:25 Ingkelan ni Pablo tung Mga Karantaen 110:1

* 15:27 15:27 Duun ngaeklay ni Pablo tung Mga Karantaen 8:6.

ang bagay tung pudir na ugud yang Dios, ya si ay pamilugan nirang tanan[†].

*Nagasambit Na Yang Tulu Pang Katadlengan
Na (15:29-34)*

²⁹ Kung belag matuud yang nagipaganingung atia, unu pay kapulutan yang pagurubraen yang duma asan tung numyung pagpabeneyag si kang uman ang para magsali unu tung nagegmaan nirang napatay ra? Kung talagang matuud ang yang mga patay indi ra buien si kang uman yang Dios, aywat salian pa nirang magpabeneyag[‡]?

[†] **15:28** **15:28** Kung natetenged tung pagpabtang ni GINUUNG Jesus tung sadili na tung pudir yang Dios, belagan ang maganing ang belag da Dios tanya, kung indi, ya ra yang pagpailala na ang kinumplitu na ra yang tanan ang ipinagpiar ni Ama na tung anya atiing pagingtau na. Bilang ya ra yang pagintriga na tung anya yang pinakawut yang paggaraemen nang ipiniar ni Ama na tung anya ang katulad ka tung sinambit tung 15:24.

[‡] **15:29** **15:29** Kumus tung intirung kasulatan taa ilem nasambit yang ugaling atii, duru-durung indi nagaintindian ta natetenged tung pagurubraen nirang atii. Piru kung isip-isipen ta, puidi siguru maning taa yang palaksu na. Yang mga aruman nirang napatay ang sinalian nirang nagpabeneyag, puidi siguru ang baklu napatay, indi pa nagapagpabeneyag. Purisu, tung kalaum yang mga aruman nirang duma ang nagkarabutwan, kaminstiran unung salian da nira yang mga aruman nirang atiang napatay ugud kung kawutun da nganing yang uras ang ipagpabungkaras yang Dios tung mga patay, pati unu tanira, mangalged da ka unu buat. Piru maskin sinambit ni Pablo, belagan ang maganing ang tanyay pagpauyun tung pagurubraen nirang atii kipurki balawag tia tung nagitulduk na. Kung indi, sasa ilem ang pinisik na tung pagpalaksu na tung pangatadlengan na ang yang mga patay talagang mabui si kang uman.

Kung belag maning tia yang pagintindi nira,
aywa magbuat pa ta maning tia?

³⁰ Pati yami mismung pagpaturuwulun tung ni
Ginuu ta tani,unu pay pulut nang pirmiaming
panalaytay tung buang pukis kung indiami buien
si kang uman yang Dios tung uri?

³¹ Pariu ra tung yeen, kaldaw-kaldaw gesyeaw
ilem mapbes tung kamatayen. Talagang matuud
tia, mga putulu. Katulad tung nagasiguru
mi tung yeen ang agsadyaanaw ta duru sigun
tung pagimaklu ni Ginuu tang Jesu-Cristo tung
mga isip mi, masiguru mi ra ka ang yang
nagianingung atia, talagang matuud.

³² Tan taang tinarawanganaw ra ta mga taung
durug karaiseg tani tung Efeso, kung alimbawa,
inusuy ra ilem yang pagirintindien ta kadaklan
ang mga tau ang yang mga patay indi ra mabuing
uman, indiaw ra ilem din nagagwanta tung
kalbatan ang atii, ay total tung uri ta kaldaw,
anda ka ilem din ay pakawutunu. Kung matuud
ang yang mga patay indi ra mabuing uman,
mupia pa, magusuyaw ra ilem tung bitala ta
duma may ruma ang mintras buiita pa unu,
magpapsawita ra ilem unu tung kumpurming
unu pay nagiblen yang linawa tang panganen
kag inemen. Total muya unu, andamal ilem,
mapatayita ra ka ilem§.

³³ Ustu ra tiang pagpadaya mi tung belagan
matuud. Pamaridengdengan mi ta mupia yang
sasang bitala ta mga mamaepet ang kung
magpakigbarkadaita unu tung mga taung mga

malain, pati ita unung matinlu ka rin ta ugali, asanita ra ka unu nga saliray ta malain ang kinaisipan.

³⁴ Magpamanmanamu ra yang mga isip mi. Ustu ra tiang pagpakasalak mi. Kipurki may duma* asan tung numyu ang midyu anda pay naerem nira tung kalelyagan yang Dios. Atia nagasambitu ilem ugud asanamu ra ngaeyangay ta eyak mi.

Yang Pagpasanag Ni Pablo Natetenged Tung Pagkabetang Yang Tinanguni Yang Sasang Patay Kung Pabungkarasen Da Nganing (15:35-49)

³⁵ Piru elat kanay. Muya may duma asan ang gustu nang magsulingaag tung yeen ta maning taa: “Piru ya pa agaring mabui si kang uman yang mga patay? Aywa, unu pang pagkabetanggay ta tinanguni nirang maglua?” agaaning.

³⁶ Abaa, kabus-kabusa! Maskin yawa, nagaskean mu ra ka ang indi mukngil yang binik ang nagitampek, kung indi, madunut da kanay tung tanek ang maninga patay ra.

³⁷ Dispuis yang nagitampek mung atia tung tanek belagan yang intirung luak, kung indi, sasang binik na pa ka ilem, kung binik ta trigu ubin maskin unu pang binikay.

³⁸ Ang pagkatapus yang Dios yay magpaku dul tung binik ang atia ta pagkabetang nang kumpurming unu pay nalelyagan na kang lagi atiing primirung pagimu na tung tanan ang

---

* **15:34 15:34** Katulad ka tung dumang sinambit ni Pablo tung 15:12 ang indi pananged ang yang mga patay buien si kang uman yang Dios.

bagay. Bilang anya-anyang binik sinagpakdulay na ta anya-anyang kang pagkabetang.

³⁹ Maskin nganing yang may mga linawang pinagimu na, belagan kang pariu-pariu yang isi yang mga tinanguni nira, kung indi, may nirannira kang isi, maging tau, maging ayep, maging lamlam, maging ian man.

⁴⁰ Dispuis may mga bagay ang inimu yang Dios duun tung langit. Ig taa ka tung katanekan ya ka. Piru aparti ka yang katinlu nang telengan yang tung langit kay tung katanekan.

⁴¹ Yang kaldaw may sadili nang sadlaw, yang bulan may anya ka, yang mga dumakel may nira ka. Maski nganing yang mga dumakel, aparti-aparti ka yang nira-nirang sadlaw.

⁴² Maning ka tia tung mga tinanguni yang mga patay kung buien si ka nganing yang Dios ang uman. Ay yang tinanguni nirang nagitampek tung tanek madudunut. Yang tinanguni nirang pabungkarasen yang Dios indi ra enged madudunut ang asta tung sampa.

⁴³ Yang nagitampek sayud ang telengan; yang pabungkarasen yang Dios, duru rang pisan agkatinlu; yang itinampek maluway rang pisan; yang pabungkarasen yang Dios duru rag puirsa.

⁴⁴ Yang nagitampek pastikular ka ilem ang tinanguni ang bagay ka ilem taa tung kaliwutan ang naa. Yang pabungkarasen yang Dios ispisial dang pisan ang bagay rang pisan tung kaliwutan ang baklu. Kung may tinanguning bagay ka ilem taa tung kaliwutan ang naa, ig disir may tinanguni kang bagay ra kang pisan tung kaliwutan ang baklu.

45 Pariu ka tung sasang bitalang napabtang tung kasulatan ang ti Adan unung yay primirung tau, inimu yang Dios ang may kabui nang pastikular[†]. Yang paganingenung panguring Adan, ya ray nagyaring ultimung manigpaeyang ta ipagpangabuing baklu ig ultimung manigpabungkaras tung mga patay[‡].

46 Ugaring ilem belagan ang yay pagtukaw yang tinanguni tang atiang magkabagay rang pisan tung kaliwutan ang baklu, kung indi, yang tinanguni tang naang pangkaliwutan da kanay ay pagtukaw baklu ra ipaluaay yang tinanguni tang bagay rang pisan tung kaliwutan ang baklu.

47 Ay ya pa agari, yang tinanguni yang primirung tau tanekanen ay apuk yang ginamit yang Dios ang nagimu tunganya. Piru yang tinanguni yang sam bilug, langitnanen natetenged pinabungkaras da yang Dios.

48 Kung ya pa agari yang pagkabetang yang tanekanen ang atii, asan da ka nasugut yang kumpurming tanekanen ka. Ig kung ya pa agari yang pagkabetang yang langitnanen ang atii asan ka masugut yang kumpurming pabungkarasen na ang yang mga tinanguni nira

---

[†] **15:45 15:45a** Genesis 2:7   [‡] **15:45 15:45b** Yang panguring Adan ang sinambit ni Pablo, ya ra ka man ti Ginuung Jesus ang ya ray talub yang sam bilug. Yang pagkatirnuan nirang durua ay ang katulad ka tung ni Adan ang yay binuat yang Dios ang pinangapungan yang kadaklan ang mga tau, ti Ginuung Jesus tanya, ya kay binuat nang pinangapungan yang kumpurming paeyangan na ta ipagpangabui nirang baklu ang ya ra kay pabungkarasen na tung paglekat na ang yang mga tinanguni nira bagay rang pisan tung kaliwutan ang baklu.

ipampabagay na ra kang pisan tung langit.

49 Kapurisu kung ya pa agari ang ita nasugut tung pagkabetang yang tanekanen, tung uri, ya ra kay masugut ta yang pagkabetang yang langitnanen.

*Pagpasanag Ti Pablo Ang Tung Uri, Itang Mga
Tumatalig Siguradung Papandeegenita Ra Yang
Dios Tung Kamatayen (15:50-57)*

50 Yang gustuung ianing tia, mga putulu, yang tinanguni tang naang pastikular ka ilem indi ra enged maimung malgud tung kaliwutan ang baklu ang yay tukurun yang Dios tung uri. Ay yang madudunut indi ra ka enged maimung malgud tung anday kadunutan.

51 Naa wa, iugtulu ra tung numyu yang sasang nagaegteman pa rin yang Dios ang tukaw ang numanyan da ilem ipabunayagay na tung yeen. Ta yaten ang mga tumatalig, belagan ang maganing ang itang tanan luwus dang magkarapatay. Piru itang tanan, patay bui, luwus da ka enged ang pangimakluen yang Dios yang mga tinanguni ta.

52 Atia, kalit ilem ang mainabu tung yaten. Maning pa tung sang kilab ilem ta mata. Derengan dang magtunul yang sasang turumpita ang ya ray pangultimumg pagtunul na. Ay kipurki kung magtunul da nganing tia, yang mga kaarumanan tang mga tumatalig ang nagkarapatay ra, pampabungkarasen da yang Dios ang mga banal dang pisan. Pati ta yaten ang mga bui pa tung uras ang atia, derenganita ra kang pangimakluen yang Dios ang pampabanalen.

53 Ay ya pa agari yang mga tinanguni tang naang nagadunut dapat ang mapaklian ta indi madunut, ig yang tinanguni tang naang may kamatayen na dapat ang mapaklian ta tinanguni tang anday kamatayen na.

54 Kung yang tinanguni tang naang nagadunut mapaklian da nganing ta indi madunut, kung naang may kamatayen na mapaklian da nganing ta anda ray kamatayen na, ya ray uras ang magkamatuuran da yang sasang bitalang napabtang tung kasulatan ang maganing,

“Pirdi ra yang kamatayen! Pinapandeegita ra tung anya§!”

55 Pati yang sam bilug pa ang napabtang ka asan ang maganing,

“Ta, aria rang kamatayena? Yang pagpan-deeg mung pirmi tung yamen, ay ra?

Aria rang kamatayena?

Yang dalit mung atiang nagipagpandali mu ra rin tung yamen, ay ra?” maganing*.

56 Anday dumang natengeran na ang ita agdar-alien ta kamatayen, kung indi, ya ra taang pag-pakasalak ta. Dispuis anday dumang pagpalbat tung pagpakasalak ta, kung indi, ya ra yang mga katuwulan yang Dios ang yay sasang pitik ang pagatelengan nang indi ta kayanan.

57 Piru simanyan duru rang pisan agkadakul yang pagpasalamat ta tung Dios, ay natetenged tung uri, siguradung ita ra kay papandeegen na tung kamatayen, ekel tung pagpakugmatay ni Ginuu tang Jesu-Cristo may tung pagbungkaras

---

§ **15:54 15:54** Isaias 25:8   * **15:55 15:55** Oseas 13:14

na.

*Yang Lagpakan Yang Nagipasanag Ni Pablo
(15:58)*

⁵⁸ Kapurisu, mga putulung nagamaalu, indiita ra ilem magpaluway tung pagturumanen ta yang kalelyagan yang Dios, kung indi, magpakatenitenita. Paderepan ta rang pirmi yang kumpurming nagipaubra ni Ginuu ta tung yaten. Kipurki nagaskean ta ra ang yang pagpaketbedlay tang pagpatuwul tung anya, may pakawutun na ka enged tung yaten ang durung pisan agkatinlu.

16

Yang Paetad Ni Pablo Natetenged Tung Pagturuwurun Ta Kuartang Itawang Tung Duma (16:1-4)

¹ Numanyan kung natetenged tung kuartang nagatutuwud ang para itawang tung mga putulang mga kinasakpan ka yang Dios ang pangaliwagan*, yamu asan, usuyun mi yang pariu ka tung ipinaintindiu tung kada sam pundaan yang mga tumatalig duun tung sinakepan yang Galacia.

² Bilang kada kawutun yang kaldaw ang Linggu[†], sasa may sasa tung numyu, masigtaluk yang kumpurming masarangan nang italuk ang sikad ka tung nadileman na tung seled san linggu. Ya ray buaten mi, ugud kung kumawutaw ra nganing asan, anda ray kaministriran ang panguliktaen pa.

---

* **16:1 16:1** Telengan tung Roma 15:26   † **16:2 16:2** “kaldaw ang Linggu.” Tung Giniriego primirung kaldaw tung seled san linggu.

³ Dispuis, kung kumawutaw ra nganing asan, kung tinu pay pamiliken ming mataligan, ya ray papagekeleno yang tawang ming atia duun tung Jerusalem. May mga sulat pang ipaekelu tung nira ang yay magpailala tung nira duun.

⁴ Piru, kung midyu magkabagay ka ang pati yuu mangayaw ka duun tung Jerusalem, tanira pampanuntunu ra ka ilem tung yeen.

Yang Pagpasanag ni Pablo Natetenged Tung Planu Na Pati Tung Mga Planu Yang Mga Aruman Na (16:5-12)

⁵ Yang planuu, bakluaw ra mangay asan tung numyu, kung napagliliwutunaw ra duun tung sinakepan yang Macedonia. Ay dapat duunaw ra kanay magangay‡.

⁶ Piru kung kumawutaw ra nganing asan, kung maimu ilem tung numyu, gustuu rin ang manlumunanaw ra kanay asan tung numyu ta mabuay-wuay ang asta siguru patakliwenu ra kanay yang timpung pamamalyu. Ay tung maning tia, tung pagsaayu si, puiding mapadagen-dagenanaw ra ka numyu, kung ariaw si manalunga.

⁷ Ay kipurki indiaw malelyag ang mangablasaw ra ilem asan tung numyu, kung indi, gustung gustu rin ang magpabuay-wuayaw ra kanay asan tung numyu, kung ya ra kay ilugut ni Ginuu ta tung yeen.

⁸ Piru simanyan taniaw ra kanay ilem magpadayun tung Efeso ang asta kawutun da nganing yang pistang atiang paganingen ang Pistang

---

‡ **16:5 16:5** Teptepen na yang mga tumatalig ang kada sam pundaan duun tung Pilipos, Tesalonica, Berea, may Atenas.

Limang Puluk Ang Kaldaw Ang Pinataklib§, bakluaw ra magsaay.

9 Ay yang nagipagpadayunu pa kanay tani, pinakdulanaw ra ni Ginuu ta ta lugarung durug tinlu ang para magparakawutunaw ra yang Matinlung Balita tani, ang kung prusigiranu, puiding may pakawutun nang durug tinlu. Yadwa pa duru kang pamagkuntra tani tung bitalang naang nagipagpakawutu.

10 Dispuis kung sanu pa magkawut asan ti Timoteo, sapten mi ta matinlung risibien ugud asan da nga plekay ta pandalendenan na*. Yang ipaggalang mi tung anya, tanya pagtuman ka tung nagipaobra ni Ginuu ta tung anyang magparakawutun ang katulad ka tung yeen.

11 Purisu kaministiran ang anday maglamku tung anya asan. Kung indi, kung kawutun da nganing yang uras ang ipagliit na asan, padagendagenan mi ka ta matinlu tung pagparanawen na ugud sadyaan ka yang isip nang magbalik tani tung yeen ay ya ray nagapakbatu enged

§ 16:8 16:8 Belagan ang maganing ang ti Pablo magpasakep tung pistang atiang pagasilibra yang mga masigka Judio na ang kada matebas, kung indi, sasa ilem ang pagtanda na tung timpung matinlung ipagsaay na. * **16:10 16:10** Sinambit da kang lagi ni Pablo tung 4:17-18 kung unu pay natengeran yang pagpaangay na tung ni Timoteo duun tung nira. Anday duma, ya ra yang pagterelengen nira tung ni Pablong belag matinlu. Purisu puiding muya indi ra risibien nira ti Timoteo tung matinlu ay natetenged tung pagkawut na duun tung nira, simpri mangerengan da tung ni Pablo. Purisu maning da tia yang iningaluk ni Pablo tung nira.

kasiraanami ra ka yang mga putul ta tani[†].

¹² Kung natetenged tung putul tang naang ti Apolos, maskin duru ka rin ang pageret-eretu tung anyang para numunut tung mga putul tang mamansiulik asan tung numyu[‡], pиру indi ra ka enged nagalelyag ang mangay asan numanyan. Piru kung may rugal na ra nganing, baklu ra mangay asan.

*Yang Ultimung Nagipaprusigir Na Tung Nira
(16:13-14)*

¹³ Buinu, magpaabtikamung pirmi. Padayunan mi ka yang pagparanangeren mi tung Matinlung Balita. Magpakabaluramu kang magpaktenten.

¹⁴ Maskin unu pay buaten mi, asan da ipapanaway mi tung paggeregmaan ming magpuruful.

*Yang Pagpakabedlay Ang Pagpadagen-dagen
Tung Grupu Yay Dapat Ang Ilalaen Nirang Pauyan
(16:15-18)*

¹⁵ Mga putulu, may sasang nagaingaluku tung numyu. Nagaskean mi ra ka ang tung intirung sinakepan yang Acaya[§], yang tukaw tung tanan

---

[†] **16:11 16:11** “kasiraanami ra ka yang mga putul ta.” Tung bitalang Giniriego puiding duruay linegdangan na. Yang sam bilug maning taa yang palaksu na: “kasiraan da ka tanira yang mga putul ta.” [‡] **16:12 16:12** Yang mamansiulik duun tung Corinto tung uras ang atii, puiding na Estefanas ang sinambit ni Pablo tung 16:17 ig puidi kang taniray pinapagekel yang mga kaarumanan nira yang isinulat nira tung ni Pablo ig puidi kang na Estefanas si kay pinapagekel ni Pablo yang sulat ang naa para duun tung nira. [§] **16:15 16:15** Duun tung sinakepan yang Acaya yang pinakasiudad nang Corinto.

ang namagtalig tung ni Ginuung Jesus, ya ra na Estefanas ang sam pamilya. Dispuis nagaskean mi ra ka ang yang mga sadili nira mismu ya ra kay nagibuluntad nira ang para mamanirbian tung numyung mga kaarumanan nirang mga tumatalig asan.

16 Purisu yang nagaingaluku tung numyu, ilalaen ming paupyunan yang mga taung maning tia yang pagurubraen nira. Pati yang kumpurming pagpakigdamay tung ubrang atiang pagpakabedlay ka, ya ka*.

17 Duru rag sadya yang isipu tung pagkawut tani tung yeen na Estefanas ni Fortunato ni Acaico, ay maskin agpungawenaw ta duru tung numyu, kabilangan na taniamu ra ka, ay ekel tung nirang ipinaangay mi tani, nabulung da yang kapupungawenung atii.

18 Agsadyaanaw ra ka ay kipurki napalinay-nayan da nira yang isipu ang may pinaglingtan na ra rin natetenged tung numyu. Pati yang mga isip mi siguru nalinaynayan da ka tung pagpaangay mi tung nira tani tung yeen. Purisu dapat mi kang ilalaen ta mupiang galangen yang mga putul ming mga maning tia yang mga pasais nirang pamanirbian.

Yang Pagtapusan Yang Sulat (16:19-24)

19 Yang tanan ang mga tumatalig ang kada sam pundaan tani tung intirung sinakepan yang Asia, pamagpakikumusta asan tung numyu. Pati

---

* **16:16 16:16** Ikumpalar tung 1 Tesalonica 5:12-13

ti Aquila duruang magkasawa ni Prisca[†], tedek tung mga isip nira yang pagpakikumusta nira tung numyu, kasiraan da ka tanira yang sam pundaan yang mga tumatalig ang pamagsarag-pun tung balay nira tani tung Efeso[‡].

20 Asta yang kadaklan ang mga kaputulan ta tani tung Efeso, pamagpakikumusta ka asan tung numyu.

Pati yamu asan, kada magsaragpunamu, magsarapetanamu ka ta matinlu bilang magpurutulamu tung ni Ginuu ta[§].

21 Uay, yuong ti Pablo ang may sulat taa, atia ra, ya ray yeen ang sadiling panulat ang yuu pagpakikumustaw ka asan tung numyu*.

22 Kung tinu pay naplekan da ta gegma na tung ni Ginuu ta, talagang maagmaan na yang silut yang Dios ang anday katapsan[†].

[†] **16:19 16:19a** Yang duruang magkasawang atia sinambit ka tung Mga Binuat-buatan 18:2-3; 18-26; Roma 16:3-5; 2 Timoteo 4:19. [‡] **16:19 16:19b** Roma 16:5, 14-16; Colosas 4:15; Filemon 2; Mga Binuat-buatan 8:3

[§] **16:20 16:20** Sinambit ka tung Roma 16:16a; 2 Corinto 13:12; 1 Tesalonica 5:26; 1 Pedro 5:14.

* **16:21 16:21** Maning ka tia yang binuat ni Pablo tung Roma 16:22; Galacia 6:11; Colosas 4:18; 2 Tesalonica 3:17. Yang taung pinapagsulat na puiding ti Sostenes ang ya ray sinambit na tung 1:1. [†] **16:22 16:22a** Simpri, kung tinu pay naplekan da ta gegma na tung ni Ginuung Jesus, indi ra ka mananged tunganya pati yang ipinasulat na tung mga apustul na, indi na ra ka panangden. Kumus bastanti ra yang ipinagpasanag na tung nira natetenged tung ustung pagturumanen nira yang kamatuuran, kung may duun tung Corintong pagpasuag pa ka enged, ya ray pagpailala ang naplekan da ta gegma na tung ni Ginuung Jesus. Ikumpalar tung Galacia 1:7-9.

Aay Jesus ang Ginuu yamen, pakalia rang maglekat tani[‡]!

²³ Buinu, yang nagipagampuu para tung numyu asan, ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman ni Giniung Jesus ang pagpadagen-dagen tung numyu.

²⁴ Wai yang gegmaw tung numyung tanan asan natetenged tung pagpurutulan ta tung ni Jesu-Cristo.

Ya ra ilem tia ay maaningu tung numyu,

Pablo

[‡] **16:22 16:22b** Ipinagubligar 22:20

**Yang Baklung Ipinagpakigpaigu
New Testament in Tagbanwa, Calamian**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tagbanwa, Calamian)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

7b428e71-b1e3-505c-8d33-c172c24b2fcd